

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

SIFIR ATIK FAALİYET RAPORU

2018-2019

İLETİŞİM

Rektörlük Binası Kurupelit
Kampüsü, 55139 Atakum / SAMSUN

E-Posta : iletisim@omu.edu.tr

KEP : omu@hs01.kep.tr

Telefon : (362) 312 19 19 - 7293

Faks: (362) 457 60 91

ÖNSÖZ

Dünya nüfusundaki yüksek ivmeli artış ile birlikte sanayi ve ekonominin de gelişmesi beraberinde tüketimi artırmış, bu durum sınırlı kaynaklarımızın daha verimli kullanma ihtiyacımızı doğurmuştur. Atıkların bilinçli bir şekilde yönetilmesi kaçınılmaz olduğundan, geri dönüşüm ve geri kazanım olmaksızın bertaraf edilen atıklar, hem çevresel boyutta hemde enerji kaynağı kayıpları anlamında dünyamızı tehdit etmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Şehircilik Bakanlığı “Sıfır Atık Projesi”ni hayata geçirmiştir. Sürdürülebilir kalkınma hedefleri çerçevesinde oldukça önem arz eden nu proje ile birlikte; israfın önlenmesi, kaynakların daha etkin kullanılması, atık oluşum sebeplerinin gözden geçirilmesi, atık oluşumunun engellenmesi veya atık oluşumunun minimize edilmesi, oluşan atığın kaynağında ayrı toplanması ve geri kazanımının sağlanması amaçlanmaktadır. Bu projenin uygulama noktalarından biri de üniversitelerdir. Ondokuz Mayıs üniversitesi olarak 2018 yılı itibari ile Sıfır Atık Projesini uygulamaya başladık. Üniversitemiz yeşil kampüs hedefi ile birçok projeyi hayata geçirmiştir ve bu konudaki çalışmalara devam etmektedir. Üniversitemizde Sıfır Atık Projesinin yaygınlaşması ile birlikte, israfın önüne geçirilerek maliyetlerin azalması ve verimliliğin artırılması, çevresel risklerin azaltılması, enerji tasarrufunun sağlanması bununla beraber çevre koruma bilincinin yaygınlaşmasının sağlanması hedeflenmektedir.

Prof. Dr. Sait BİLGİÇ

Rektör

Sıfır Atık Projesi; sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde atıkların kontrol altına alınması, gelecek nesillere temiz ve gelişmiş bir Türkiye ile yaşanabilir bir dünya bırakılması hedefi kapsamında 2017 yılında T.C Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hayata geçirilmiş ve Sayın Emine Erdoğan Hanımefendinin projeyi sahiplenmesinin ardından hızlı bir şekilde ilerlemektedir. Bu kapsamda başta Cumhurbaşkanlığı Külliyesi ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Ana Hizmet binasında başlatılan proje akabinde birçok kurumda uygulanmaya başlamıştır. Üniversiteler Sıfır Atık projesinin uygulanması aşamasında önemli bir basamağını oluşturmaktadır. Ondokuz Mayıs Üniversitesi öğrencisi, akademik ve idari personeli ile birlikte nüfus olarak küçük bir şehir niteliğindedir. Bu yüzden Sıfır Atık projesi ile birlikte bilinçlendireceğimiz her birey üniversitemiz ve ülkemiz için önem arz edecektir. Çünkü kaynaklar etkin kullanılırsa, atık oluşturma bilinci azaltılırsa hem doğal kaynakların korunumu sağlanacak hem de ekonomik kazanç elde edilecektir. Bu bilinci kazandırmak için üniversitemizde çalışmalar yürütmekteyiz. Gelecek nesillerimiz adına bu projenin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Daha yaşanabilir bir çevre için bu projeye herkesin destek olacağına inanıyorum.

Prof. Dr. Yüksel ARDALI

**Rektör Danışmanı
Sıfır Atık Koordinatörü**

ÜNİVERSİTEMİZDEKİ SIFIR ATIK PROJESİ ÇALIŞMALARINA KATKIDA BULUNANLAR

ÜNVAN	AD SOYAD	BİRİM
<i>Rektör</i>	Prof. Dr. Sait BİLGİÇ	
<i>Genel Sekreter</i>	Doç. Dr. Menderes KABADAYI	
<i>Genel Sekreter Yardımcısı</i>	Serap Sivrioğlu SEZER	
<i>Rektör Danışmanı- Sıfır Atık Koordinatörü</i>	Prof. Dr. Yüksel ARDALI	
<i>Elektrik Teknikeri</i> <i>Çevre Mühendisi</i>	Osman AYDIN	Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı
<i>Araştırma Görevlisi</i>	Bilge AYDIN ER	Müh. Fakültesi Çevre Müh. Bölümü
<i>Çevre Yüksek Mühendisi</i> <i>Doktora Öğrencisi</i>	Özge KÖKSAL	Müh. Fakültesi Çevre Müh. Bölümü

SIFIR ATIK FAALİYET RAPORUNU HAZIRLAYANLAR

Prof. Dr. Yüksel ARDALI

Arş. Gör. Bilge AYDIN ER

Çevre Yük. Müh. Özge KÖKSAL

Çevre Yük. Müh. Mustafacan ÇOLAK

İÇİNDEKİLER

Önsöz

Üniversitemizdeki Sıfır Atık Projesi Çalışmalarına Katkıda Bulunanlar

Sıfır Atık Faaliyet Raporunu Hazırlayanlar

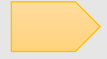

BÖLÜM-I

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tanıtımı ve Sıfır Atık Sisteminin Kurulumu
Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nin Tanıtımı

Sıfır Atık Projesinin Genel Amacı

Projenin Genel Hedefleri

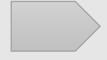
Ondokuz Mayıs Üniversitesinde Sıfır Atık Yönetimi Sisteminin
Uygulanması

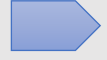
Planlama

İhtiyaçların Belirlenmesi ve Temini

Hedefler

BÖLÜM-II

Üniversitenin Atık Karakteristiğinin Mevcut Durum Tespiti ve Elde
Edilen Veri Envanterleri

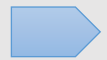
Mevcut Durum

Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde Birimlerde Oluşan Atık Tür ve Oranları
(kg/hafta) Ekim-Kasım-Aralık 2018 Birimlere Ait Atık Verileri

Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde Birimlerde Oluşan Atık Tür ve Oranları
(kg/hafta) -2019- Verileri

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM-III

Geçici Depolama Alanlarının Listesi

Omü Kurupelit Kampüsü Geçici Depolama Alanları Listesi

Omü Diğer Kampüsler Geçici Depolama Alanları Listesi

BÖLÜM-IV

Eğitimler

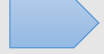
BÖLÜM-V

Uygulama ve Etkinlikler

BÖLÜM-VI

Projeler

BÖLÜM-VII

Anket Çalışmaları

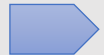
Çevre Duyarlılığı Anketi

Tasarruf Anketi

Sıfır Atık Uygulamalarını Değerlendirme Anketi

BÖLÜM-VIII

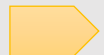
Yeşil Üniversite Sıralama Sonuçları

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yeşil Üniversite Çalışmaları

Green Metric Nedir?

BÖLÜM-IX

Değerlendirme

BÖLÜM-X

Ekler

BÖLÜM- I

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ TANITIMI VE SIFIR ATIK SİSTEMİNİN KURULUMU

1.1 ONDOKUZ MAYIS

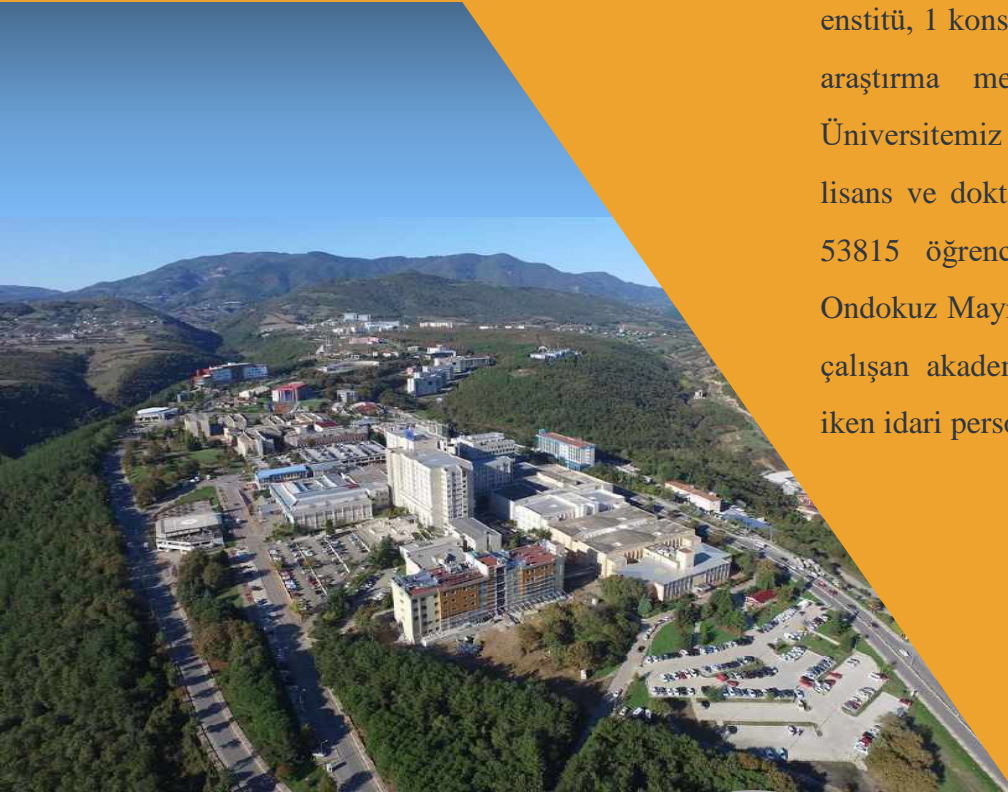
ÜNİVERSİTESİ'NİN TANITIMI

Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ), Karadeniz Bölgesi'nin ekonomik, kültürel ve sosyal yaşamına yeni bir soluk getirmek ve katkı yapmak amacıyla 1975 yılında kurulan köklü bir devlet üniversitesidir. Bölge üniversitesi olarak kurulan ve misyonuna uygun olarak 44 yılı geride bırakan üniversite, bireylerin ve toplumun yararına yenilikler kazandırmak için evrensel değerleri benimseyen, entelektüel titizlikle çalışan ülkemizin en güçlü araştırma ve öğretim kurumlarından biridir.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi 19 fakülte, 1 yüksekokul, 12 meslek yüksekokulu, 6 enstitü, 1 konservatuvar ve 24 uygulama araştırma merkezinden oluşmaktadır. Üniversitemiz önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programı kapsamında 53815 öğrenciye eğitim vermektedir. Ondokuz Mayıs Üniversitesi bünyesinde çalışan akademik personel sayısı 2485 iken idari personel sayısı ise 1610'dur.

**SIFIR
ATIK**

Tablo 1. Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde yıllara göre akademik personel, idari personel ve öğrenci sayıları

Yıllar	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Akademik Personel	2104	2158	2247	2288	2292	2320	2456	2468
İdari Personel	2159	2124	2172	2129	2127	2098	4018	3909
Öğrenci	42869	46225	50089	51717	56369	57956	53694	52739

1.2 Sıfır Atık Projesinin Genel Amacı

“Sıfır Atık”; israfın önlenmesini, kaynakların daha verimli kullanılmasını, oluşan atığın miktarının azaltılmasını, etkin toplama sisteminin kurulmasını, atıkların geri dönüştürülmesini kapsayan atık önleme yaklaşımı olarak tanımlanan bir hedefdir. Atıkların geri dönüşüm ve geri kazanım süreci içinde değerlendirilmeden bertaraf edilmesi hem maddesel hem de enerji olarak ciddi kaynak kayıpları yaşanmasına neden olmaktadır.

Son yıllarda tüm dünyada bireysel, kurumsal ya da belediye genelinde sıfır atık uygulama çalışmaları yaygınlaşmaktadır. Doğal kaynaklar, küresel ekonominin işleyişini ve yaşam kalitesini desteklemektedir. Kaynakların sürdürülebilir ve verimli bir şekilde yönetimi, günümüzde kaçınılmaz bir gereklilik durumundadır.

1.4 Ondokuz Mayıs Üniversitesinde Sıfır Atık Yönetimi Sisteminin Uygulanması

Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde oluşan atıklar için öncelikli olarak israfın önlenmesi ile kaynakların daha etkin ve verimli kullanılması, atık oluşumunun kaçınılmaz olduğu durumda ise ilk olarak atık miktarının azaltılması, atıkların kaynağında ayrı toplanarak değerlendirilebilir olan atıkların geri kazanım tesislerine gönderilerek hammadde ya da enerji elde etmek suretiyle ekonomiye katma değer sağlanması, geri kazanılamayan atıkların ise çevre ve insan sağlığına zarar vermeden uygun şekilde bertarafının sağlanması hedeflenerek 2018 yılı itibariyle Sıfır Atık Projesi'nin temelleri atılmıştır. Hedeflenen ilkeler doğrultusunda yapılacak faaliyetlere ilişkin bir yol haritası belirlenmiş ve planlamalar bu yol haritası doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

SIFIR ATIK

OMÜ SIFIR ATIK KOMİSYONU

Birim Odak Noktaları

Kurumumuzdaki sıfır atık yönetiminin etkin ve verimli bir şekilde uygulanmasından, sistemin kurulmasından, izlenmesinden, bilgi akışının sağlanmasından sorumludur.

Kat Sorumlusu

Kaynağında ayırma ve biriktirme ekipmanlarından sorumlu olup biriken atıkları tartıp geçici depolama alanına bırakır.

Geçici Depolama Sorumlusu

Geçici Depolama Kontrolü ve Lisanslı Birim Firma ile İletişime geçer ve odak noktalarına söyler.

Bakım Onarım Sorumlusu

Sıfır Atık Sisteminde ayırma kapları, geçici depolama alanlarındaki problemleri çözer.

Şekil 2. Sıfır Atık Yönetimi Organizasyon Şeması

Oluşan Atıklar: Kâğıt-karton atıkları, plastik atıklar, cam atıklar, metal atıklar, yemek artıkları, ekmek artıkları, organik atıklar, ahşap atıkları, tekstil atıkları, iri hacimli atıklar, elektronik atıklar, atık pil ve akümülatörler, bitkisel atık yağlar, madeni atık yağlar, ömrünü tamamlamış lastikler, tıbbi atıklar, tehlikeli atıklar, geri dönüşümü mümkün olmayan atıklardır. Kurumumuzda her bir birime birimin niteliğine göre bu atıklar için geri dönüşüm kutuları dağıtılmıştır. Birim içinde yapılan aktivitelerden çıkacak olan atıklar ayrı toplanacak, mevcut ayırma kaplarına yük getirmeyecektir. Bu atıklar dışında oluşan atıklar için sıfır atık yönetim sorumlularına haber verilecektir. Sıfır atık yönetim sorumluları gerekli düzenleme çalışmalarını yapacaktır.

Kayıt Tutulması: Atıklar, bina içinde toplama işlemi yapılırken her bir kat/birim ve her bir atık için ayrı ayrı kayıt altına alınacaktır. Atıklar, bina içlerinden toplanırken tartılarak geçici depolama alanına bırakılır. Aynı zamanda birim içinde yapılan aktivitelerden çıkacak olan atıklar ayrı toplanacak, tartılacak ve kayıt tutularak uygun şekilde geçici depolama alanına bırakılır. Geçici depolama alanında bulunan atıklar ilgili lisanslı/izinli atık bertaraf/geri kazanım firmalarına teslim edilirken mutlak suretle tartılarak teslim edilir. Atıklar ilgili lisanslı/izinli atık bertaraf/geri kazanım firmalarına teslim edilirken mutlak suretle firmadan makbuz alınır. Bu noktada proje kapsamında periyodik olarak toplanarak teslim edilen atıkların miktarları ve türlerine ilişkin bilgilerin tam doğru olarak kayıt altına alınması ve raporlanması çok önemlidir. Teslim çizelgeleri her bir atık için ayrı ayrı tutulacaktır. Kayıt tutulması için kullanılacak çizelgeler Şekil 5 ve Şekil 6'da verilmiştir.

Tablo 2. Binalardan Atıklar Toplanırken Kayıt Tutulması için Örnek Çizelgeler

..... BİNASI SIFIR ATIK TARTI TABLOSU																			
CAM ATIK (kg)																			
2019 OCAK AYI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	26	27	28	29	30	31	Toplam	
Bodrum KatBirimi																			
Zemin KatBirimi																			
1. KatBirimi																			
2019 ŞUBAT AYI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	26	27	28	29	30	31	Toplam	
Bodrum KatBirimi																			
Zemin KatBirimi																			
1. KatBirimi																			
2019 MART AYI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	26	27	28	29	30	31	Toplam	
Bodrum KatBirimi																			
Zemin KatBirimi																			
1. KatBirimi																			
..... BİNASI SIFIR ATIK TARTI TABLOSU																			
PLASTİK ATIK (kg)																			
2019 OCAK AYI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	26	27	28	29	30	31	Toplam	
Bodrum KatBirimi																			
Zemin KatBirimi																			
1. KatBirimi																			
2019 ŞUBAT AYI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	26	27	28	29	30	31	Toplam	
Bodrum KatBirimi																			
Zemin KatBirimi																			
1. KatBirimi																			
2019 MART AYI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	26	27	28	29	30	31	Toplam	
Bodrum KatBirimi																			
Zemin KatBirimi																			
1. KatBirimi																			
																			Genel Toplam

Tablo 3. Geçici Depolama Alanından Lisanslı Geri Dönüşüm Firmasına Teslim Edilirken Kayıt Tutulması için Örnek Teslim Çizelgeleri

..... BİNASI SIFIR ATIK TESLİM ÇİZELGESİ					
KAĞIT ATIK					
Sıra No	Miktar (kg)	Tarih	Teslim Eden	Teslim Eden İmza	Teslim Alan Firma Adı ve Makbuz No
1					
2					
3					
..... BİNASI SIFIR ATIK TESLİM ÇİZELGESİ					
PLASTİK ATIK					
Sıra No	Miktar (kg)	Tarih	Teslim Eden	Teslim Eden İmza	Teslim Alan Firma Adı ve Makbuz No
1					
2					
3					
..... BİNASI SIFIR ATIK TESLİM ÇİZELGESİ					
CAM ATIK					
Sıra No	Miktar (kg)	Tarih	Teslim Eden	Teslim Eden İmza	Teslim Alan Firma Adı ve Makbuz No
1					
2					
3					

Geçici Depolama: Kurumumuzda oluşan atıkların kaynağında ayrı toplandıktan sonra, oluşturulan geçici depolama alanlarında ayrı yerlerde karıştırılmadan ilgili mevzuata uygun şekilde geçici depolama alanlarında depolanır. Geçici Depolama alanı; Kurumumuzda biriktirilen atıkların lisanslı/izinli firmalara teslim edilinceye kadar geçici olarak depolanacağı alanı belirtir. Geçici depolama alanının asıl ve yedek olmak üzere en az iki sorumlusu olur.

Raporlama: Bütün birimler her ay tutulan kayıtları ve lisanslı firmadan aldıkları makbuzları bir sonraki ayın ilk haftası sıfır atık yönetim sorumlusuna gönderecektir. Örnek, ocak ayı içinde tutulan raporlar şubat ayının ilk haftası gönderilecektir. Sıfır atık yönetim sorumlusu da birimlerden gelen kayıtları mevzuatta belirtilen şekil ve sürede Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne bildirir.

SIFIR ATIK

Renk Skalası: Kurumumuzda oluşan atıkların renk skalasına uygun renklerde poşet/konteyner içerisinde kaynağında ayrı toplanır. Mevcut olan konteyner, atık kaplarına ve poşetlere üzerine kaplama yapılarak veya yazı yazılarak atık türüne uygun olarak kullanılır. Örnek renk skalası Şekil 3’ te verilmiştir.

Şekil 3. Kurumumuzda Uygulanan Örnek Renk Skalası

Sıfır Atık Projesi kapsamında hazırlanan işbu talimatname gereğince, atıkların kurumumuz içerisinde ve kampüslerinde ayrı toplanarak geçici depolanması, ilgili lisanslı/izinli atık bertaraf/geri kazanım firmalarına geri kazanım/bertaraf amacıyla gönderilmesi, oluşan atıkların miktarlarına ilişkin kayıtların tutularak raporlama dönemlerinde raporlanması esastır. Proje kapsamında yapılacak çalışmalarda bu talimatname esas alınacaktır.

1.5 Planlama

Planlama aşamasında, mevcut durum esas alınarak binaya özgü temin planı hazırlanmıştır. Hazırlanan temin planında ihtiyaçların belirlenme ve temin edilme süresine, eğitim takvimine ve uygulamanın başlangıcına ilişkin bilgilere yer verilmiştir. Toplama, taşıma, geçici depolama ve atık yönetimine ilişkin diğer faaliyetlerin ne şekilde ne zaman, kimler tarafından gerçekleştirileceğine ilişkin çalışmalar yapılmaktadır.

a. Rektörlük binası pilot bölge seçilerek tüm atıkların yönetimi yapılmaktadır.

b. Atık türlerinin tespit edilmesiyle birlikte bilgilendirme afişlerinde ve atıkların biriktireceği ekipmanlarda kullanılmak üzere, renklerin insanların algısı üzerindeki etkisinden hareketle etkin bir atık yönetimi sağlanması ve uygulamada standarda erişilmesi adına renk skalası oluşturulmuştur.

c. Diğer birimler için ortak kullanım alanları ve geçici depolama sahaları belirlenmektedir.

d. Geçici depolama alanının yeri ve tasarımı planlanmış olup inşası gerçekleştirilmiştir.

1.6 İhtiyaçların Belirlenmesi ve Temini

Mevcut durumun tespiti ve planlamaya müteakip atık yönetiminde ihtiyaç duyulan kumbaralar, poşetler, biriktirme ve taşıma ekipmanları, konteynerler, eğitim materyalleri, takip çizelgeleri gibi ekipmanlar belirlenmiştir. Bununla birlikte, atıkların geri kazanım/bertaraf tesislerine gönderilmeden önce geçici olarak bekletileceği geçici depolama alanı için yer seçimi ve ekipman ihtiyaçları belirlenmiş ve bu alanın mevzuata uygun olacak şekilde teşkil edilmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Atıkların kaynağında ayrıştırılabilmesi adına her bir atık türü için ayrı biriktirmeye imkân sağlayacak şekilde; geri kazanılabilir (kâğıt-karton, plastik, cam ve metal) atıklar için dört bölmeli; organik atıklar ve geri kazanımı mümkün olmayan atıklar için iki bölmeli olmak üzere atık biriktirme ekipmanlarına/atık kumbaralarına ihtiyaç olduğu tespit edilmiştir. Atık kumbaraları, kullanımı ve boşaltılması kolay, paslanmaz ve temizlenebilir özellikte olup buldukları yerde hangi atığın hangi kumbarada biriktireceğine dair renk skalası da dikkate alınarak uyarıcı ifadeler yerleştirilmiştir.

Ayırma kapları tasarlandı.

Kâğıt-karton atıkları için mavi, Plastik atıklar için sarı, Cam atıklar için yeşil, Metal atıklar için gri, Organik atıklar için kahverengi, Geri dönüşümü mümkün olmayan atıklar için siyah, Tehlikeli atıklar ve elektronik atıklar için şeffaf, Ekmek artıkları için mor, Yemek artıkları için beyaz renk esas alınmıştır.

Ayırma kapları tasarlandı.

OMÜ KAMPÜS DIŞI BİNALARA VERİLEN AYIRMA KUTULARI MİKTARLARI				
	Planlanan	Temin Edilen Takım 4'lü Cam- Kağıt- Plastik-Metal	Eksik	Teslim Durumu
Mimarlık Fakóltesi Binası	14	16	-	Teslim Edildi
Resim Binası (Güzel sanatlar)	9	9	-	Teslim Edildi
T Binası (Samsun MYO)	12	12	-	Teslim Edildi
Konservatuvar Binası	9	9	-	Teslim Edildi
OMÜ Sahnesi	1	1	-	Teslim Edildi
Arapça Dil Merkezi	6	6	-	Teslim Edildi
Yeşilyurt MYO	26	26	-	Teslim Edildi
Çarşamba Hukuk Fakóltesi	9	5	4	Teslim Edildi
Çarşamba İletişim	8	6	2	Kendi Temin Etti
Çarşamba Toplum Bilimleri Fakóltesi	15	3	12	Kendi Temin Etti
Çarşamba Adalet MYO	4	7	-	Kendi Temin Etti
Çarşamba Sosyal Tesis	3	1	2	Kendi Temin Etti
Çarşamba MYO	8	8	-	Kendi Temin Etti
Terme MYO	8	8	-	Kendi Temin Etti
Havza MYO	12	5	7	Kendi Temin Etti
Vezirköprü MYO	12	6	6	Kendi Temin Etti
Alaçam MYO	11	0	11	
Bafra MYO	6	4	2	Teslim Edildi
Bafra Turizm MYO ve Turizm Fakóltesi	17	15	2	Teslim Edildi
Bafra İşletme Fakóltesi	6	6	-	Teslim Edildi

OMÜ KURUPELİT KAMPÜSÜ BİNALARA VERİLEN AYIRMA KUTULARI MİKTARLARI				
	Planlanan	Temin Edilen Takım 4'lü Cam-Kağıt- Plastik-Metal	Eksik	Teslim Durumu
Rektörlük Binası İdari Kısımlar	10	4'lü metal grup 10 Ad	-	Teslim Edildi
Eğitim Fakültesi A Blok ve B Blok Binaları	53	53	-	Teslim Edildi
Fen Edebiyat Fakültesi Binası (A-B-C blokları)	62	62	-	Teslim Edildi
İlahiyat Fakültesi Binası	12	12	-	Teslim Edildi
İktisat Fakültesi Binası	22	22	-	Teslim Edildi
Kütüphane Binası	20	20	-	Teslim Edildi
Mühendislik Fakültesi Binası	25	25	-	Teslim Edildi
PUAMER ve OMÜSEM Binası	3	3	-	Teslim Edildi
Sağlık Bilimleri Fak. ve Sağlık Hiz.MYO Binası	31	31	-	Teslim Edildi
Uluslararası İlişkiler Koordinatörlüğü Binası	3	3	-	Teslim Edildi
UZEM Binası	12	12	-	Teslim Edildi
Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi	19	19	-	Teslim Edildi
Ziraat Fakültesi	30	30	-	Teslim Edildi
Türkçe Eğitim Merkezi	9	9	-	Teslim Edildi
D1 Blok Veteriner Fakültesi	11	11	-	Teslim Edildi
D2 Blok PDÖ	6	0	6	
D3 Blok Tıbbi Cerrahi Araştırma	9	0	9	
Eski Kütüphane	6	0	6	
E BLOK	4	0	4	
Diş Hekimliğinden Boşalan Blok	27	0	27	
Tıp ve Veterinerlik Amfiler	10	4	6	Teslim Edildi
Sağlık Kültür Yemekhane	6	0	6	
Diş Hekimliği Fakültesi	21	23	-	Kendi Temin Etti
Hayvan Hastanesi	8	8	-	Teslim Edildi
KİTAM	12	12	-	Teslim Edildi
TEKNOPARK	7	7	-	Teslim Edildi
Gelişimsel Eğitim	10	10	-	Teslim Edildi
Cami	6		-	Teslim Edildi

BÖLÜM-II

ÜNİVERSİTENİN ATIK KARAKTERİSTİĞİNİN MEVCUT DURUM TESPİTİ VE ELDE EDİLEN VERİ ENVANTERLERİ

2.1 MEVCUT DURUM

Üniversitemizde mevcut atık karakteristiği belirlenmiştir. Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde oluşan atıkların;

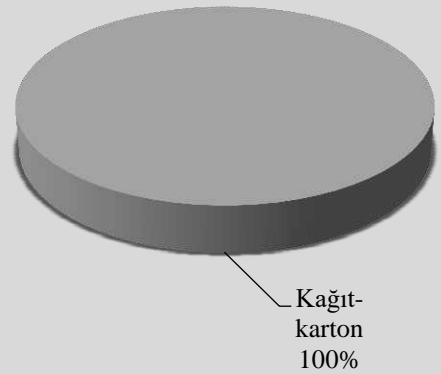
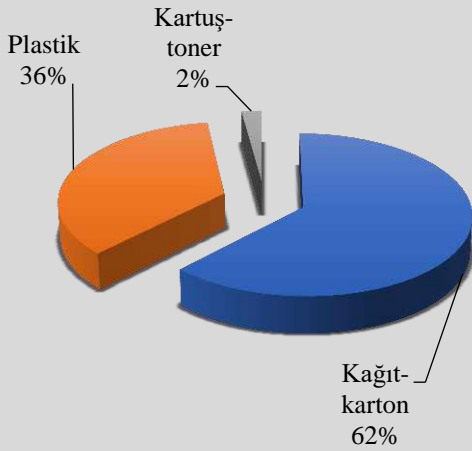
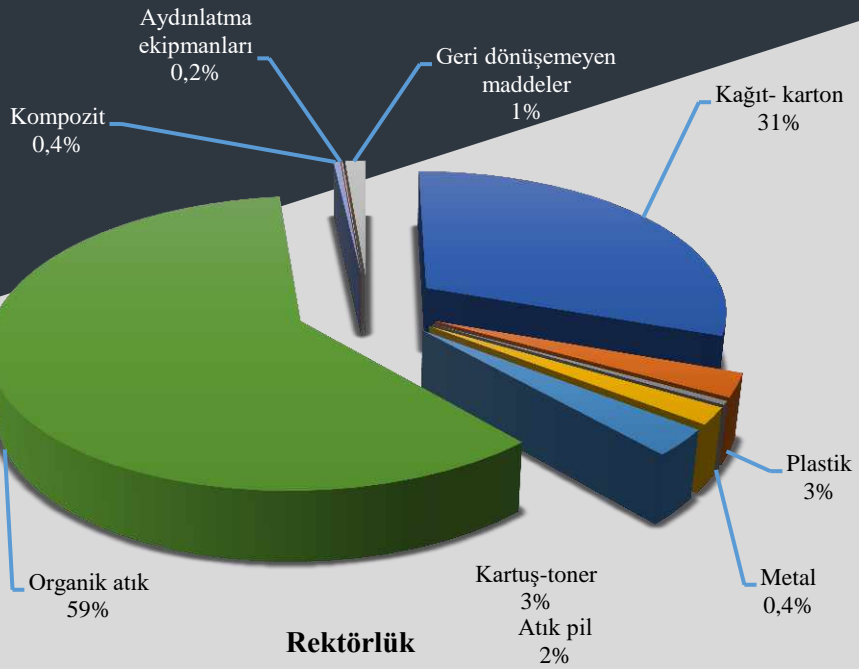

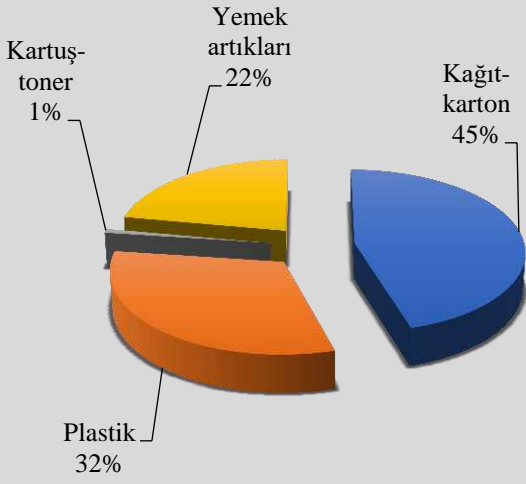
**SIFIR
ATIK**

 KAĞIT	 METAL PLASTİK	 CAM	 EKMEK ARTIKLARI	 YEMEK ARTIKLARI	 ORGANİK ATIKLAR	 TIBBİ ATIK	 TEHLİKELİ ATIK ATIK
OFİS BÜRO DERSLİK FOTOKOPİ BASKI MERKEZİ KANTİN KAFETERYA	OFİS BÜRO DERSLİK KANTİN KAFETERYA YEMEKHANE YEMEK HİZMETİ VEREN ÖZEL İŞLETMELER LABORATUVAR LAR	OFİS BÜRO DERSLİK KANTİN KAFETERYA LABORATUVAR	YEMEKHANE YEMEK HİZMETİ VEREN ÖZEL İŞLETMELER	YEMEKHANE YEMEK HİZMETİ VEREN ÖZEL İŞLETMELER	YEMEKHANE YEMEK HİZMETİ VEREN ÖZEL İŞLETMELER İÇİN YEMEK YADMA BÖLÜMLERİ	SAĞLIK HİZMETİ VEREN KURUMLAR	OFİS BÜRO DERSLİK FOTOKOPİ BASKI MERKEZİ KANTİN KAFETERYA YEMEKHANE LABORATUVAR

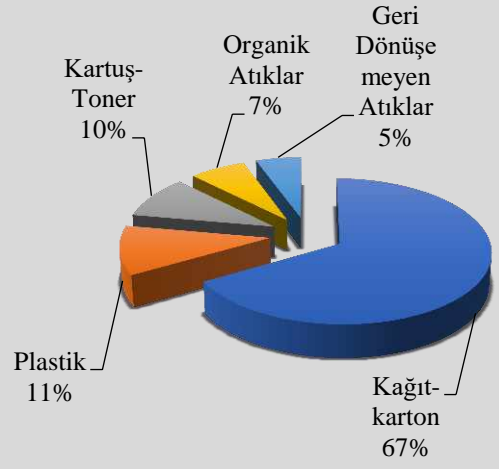
2.2 Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde Birimlerde Oluşan Atık Tür ve Oranları (kg/hafta)

Temmuz-Ağustos-Eylül
2018 Verileri

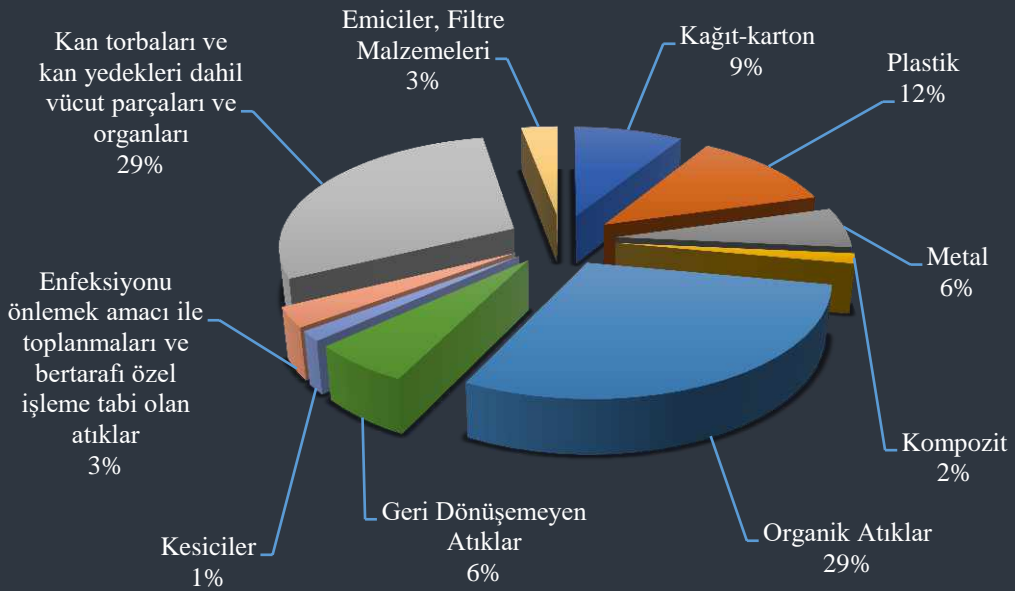

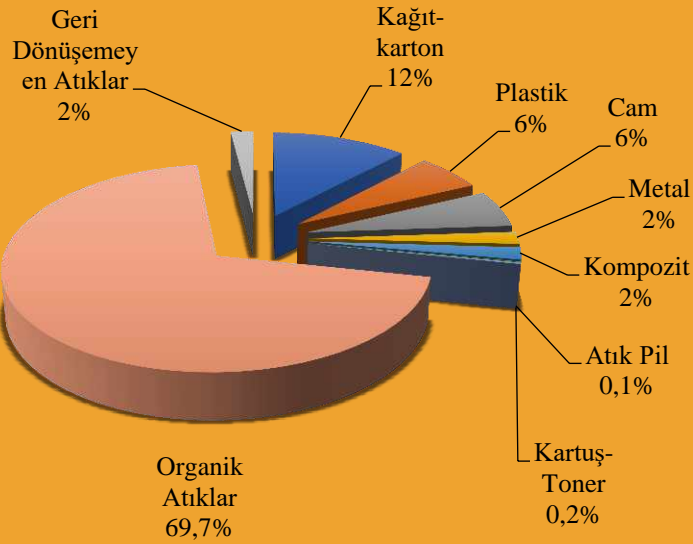
Alaçam MYO

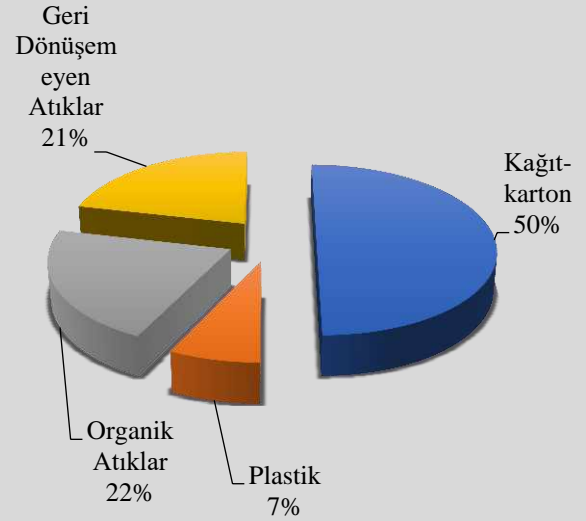
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

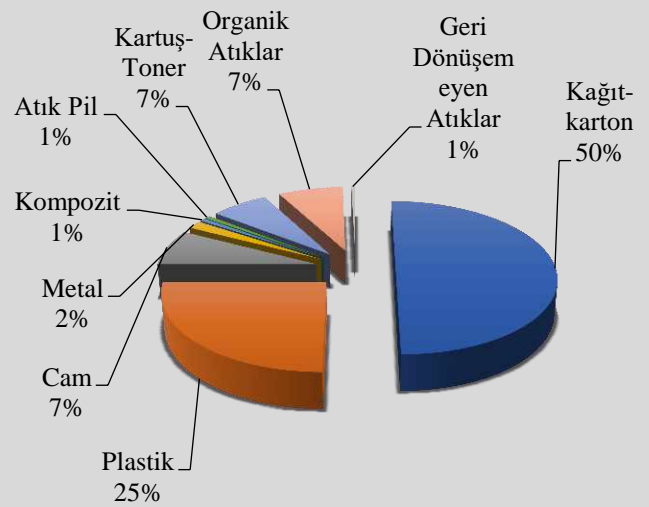
Deneysel Hayvanlar Uyg. ve Araşt. Merkezi Müdürlüğü

Çarşamba Ticaret Borsası MYO

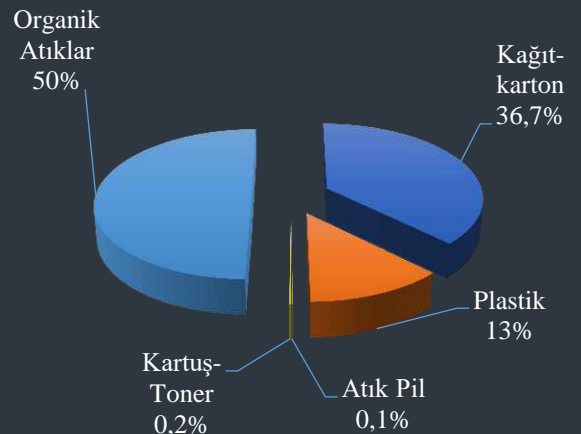
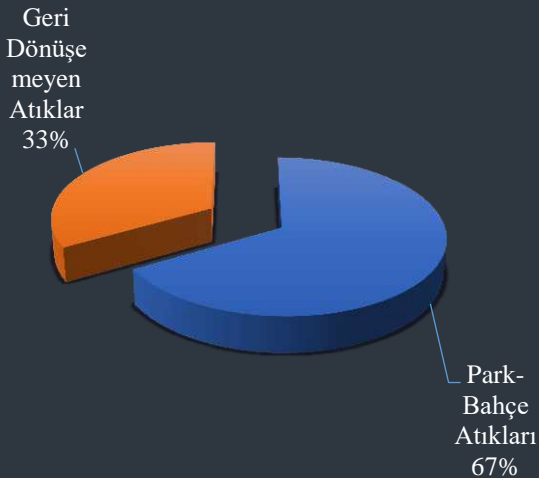
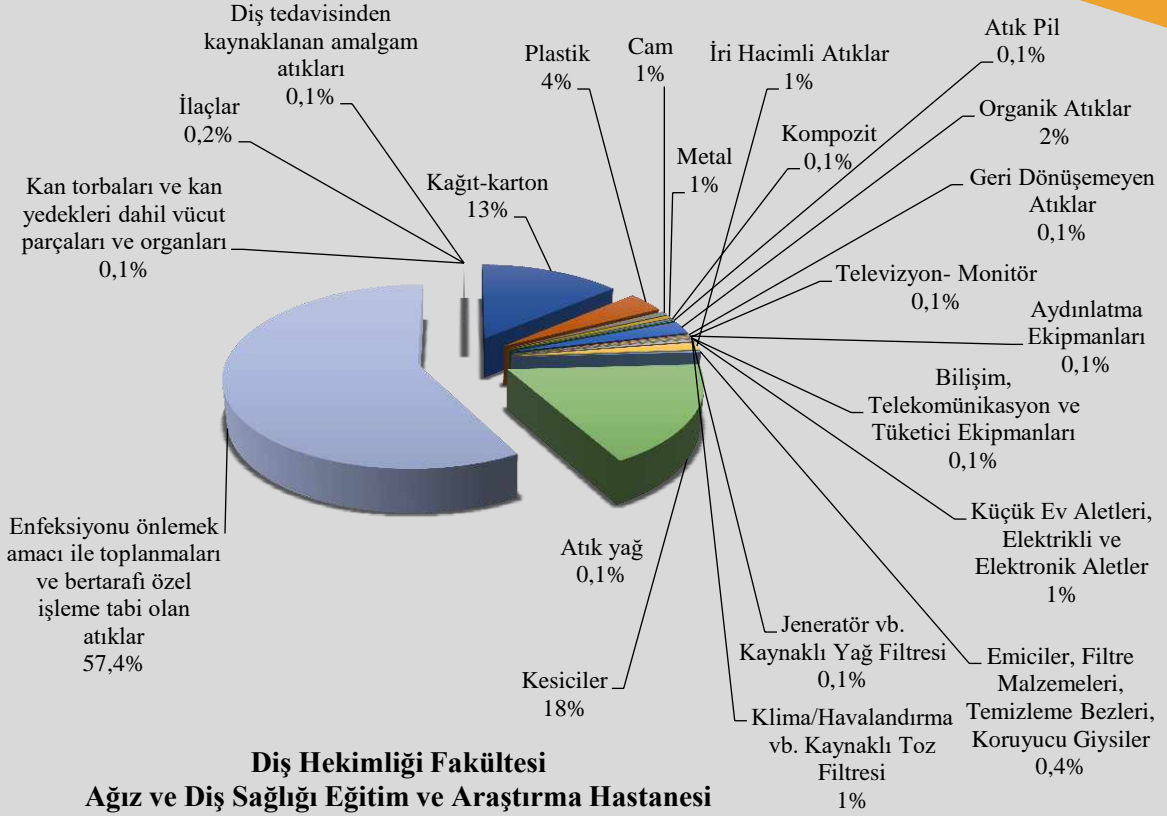
Fen Bilimleri Enstitüsü

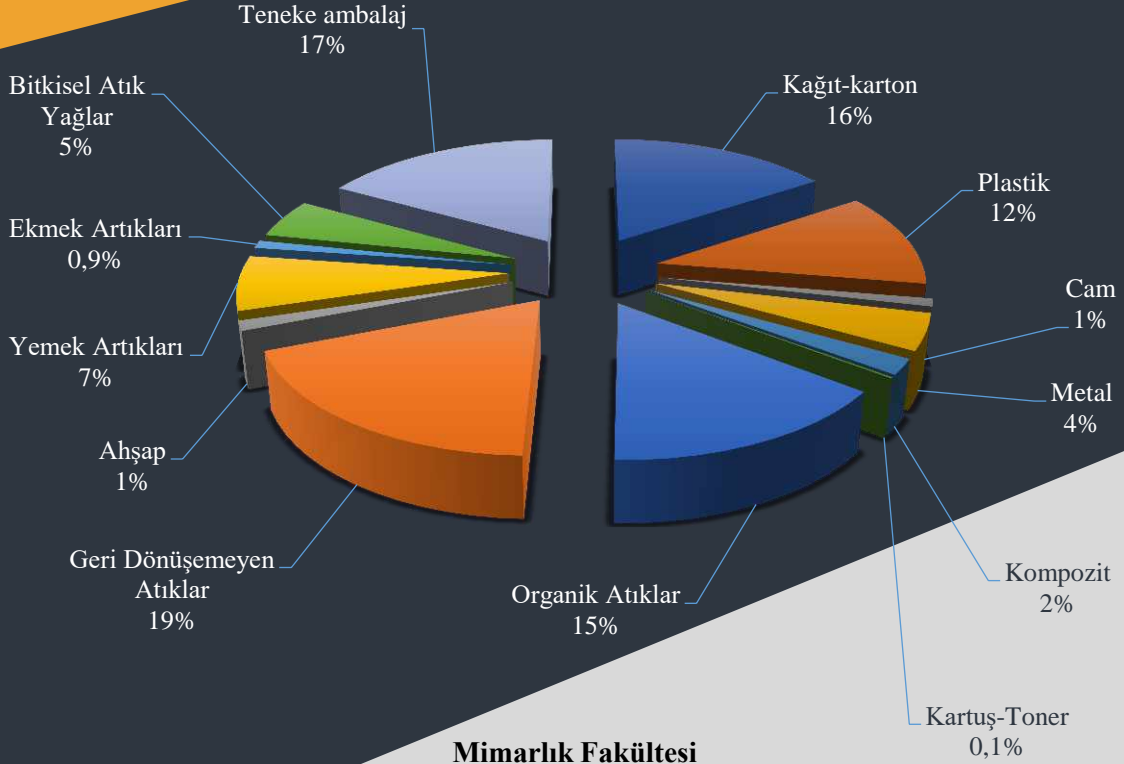

Eğitim Fakültesi

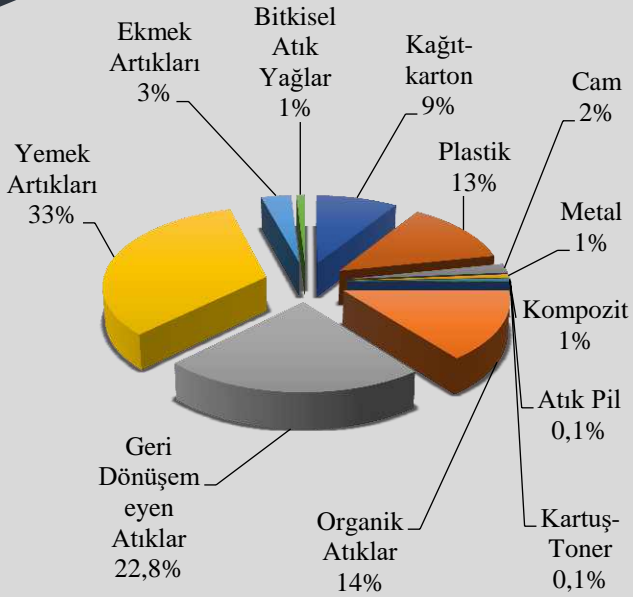

SIFIR ATIK

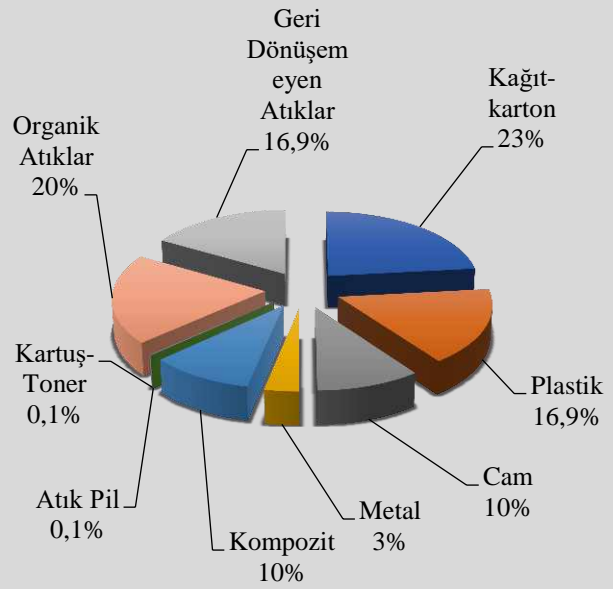

Mimarlık Fakültesi

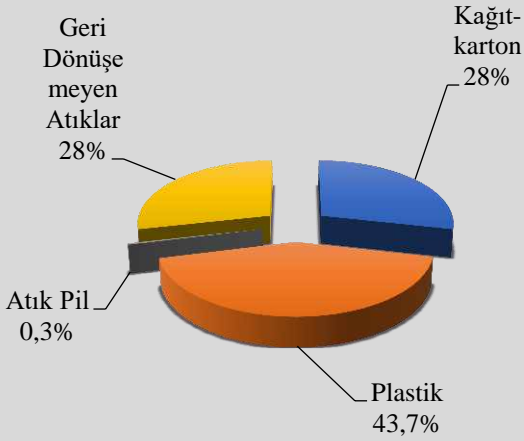
Havza MYO

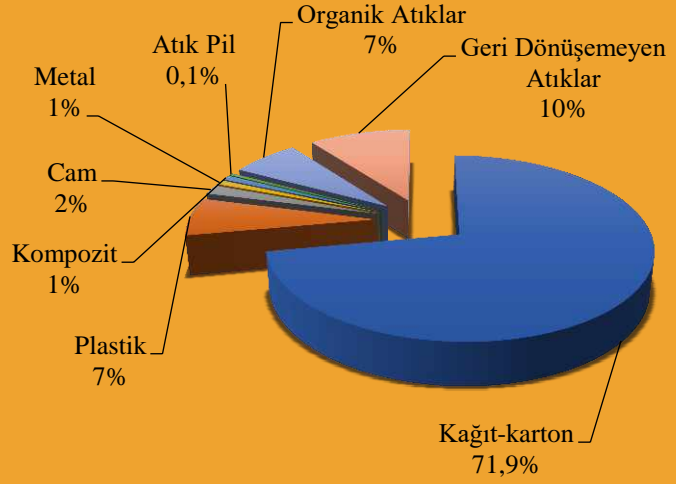
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

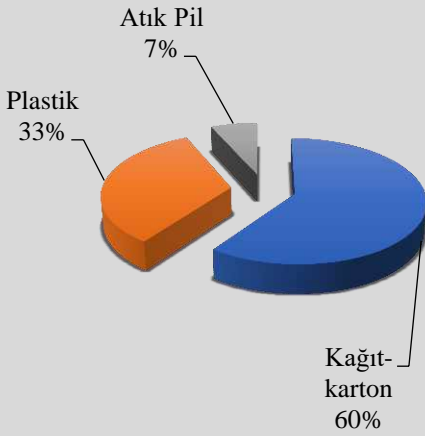
Hastane Müdürlüğü

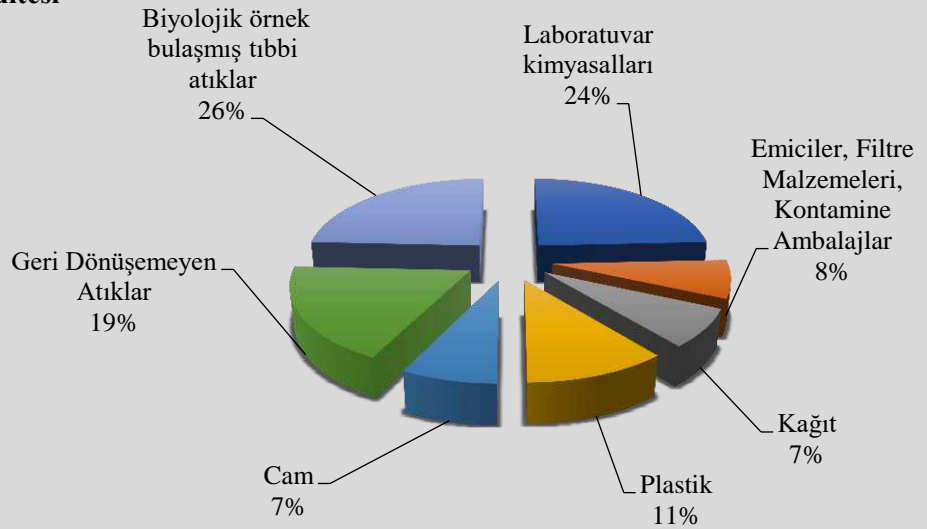
Kütüphane ve Döküasyon Daire Başkanlığı

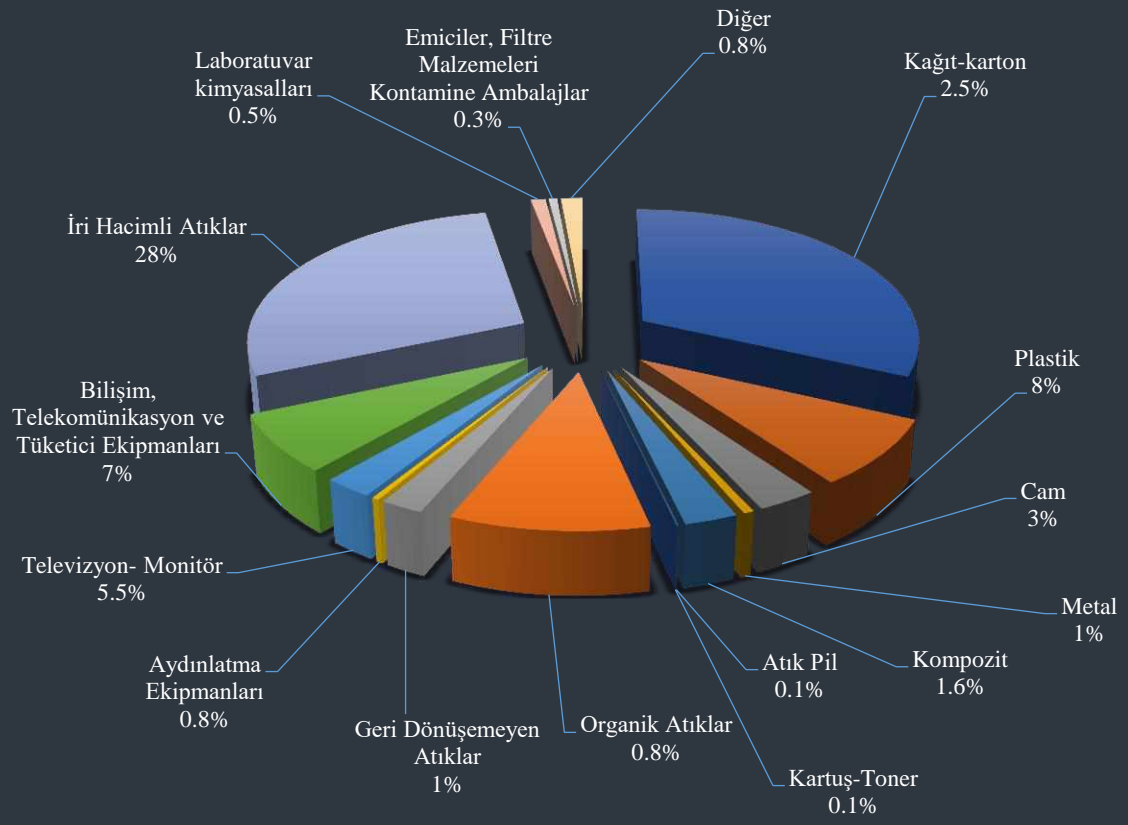
İlahiyat Fakültesi

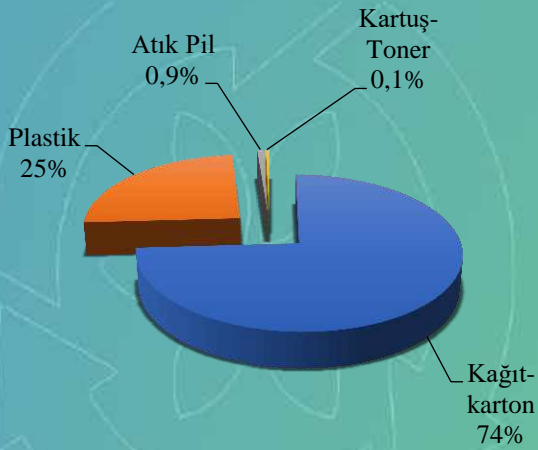
İletişim Fakültesi

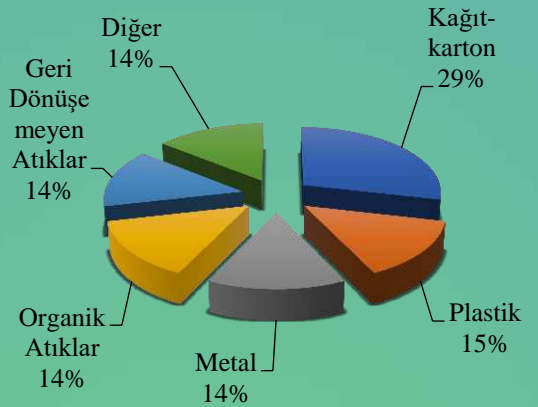
KİTAM

Mühendislik Fakültesi

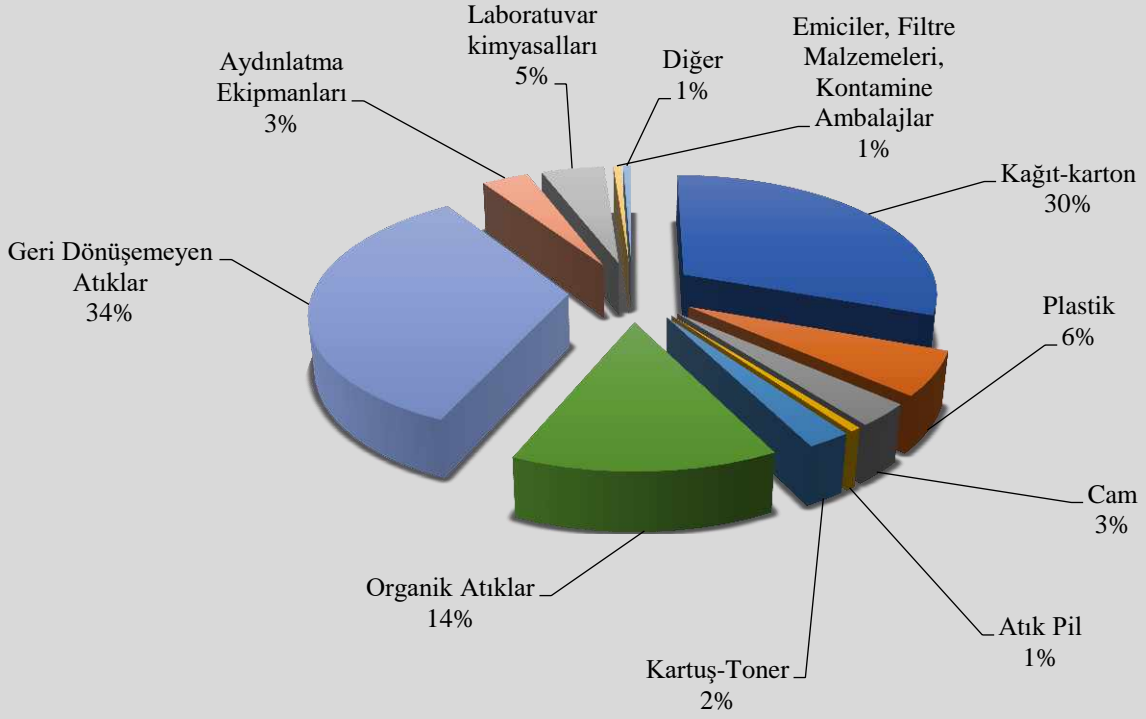
Mustafa Kemal Güneşdoğdu Kampüsü

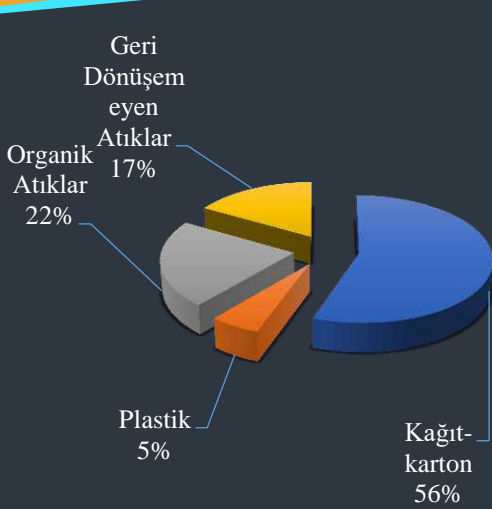
PUAMER

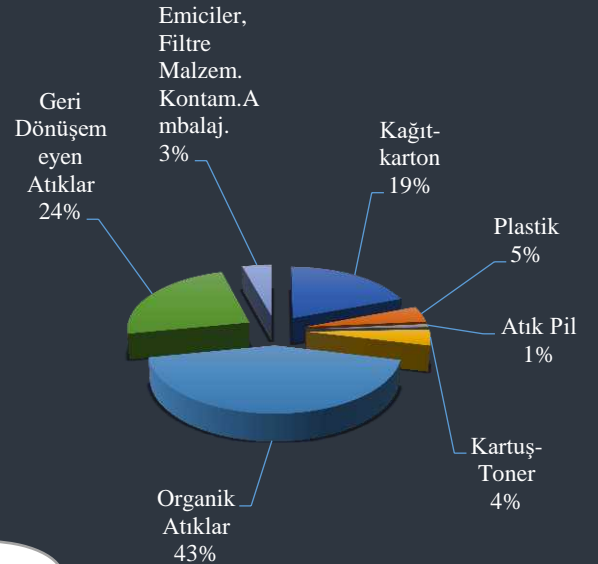
SIFIR ATIK

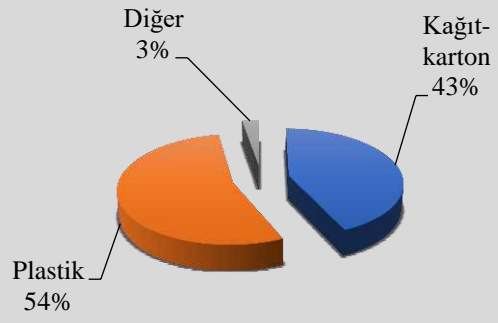
Sağlık Hizmetleri MYO

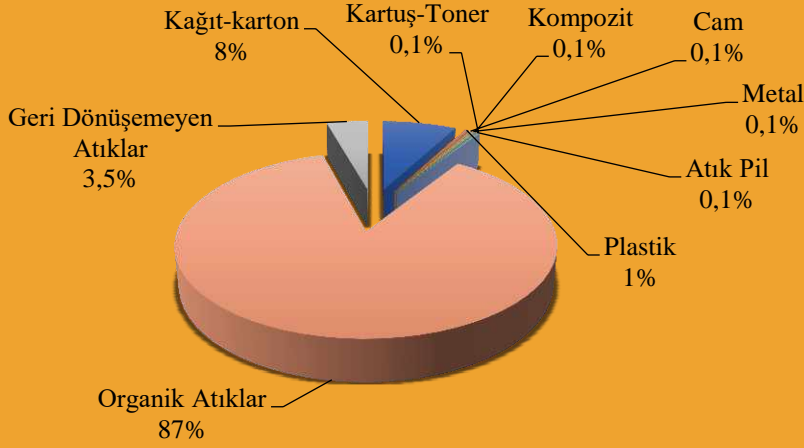
Sağlık Bilimleri Enstitüsü

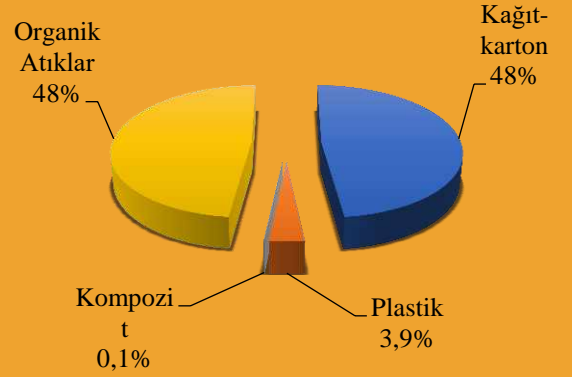
Sağlık Bilimleri Fakültesi

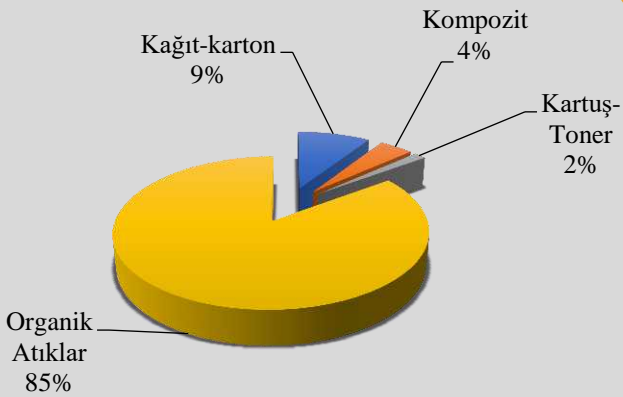
Samsun MYO

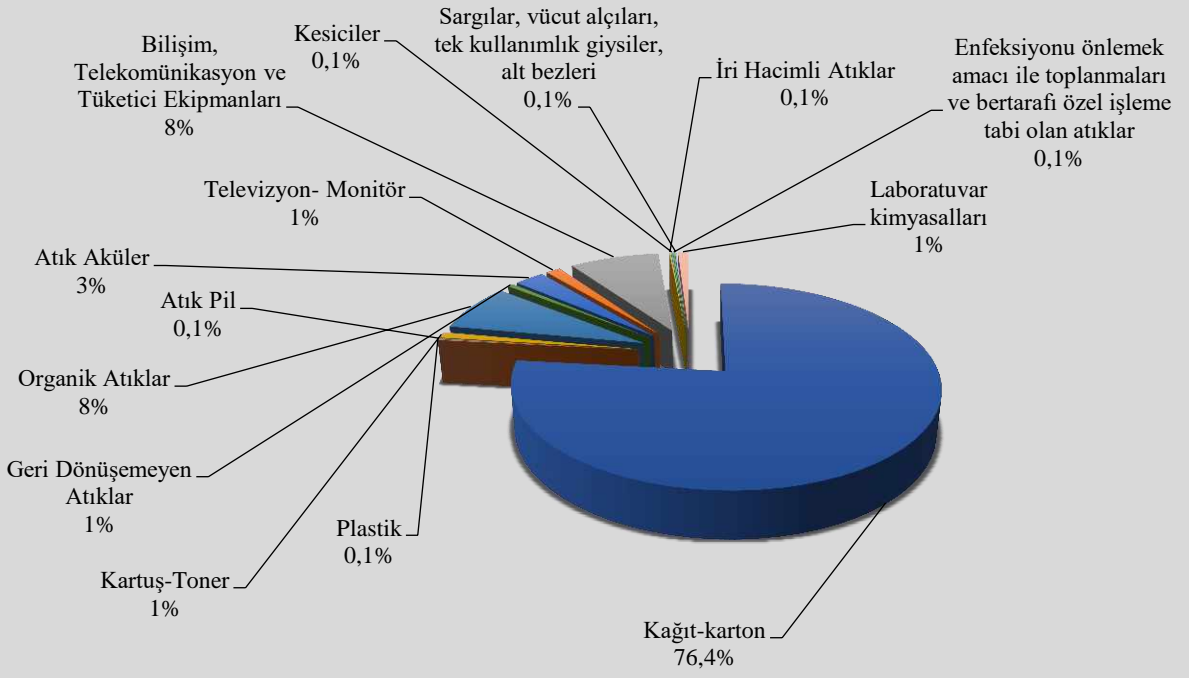
Uzaktan Uygulama ve Araştırma Merkezi

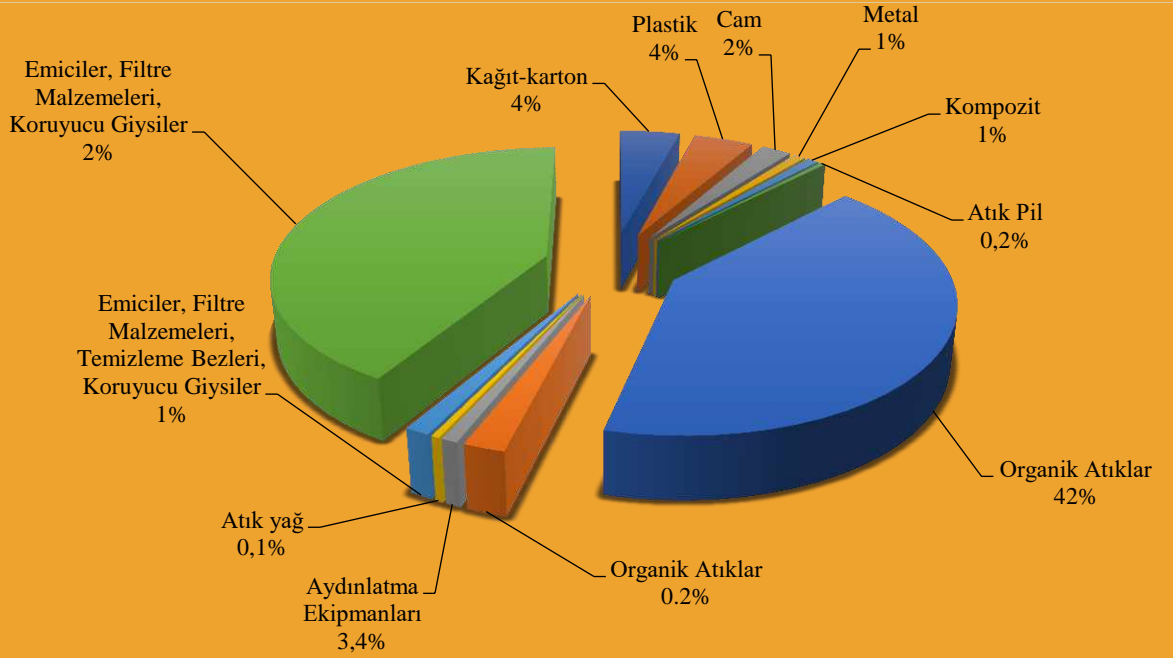
Sürekli Eğitim Merkezi

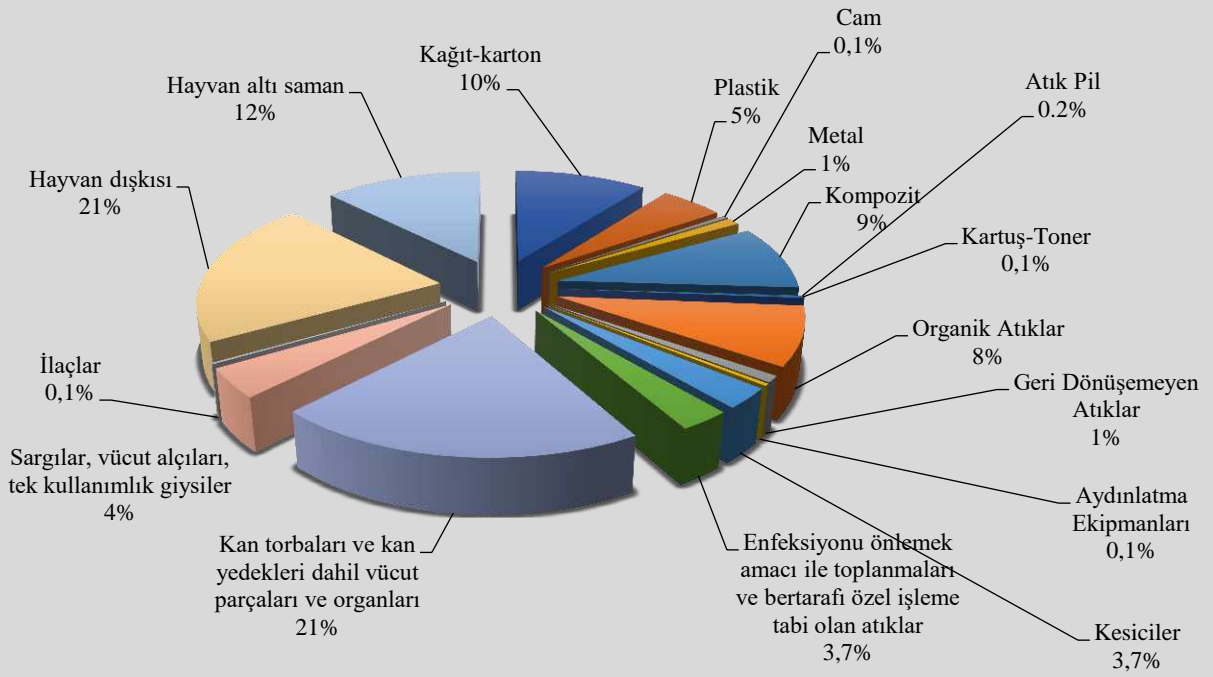
Terme MYO

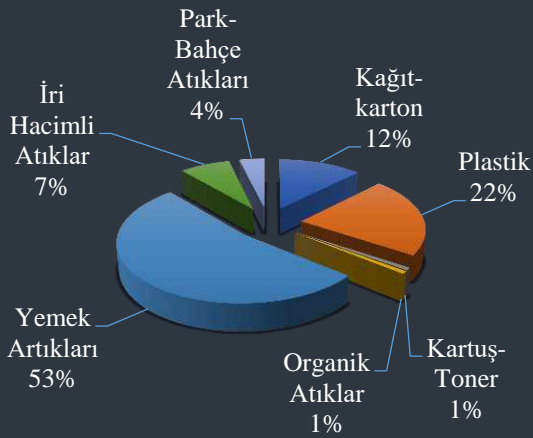
Tıp Fakültesi

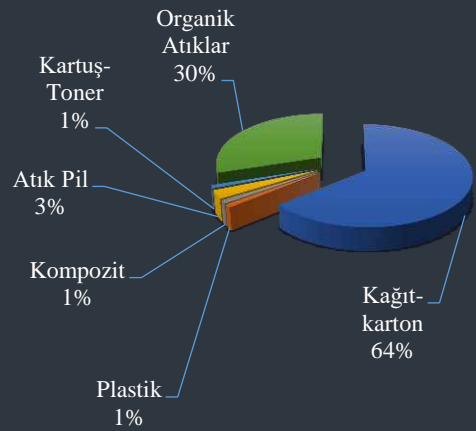
Turizm Fakültesi

Veteriner Fakültesi / Uygulama ve Araştırma Hastanesi

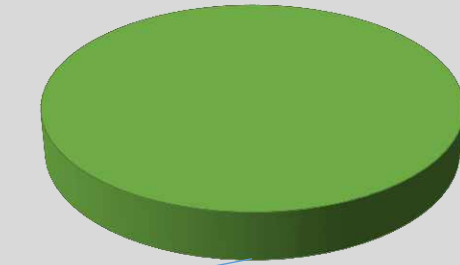
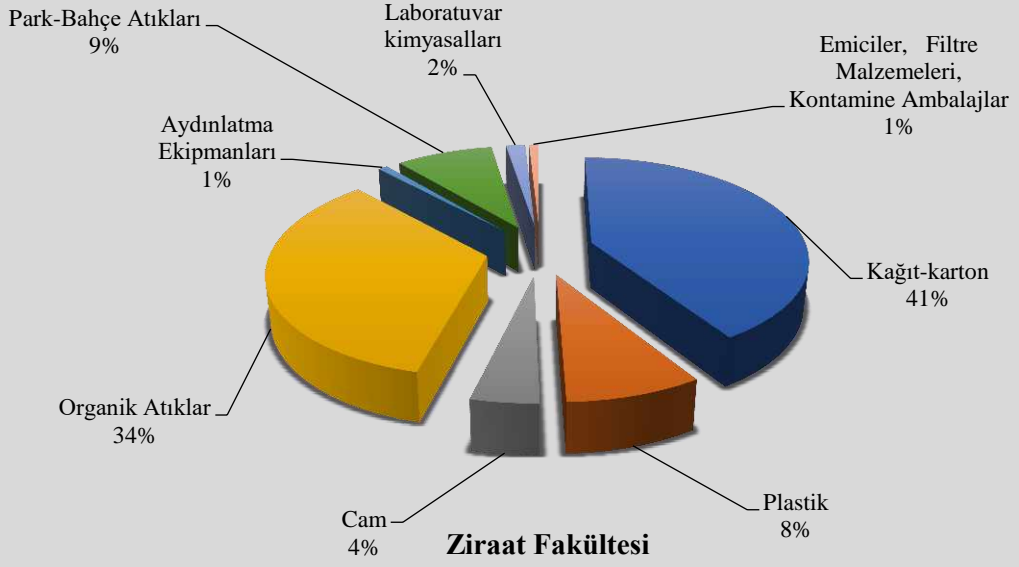
Vezirköprü MYO

Yabancı Diller Yüksekokulu

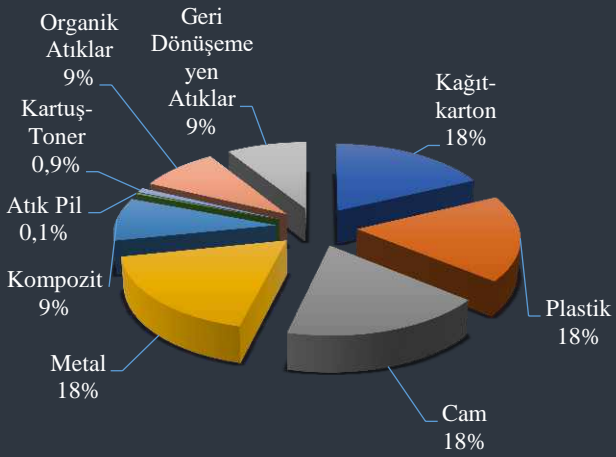

**SIFIR
ATIK**

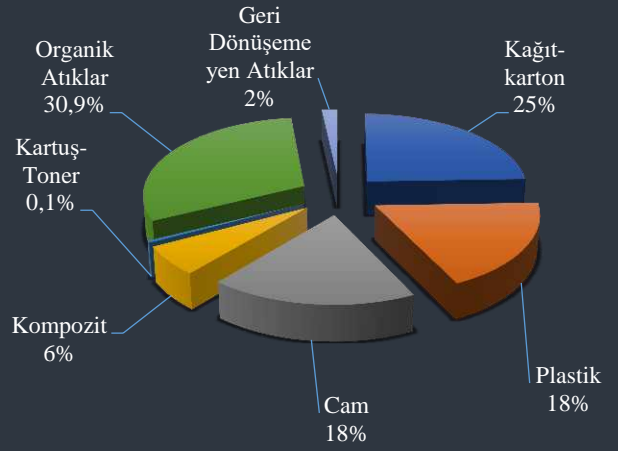

Kağıt-karton
100%

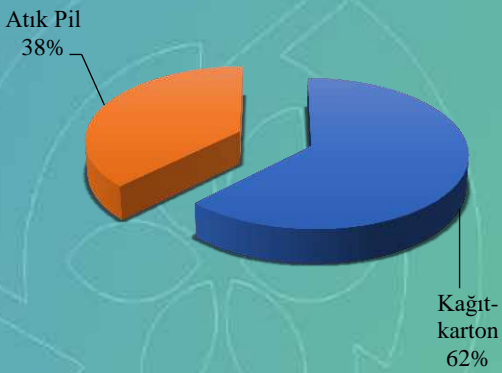
Yeşilyurt Demirçelik MYO

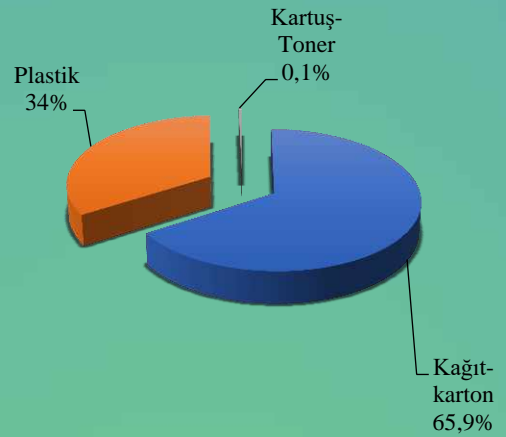
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı -2018-

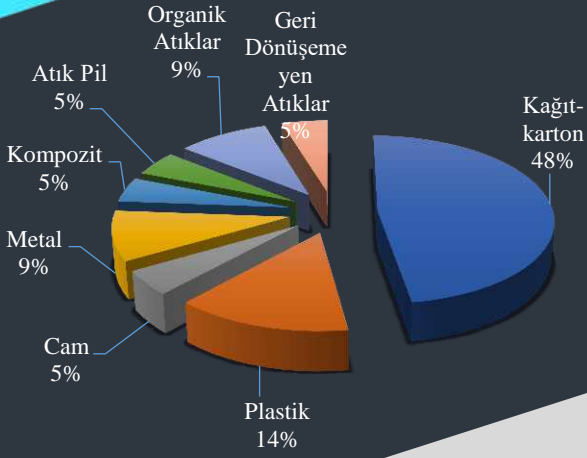
Genel Sekreterlik-2018-

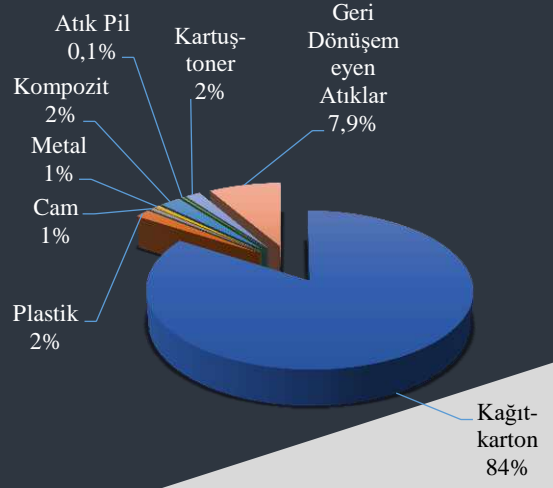
Bilgi İşlem Daire Başkanlığı
-2018-

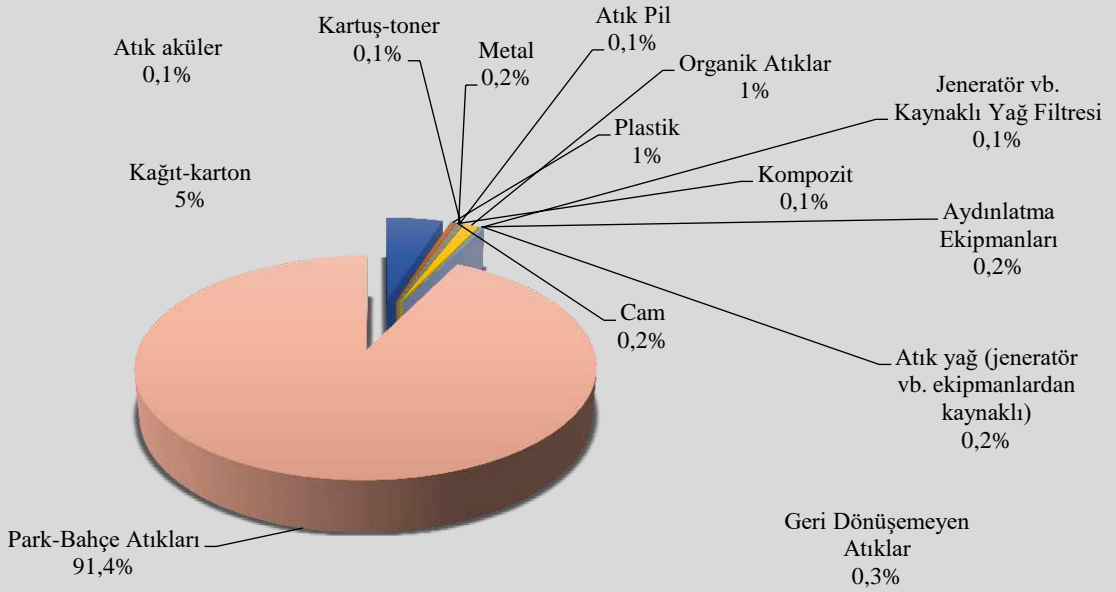
Personel Daire Başkanlığı -2018-

Proje Yönetim Ofisi-2018-

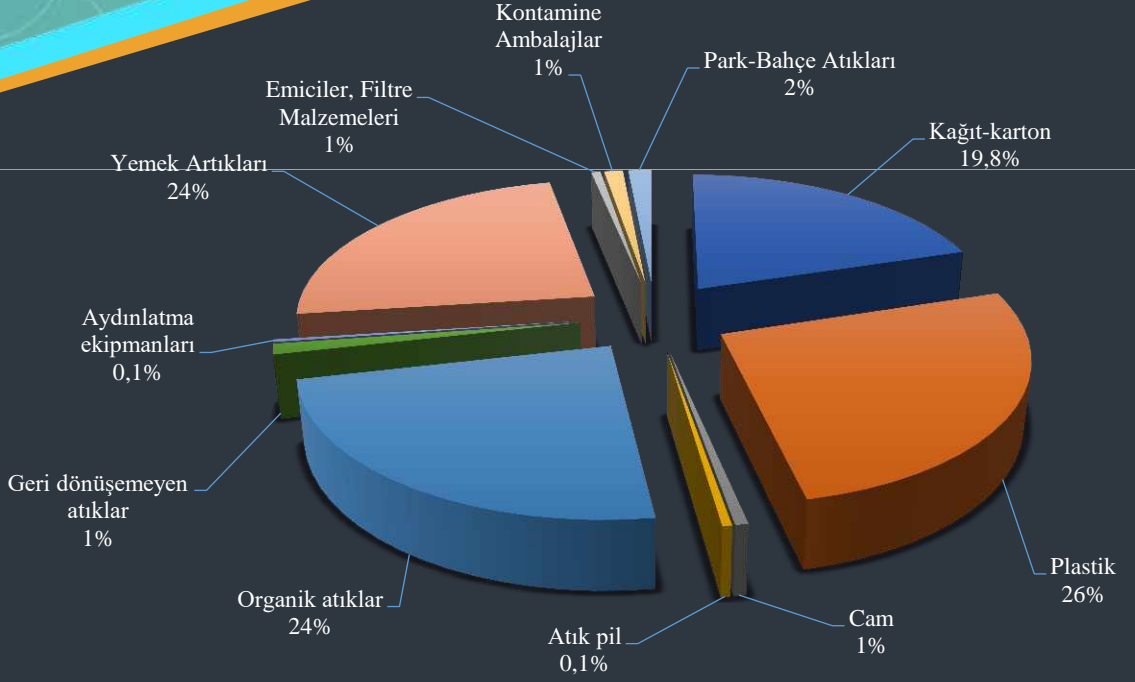
Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı-2018-

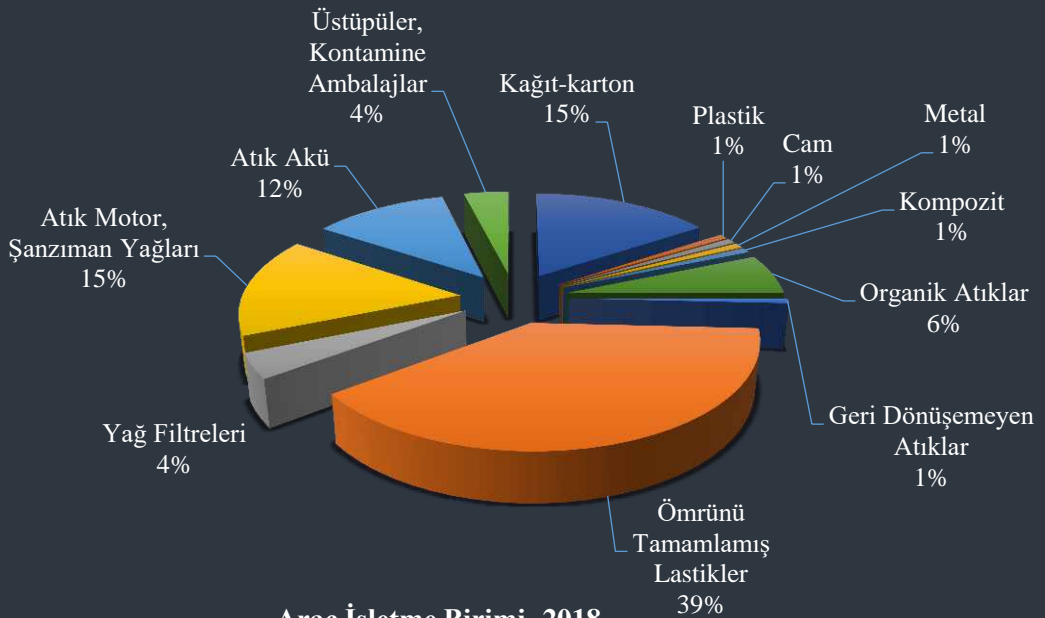
Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı -2018-

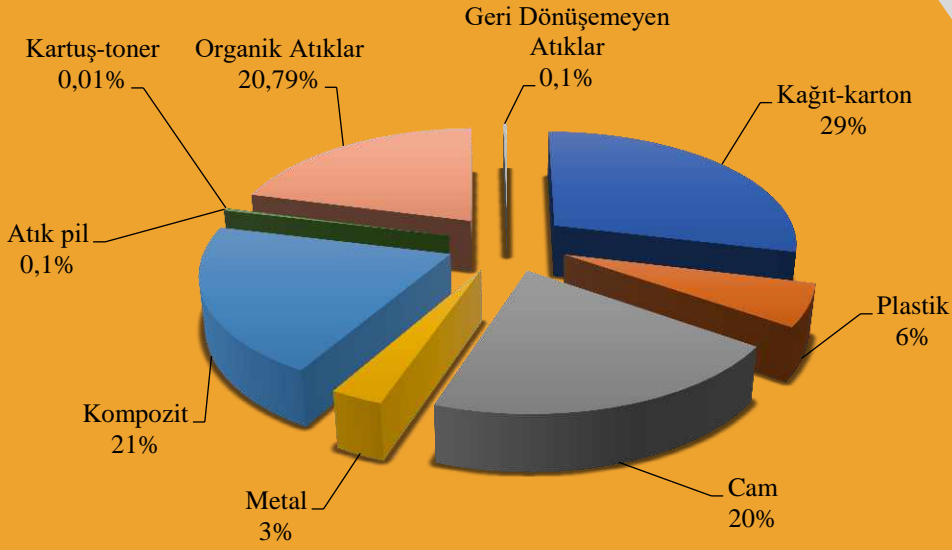
SIFIR ATIK

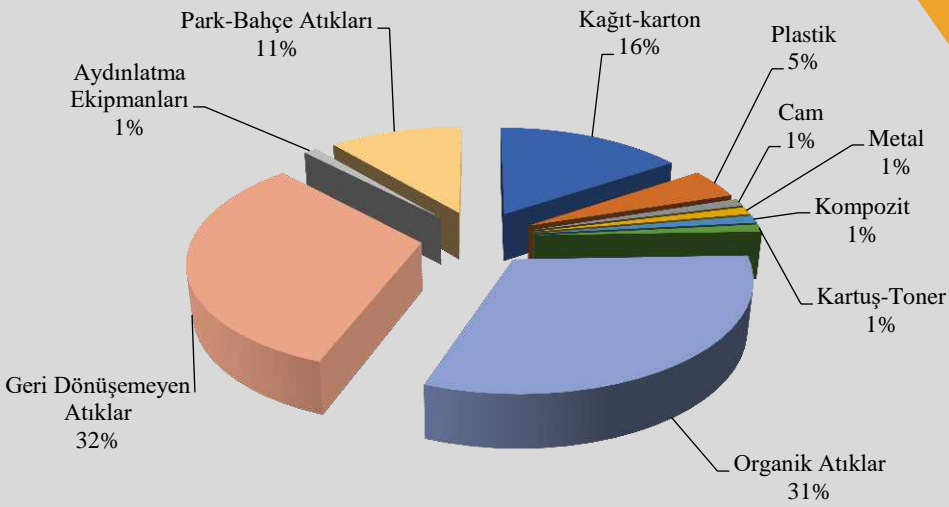
Alaçam MYO -2018-

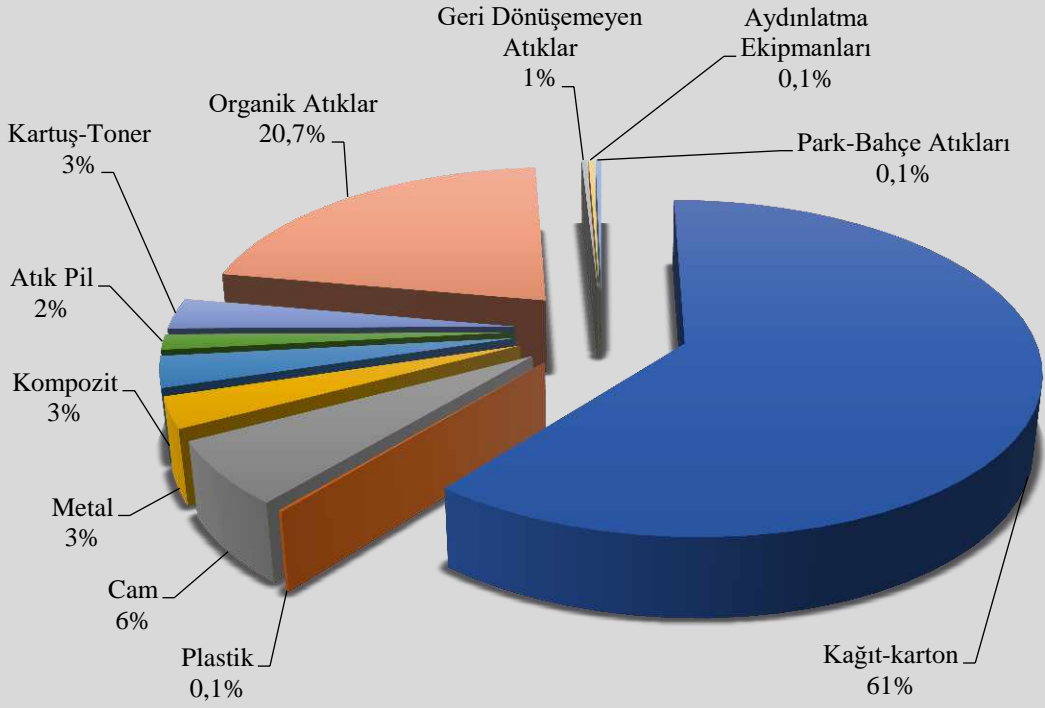
Araç İşletme Birimi -2018-

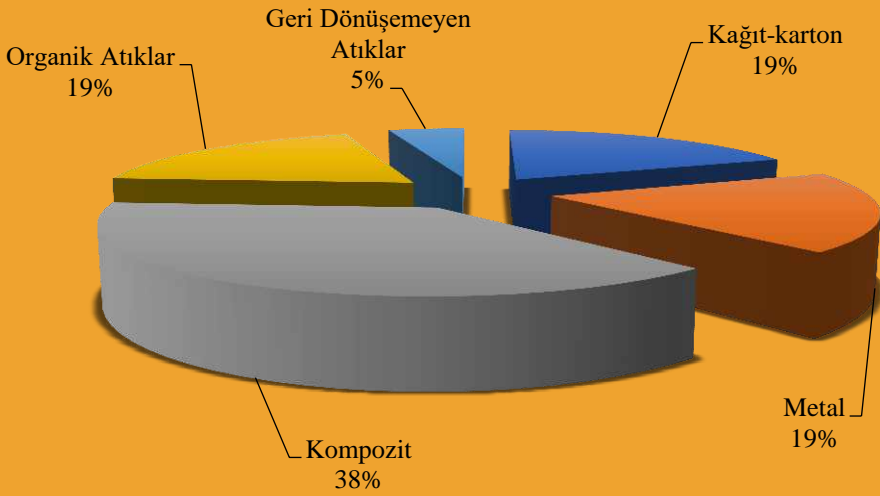
Adalet MYO/Çarşamba -2018-

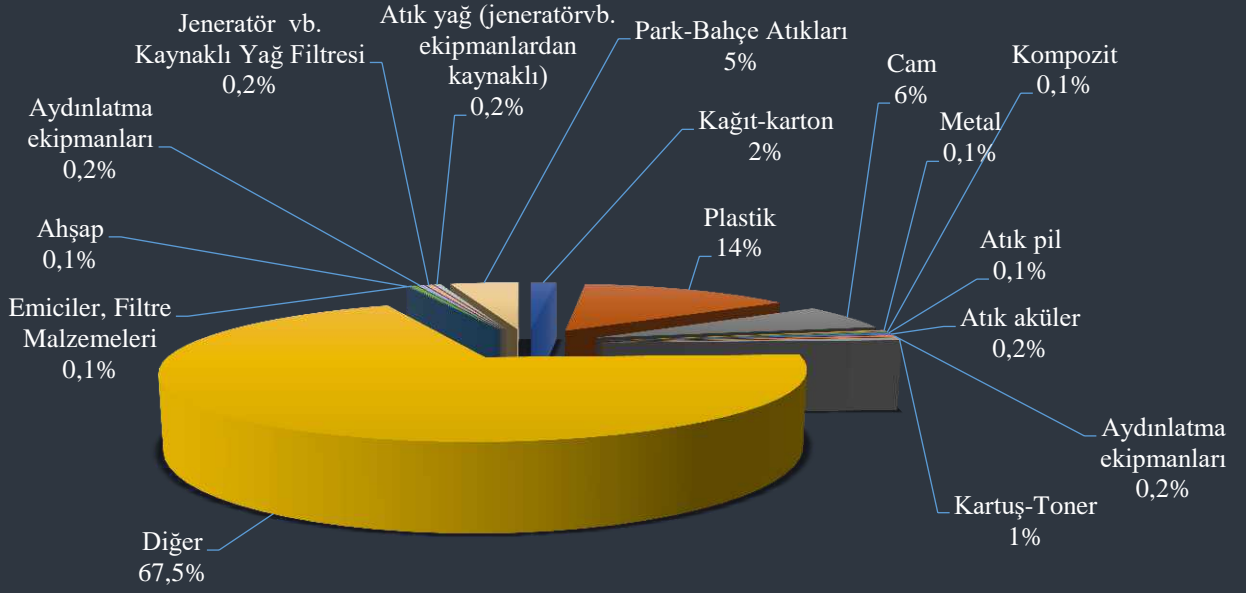
Bafra İşletme Fakültesi -2018-

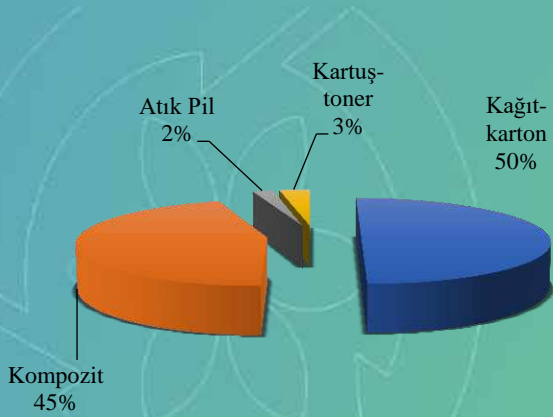
Bafra MYO -2018-

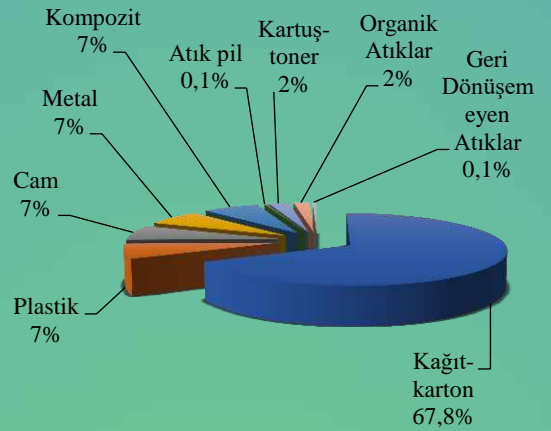
Bafra Turizm MYO -2018-

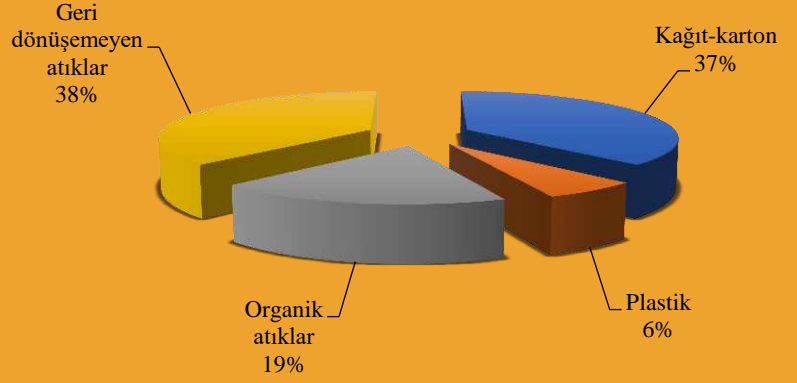
Bafra Turizm Fakültesi -2018-

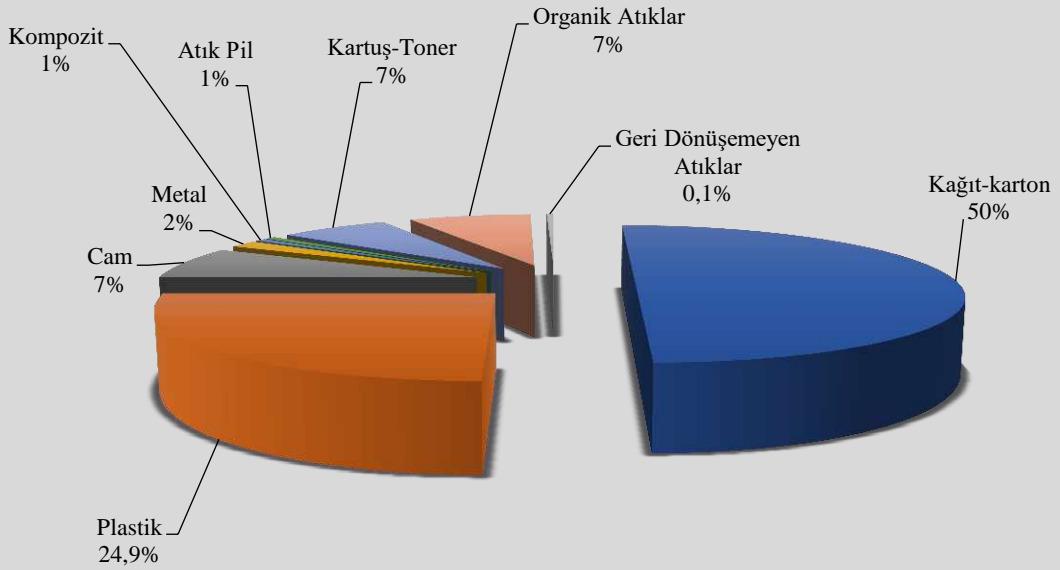
Çarşamba Ticaret Borsası MYO -2018-

Devlet Konservatuvarı -2018-

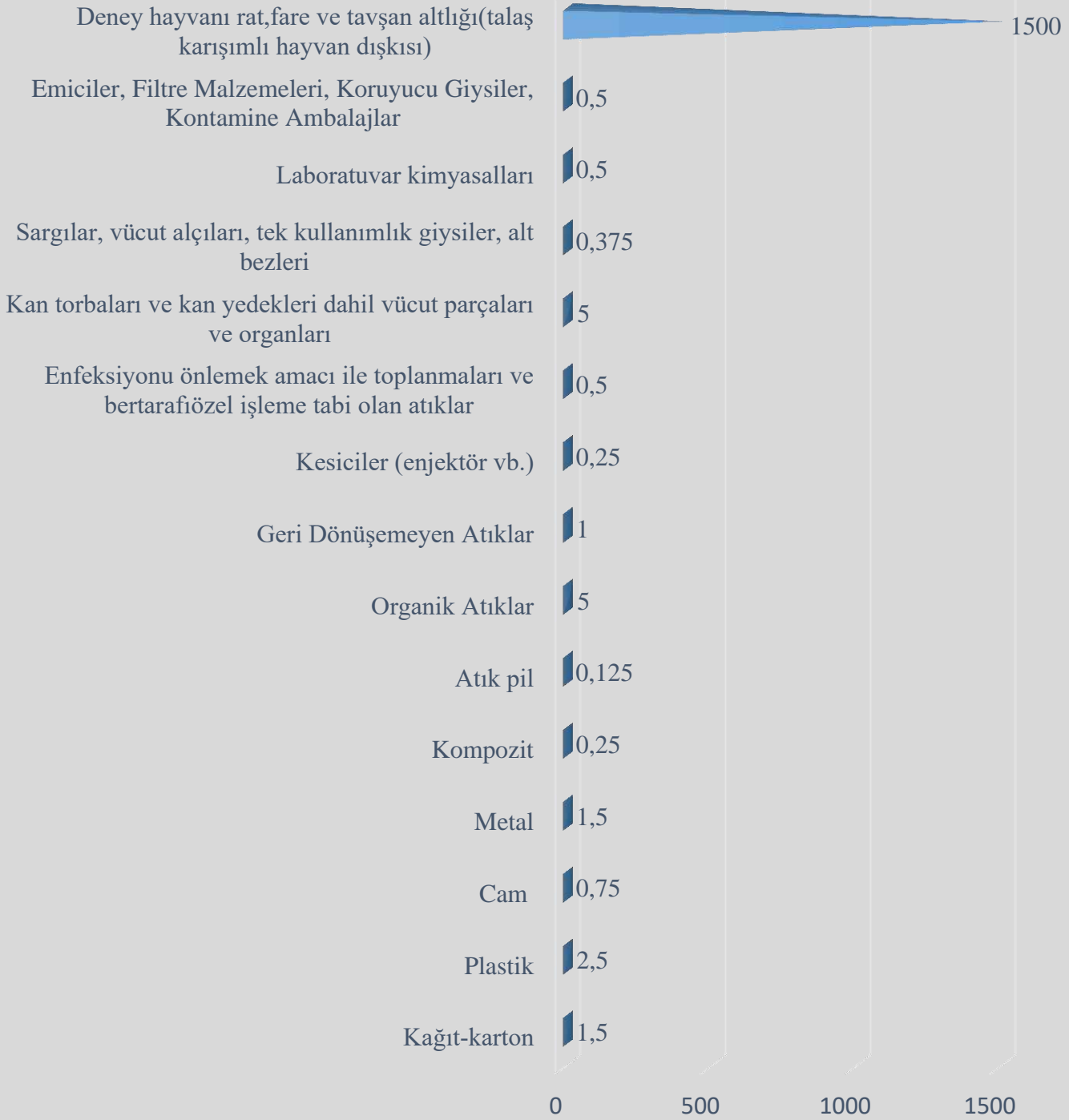
Eğitim Bilimleri Enstitüsü -2018-

Eğitim Fakültesi -2018-

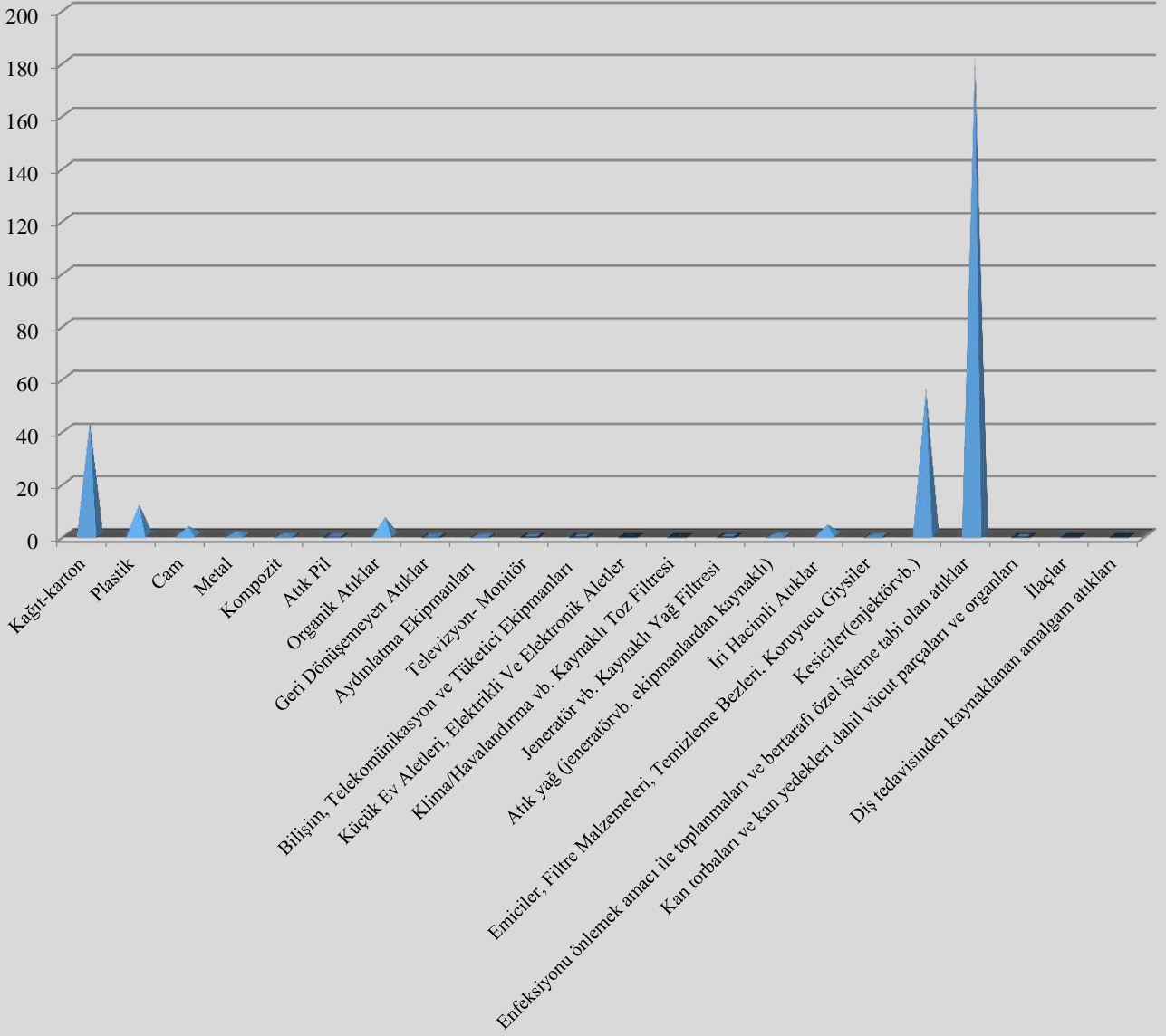

SIFIR ATIK

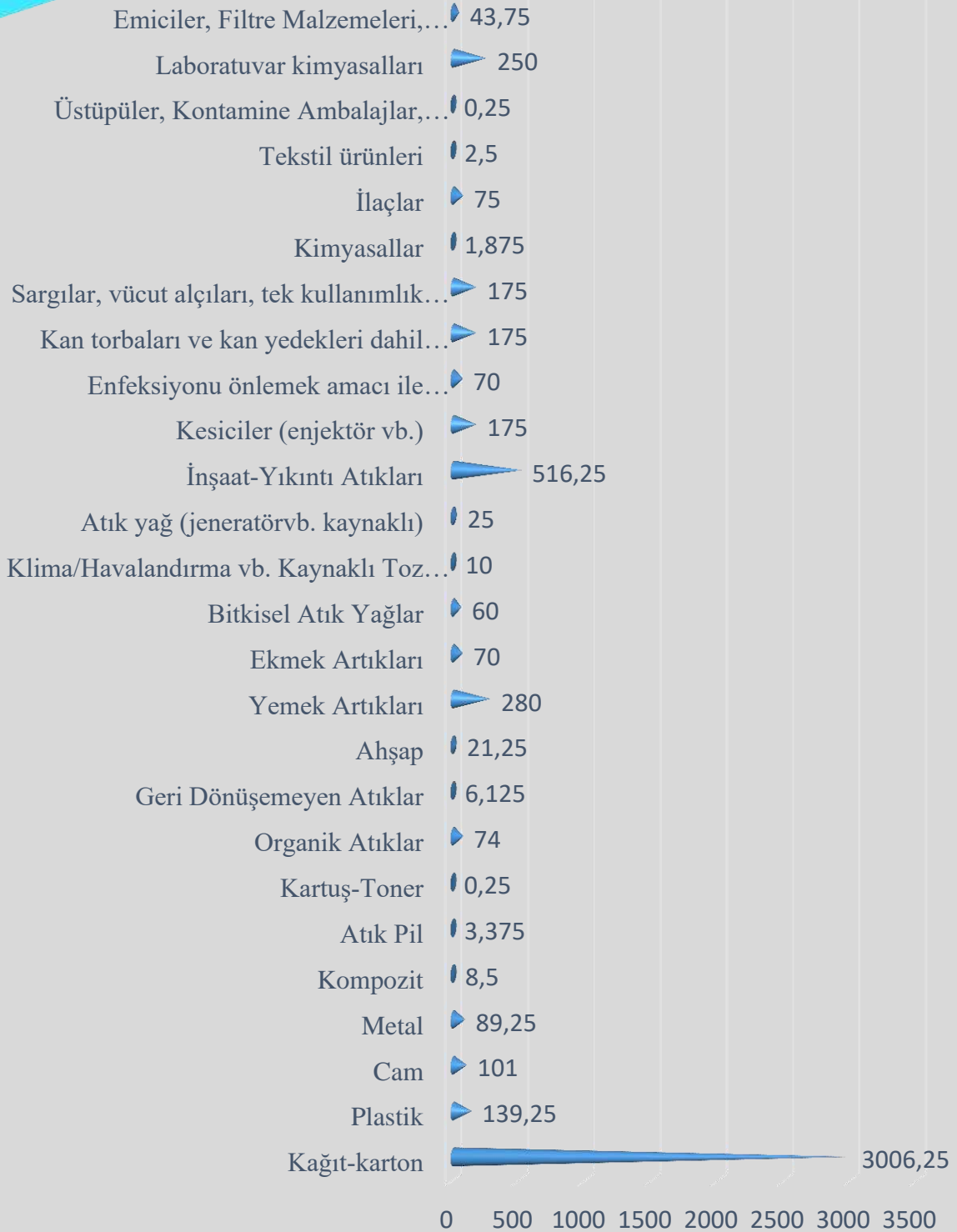
SIFIR ATIK

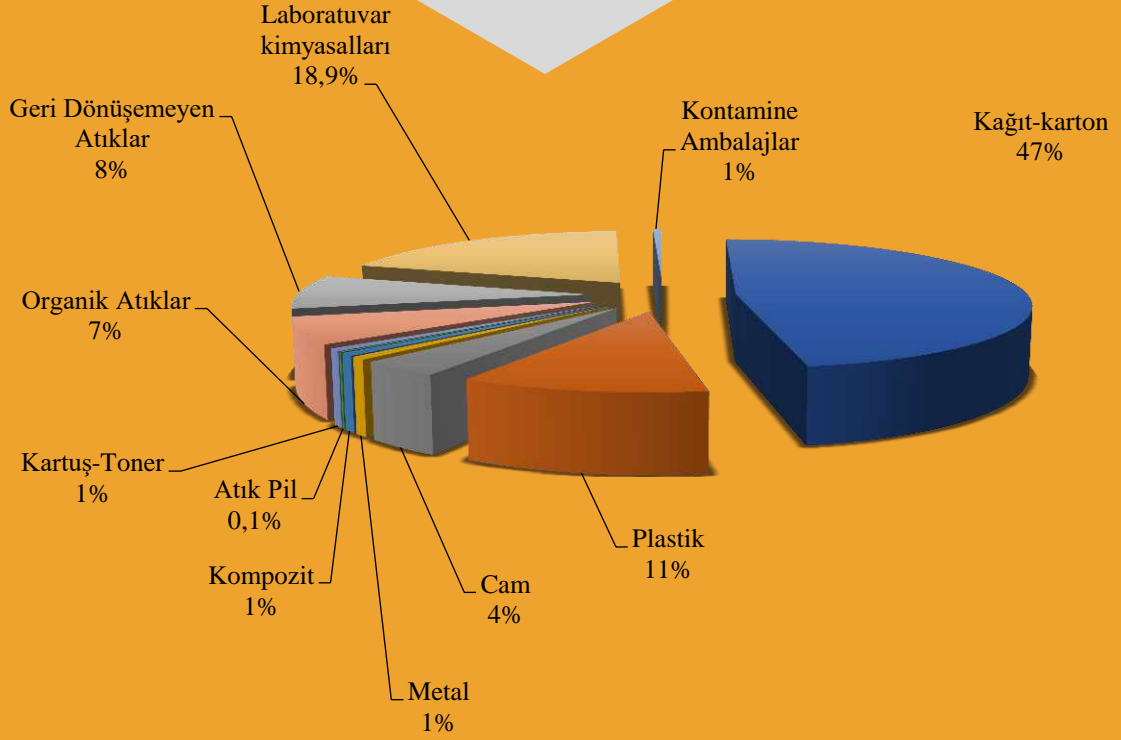
Diş Hekimliği Fakültesi Ağız ve Diş Sağlığı Eğitim ve Araştırma Hastanesi -2018-

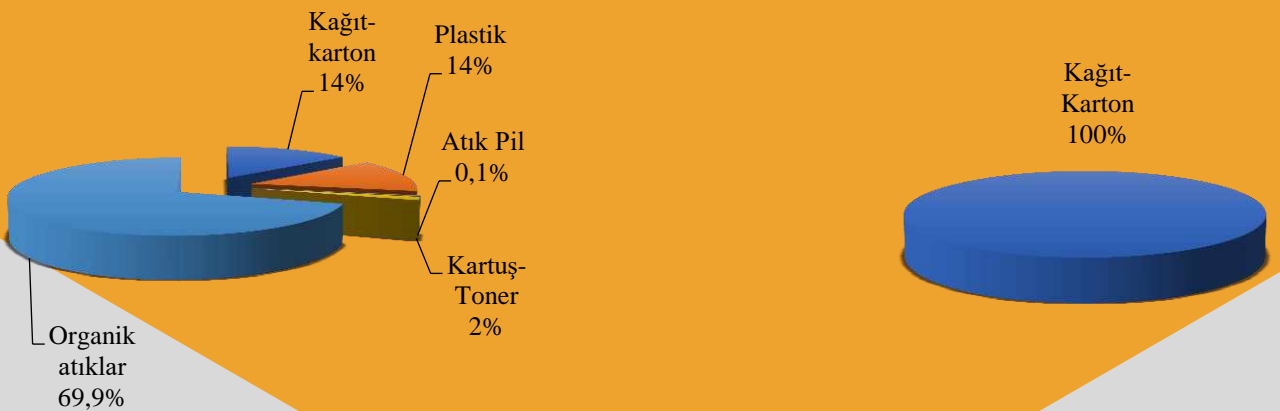
SIFIR ATIK

Hastane Müdürlüğü -2018-

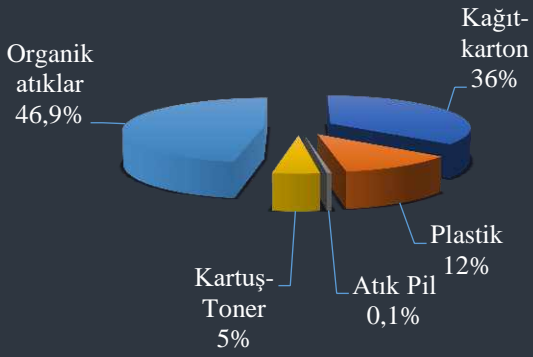

Fen Edebiyat Fakültesi -2018-

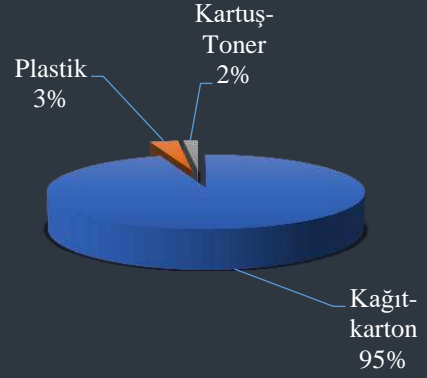

**İMİD Koruma ve Güvenlik Şube
Müdürlüğü -2018-**

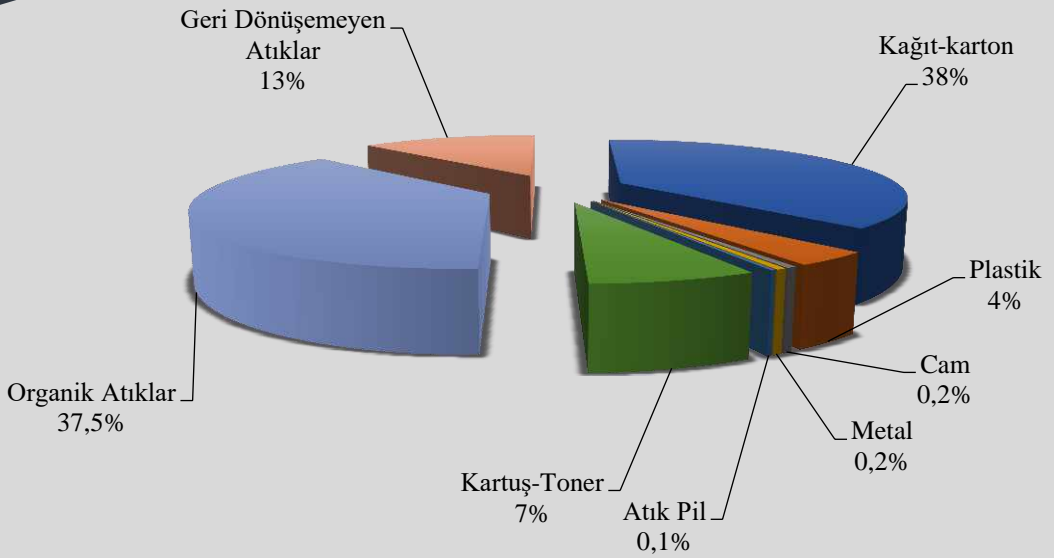
Güzel Sanatlar Enstitüsü -2018-

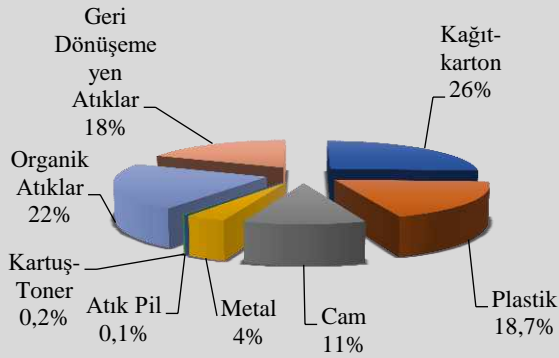
Güzel Sanatlar Fakültesi -2018-

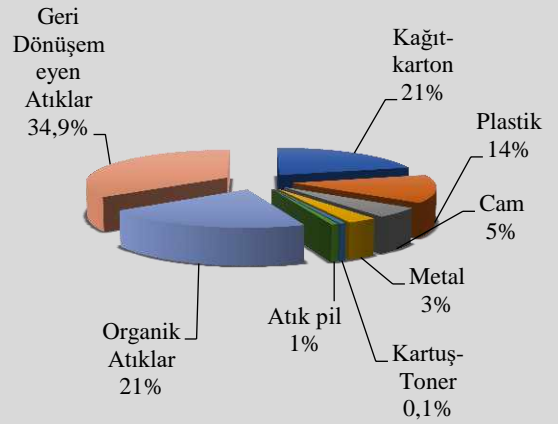
İç Denetim Birimi Başkanlığı -2018-

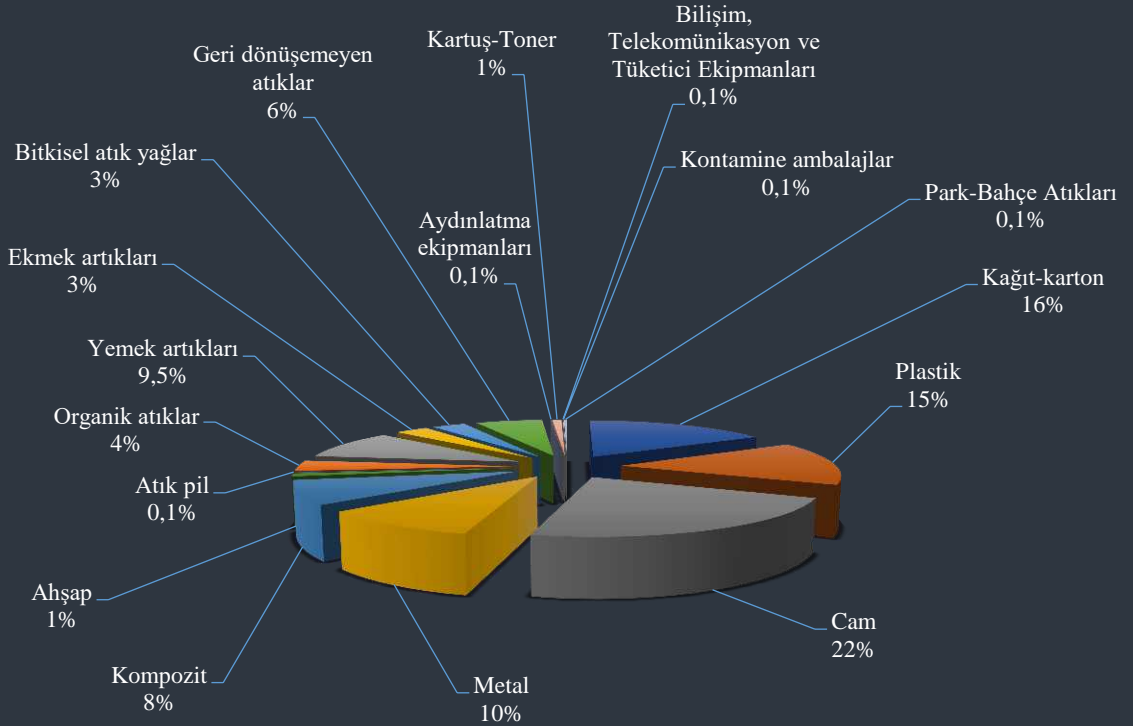
İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı -2018-

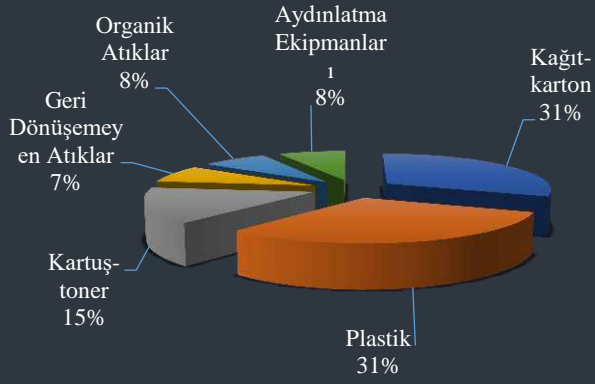
**İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
-2018-**

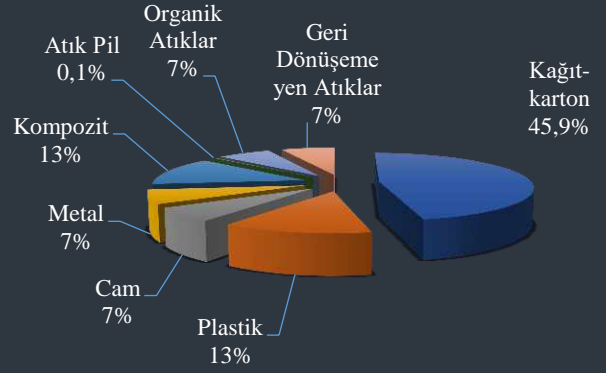
İlahiyat Fakültesi -2018-

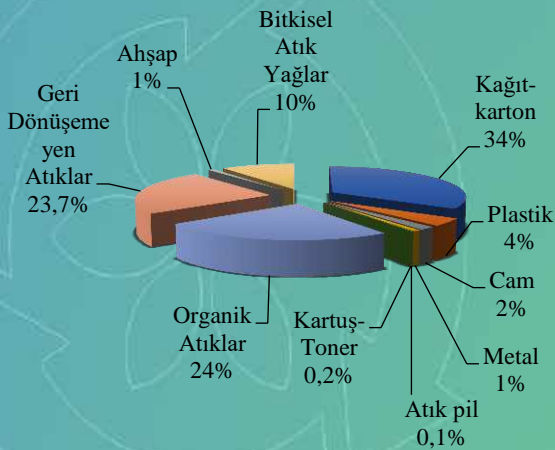
İletişim Fakültesi -2018-

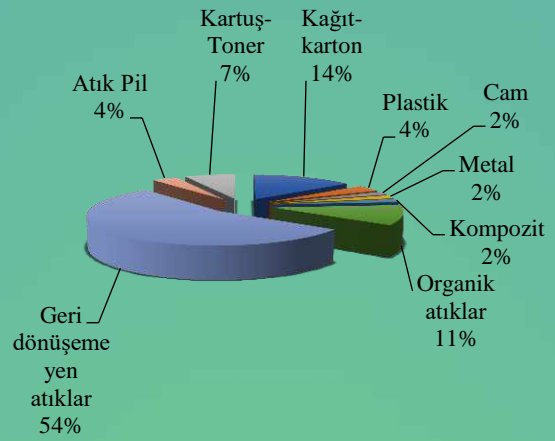
Kalite Koordinatörlüğü -2018-

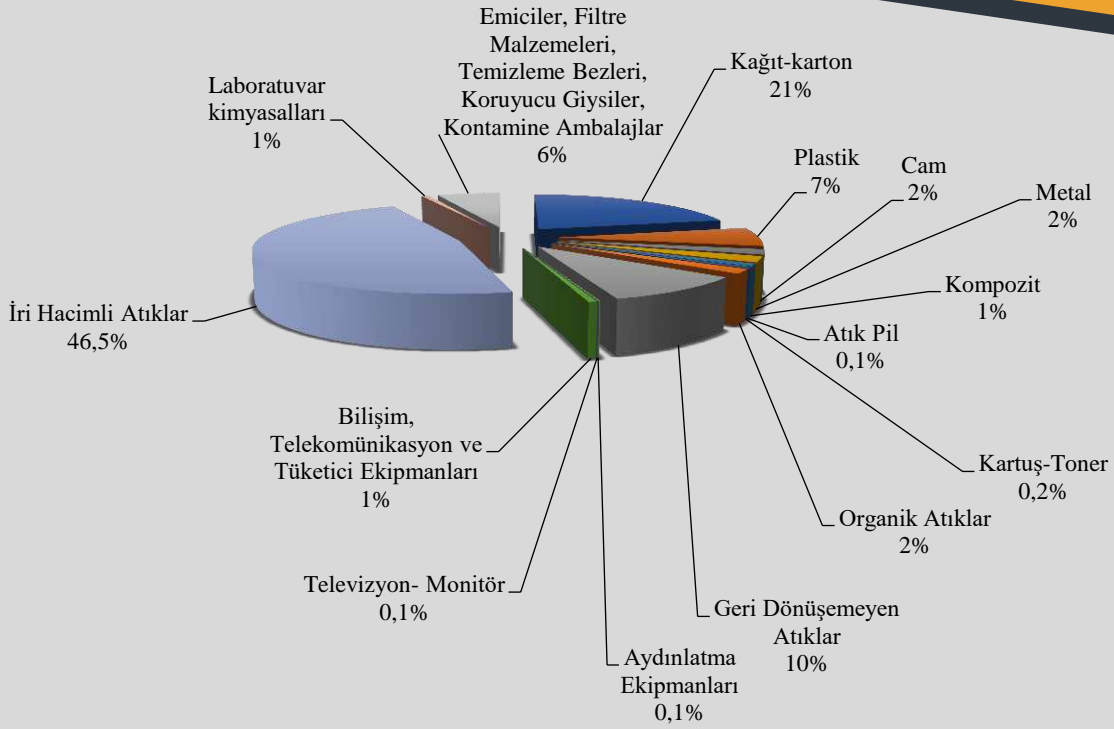
Kütüphane ve Dökümantasyon Daire Başkanlığı -2018-

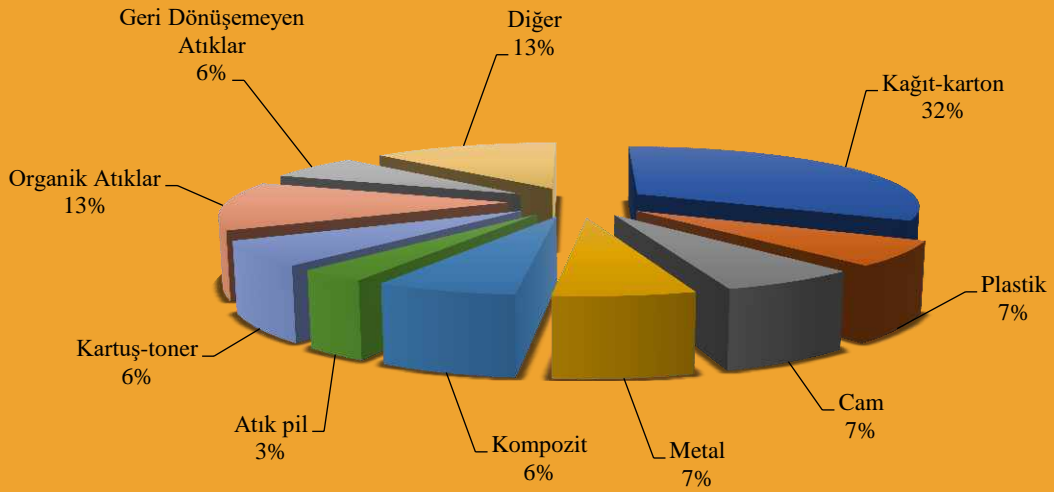
Mimarlık Fakültesi -2018-

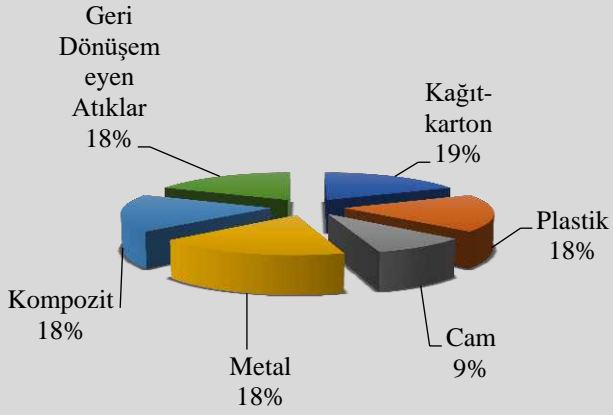
Ali Fuat Başgil Hukuk Fakültesi/Çarşamba -2018-

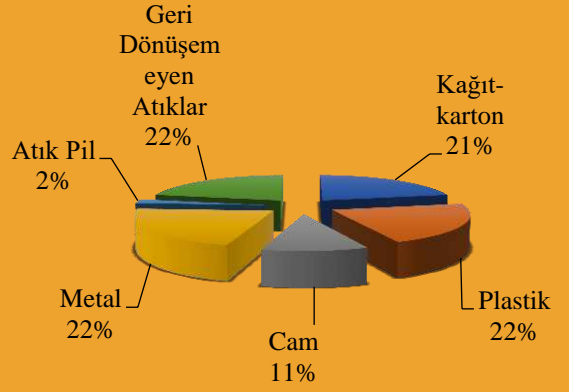
Mühendislik Fakültesi -2018-

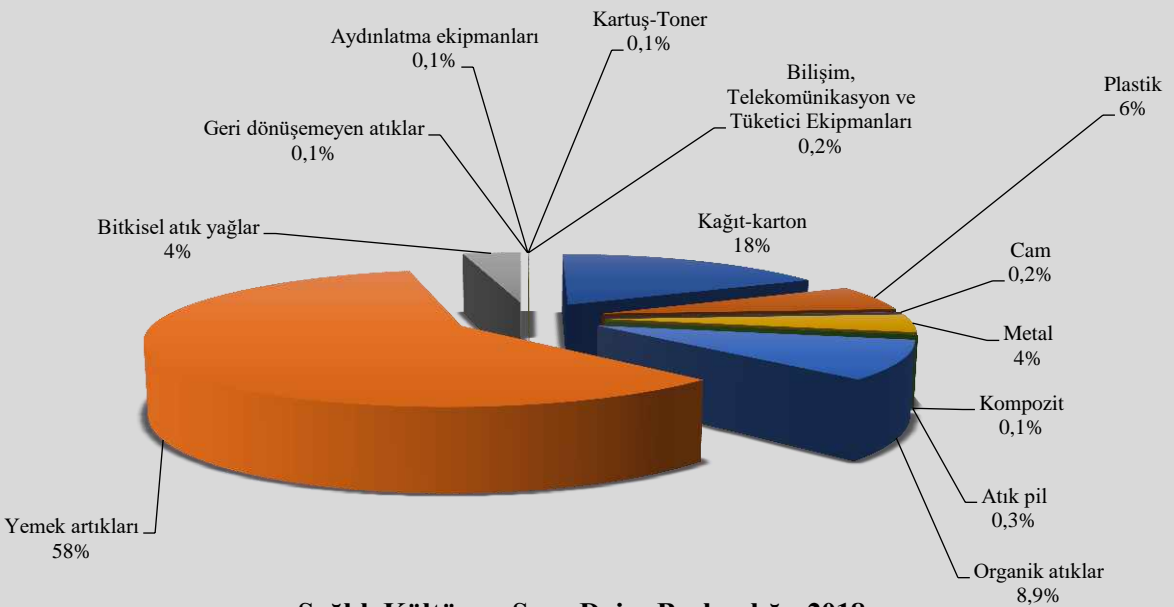
Psikoloji Uygulama ve Araşt. Merkezi Müdürlüğü-2018-

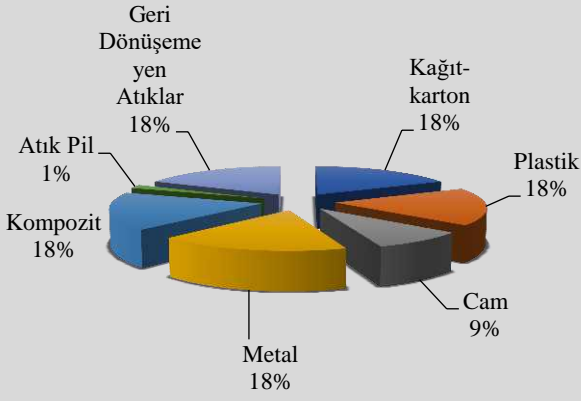
SKSDB / Güzel Sanatlar Kapalı Spor Salonu -2018-

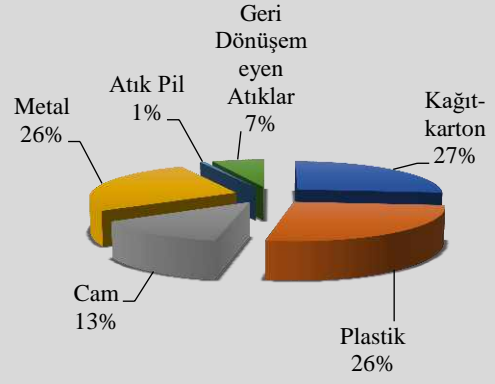
SKSDB / Atatürk Kongre Kültür Merkezi -2018-

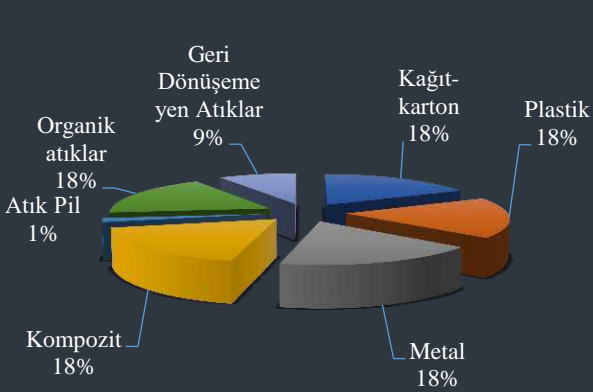
Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı -2018-

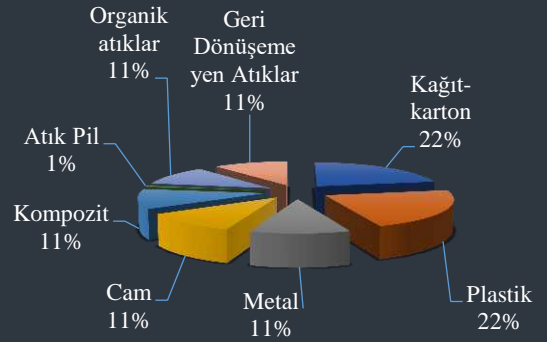
SKSDB / OMÜ Sahnesi -2018-

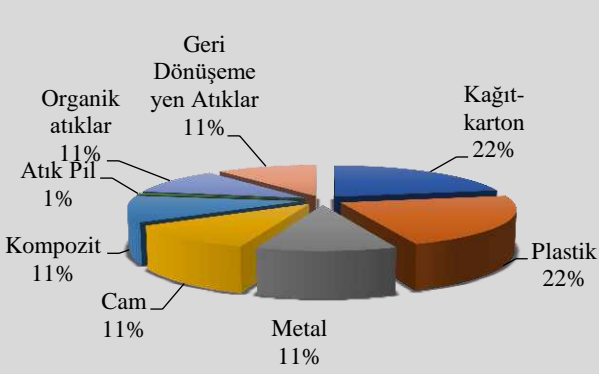
SKSDB / Pankart Birimi -2018-

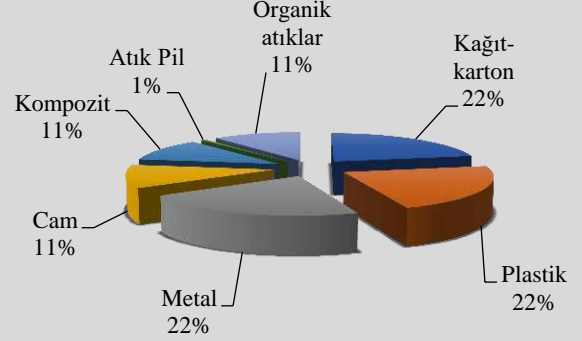
SKSDB / Akdağ Kış Sporları Merkezi -2018-

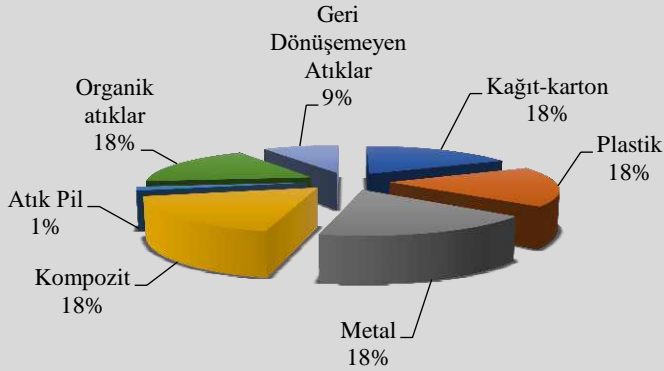
SKSDB / Erkek Öğrenci Yurdu -2018-

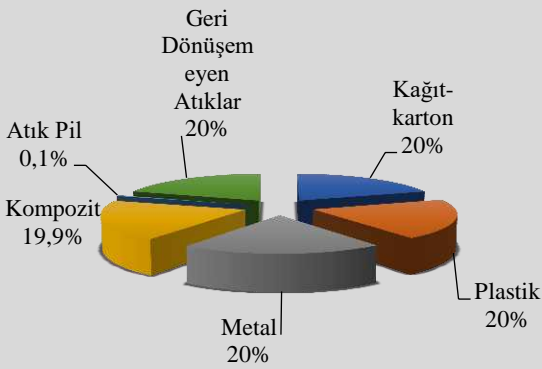
SKSDB / Kız Öğrenci Yurdu -2018-

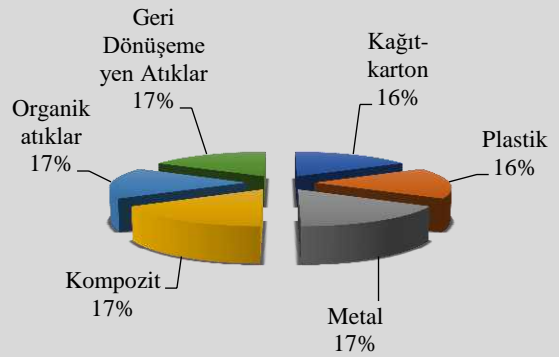
SKSDB / Konukevi -2018-

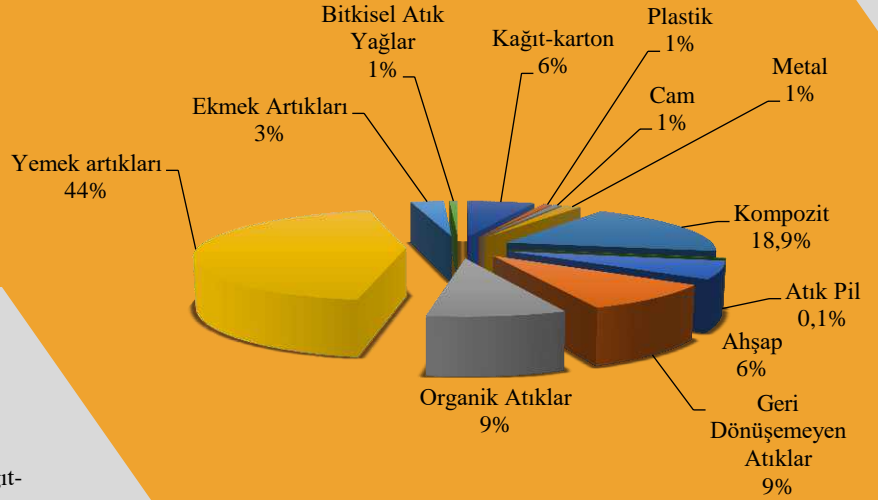
SKSDB / Mustafa Güneşdoğdu Misafirhanesi -2018-

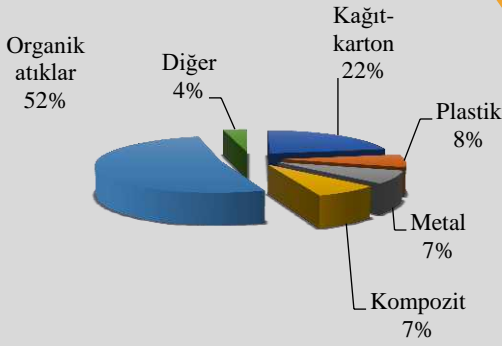
SKSDB / Olimpik Yüzme Havuzu ve Spor Merkezi -2018-

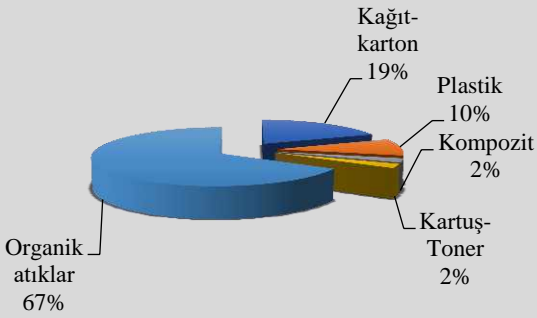
SKSDB / Otoparklar -2018-

SKSDB / Gündüz Bakımevi -2018-

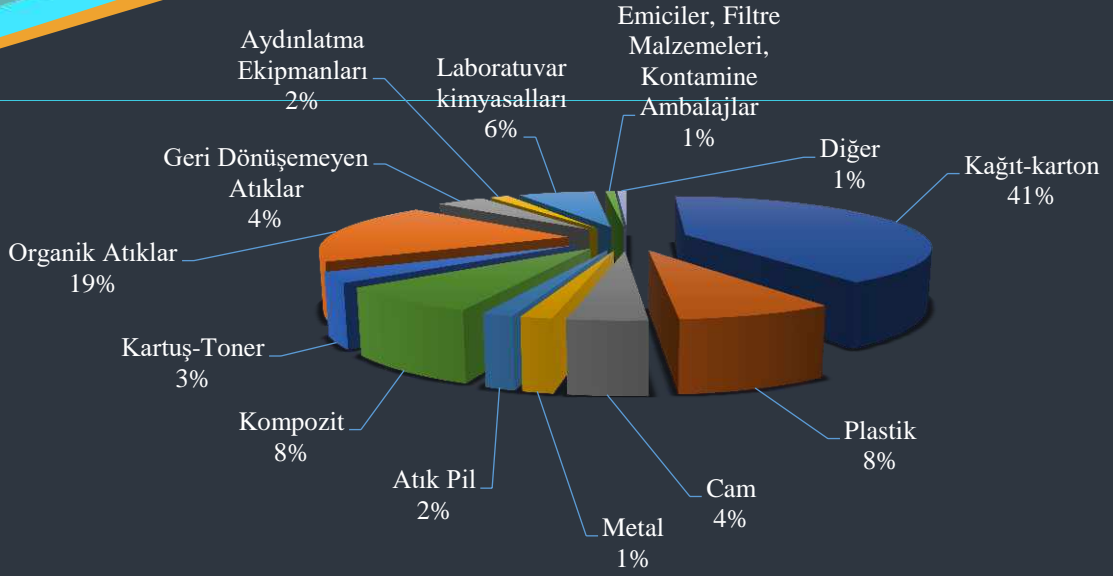
SKSDB / Öğrenci Butiği Engelli Birimi -2018-

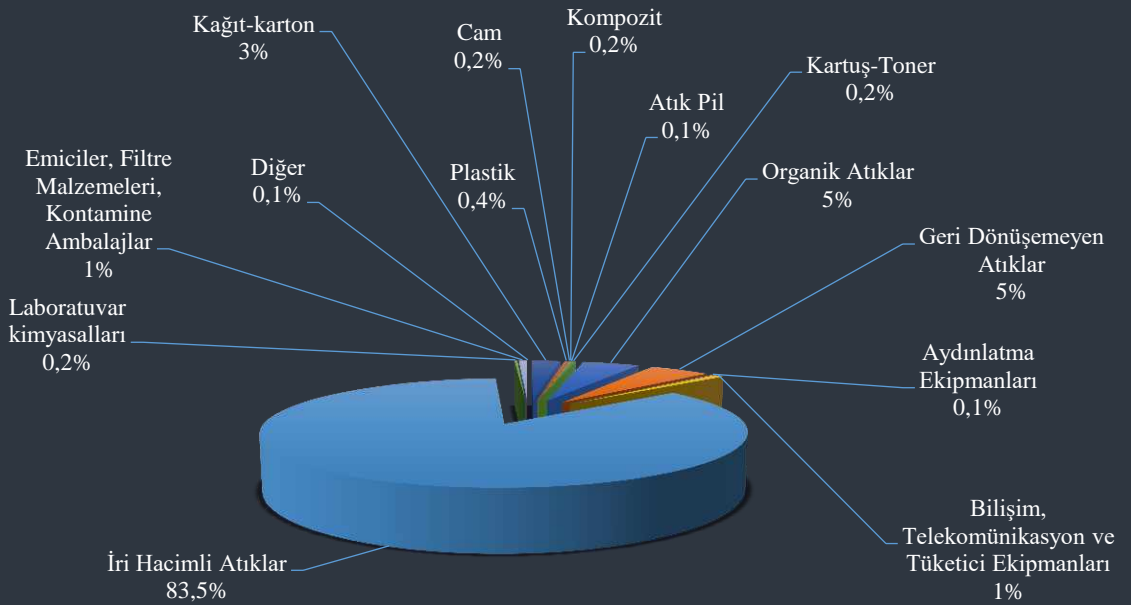
SKSDB / Beslenme Hizmetleri Birimi -2018-

SIFIR ATIK

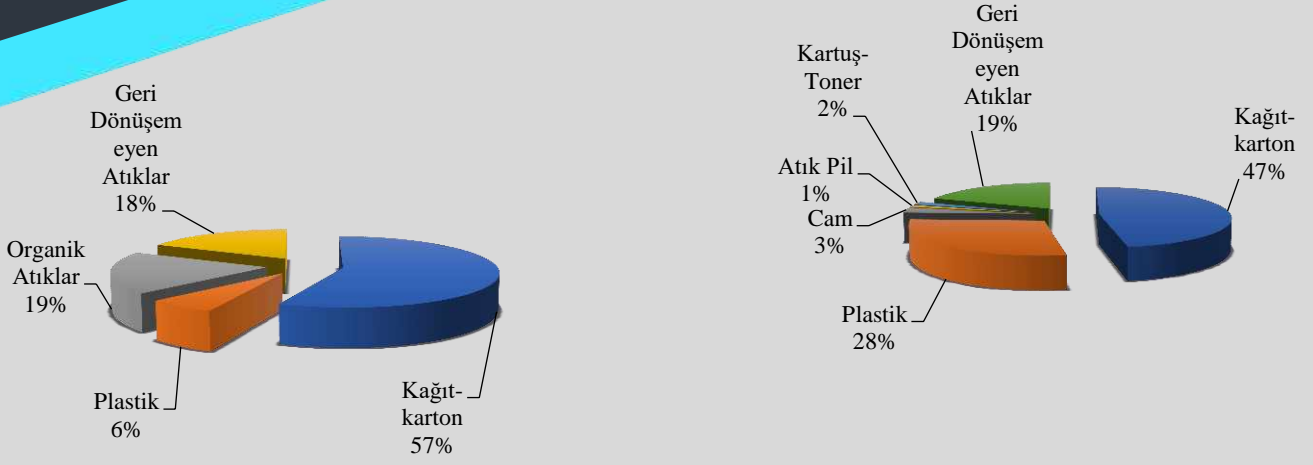
Sağlık Hizmetleri MYO -2018-

Sağlık Bilimleri Fakültesi -2018-

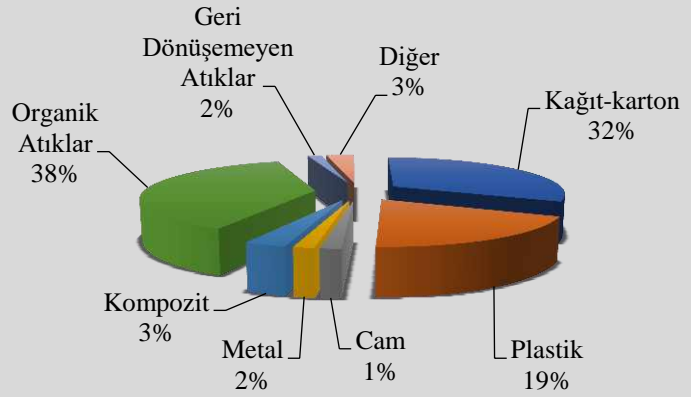

SIFIR ATIK

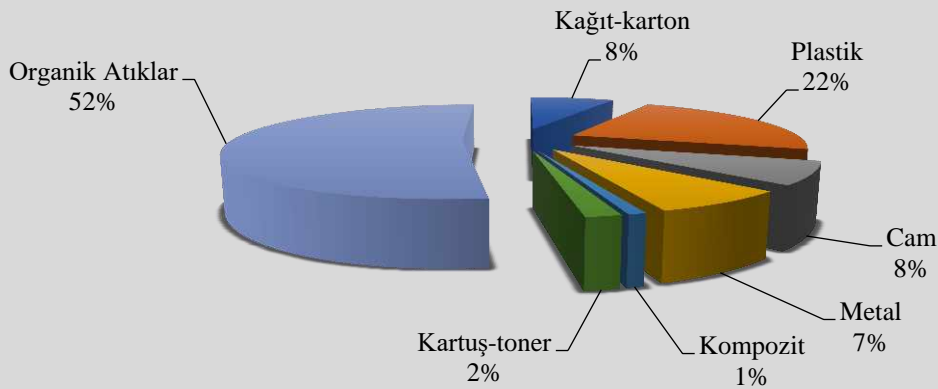

Samsun MYO -2018-

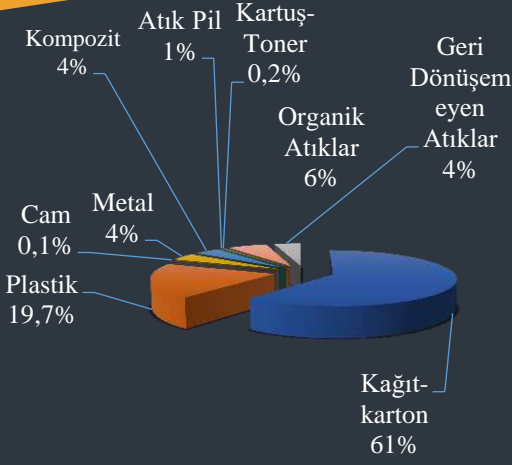
Sağlık Bilimleri Enstitüsü-2018-

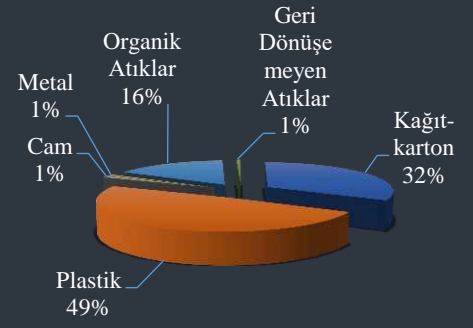
Sürekli Eğitim Merkezi -2018-

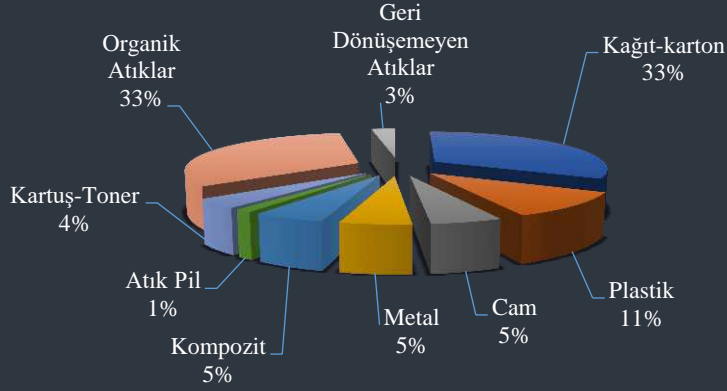
Terme MYO -2018-

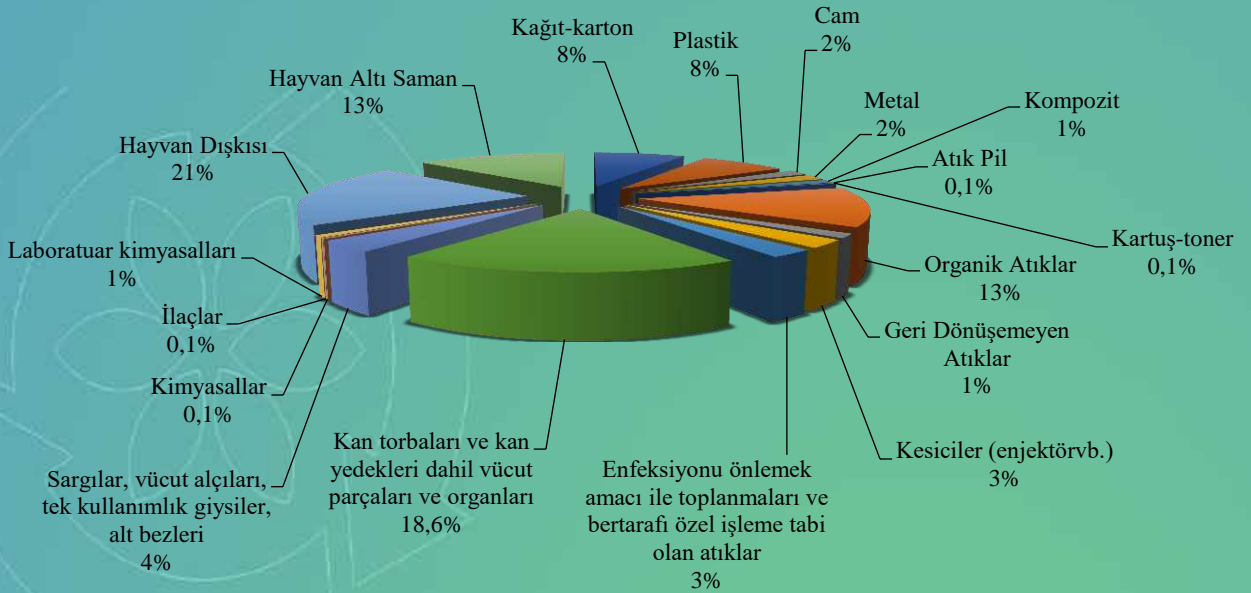
Tıp Fakültesi -2018-

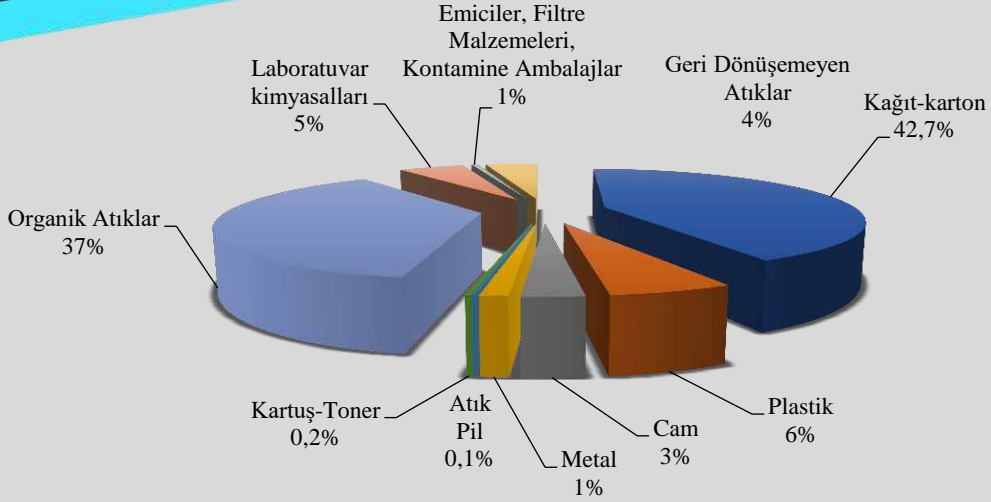
Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi -2018-

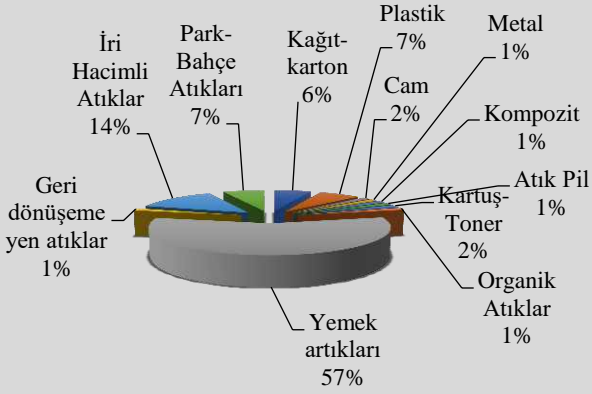
Uluslararası İlişkiler Birimi -2018-

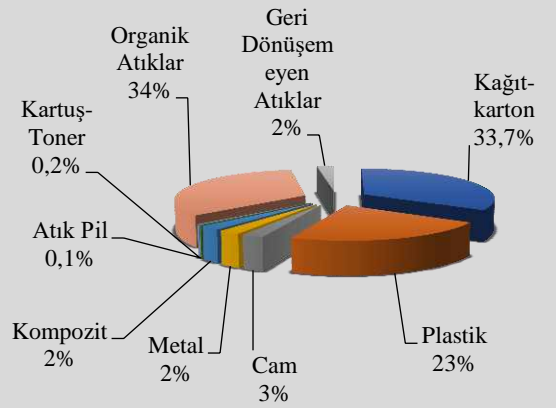
Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesi -2018-

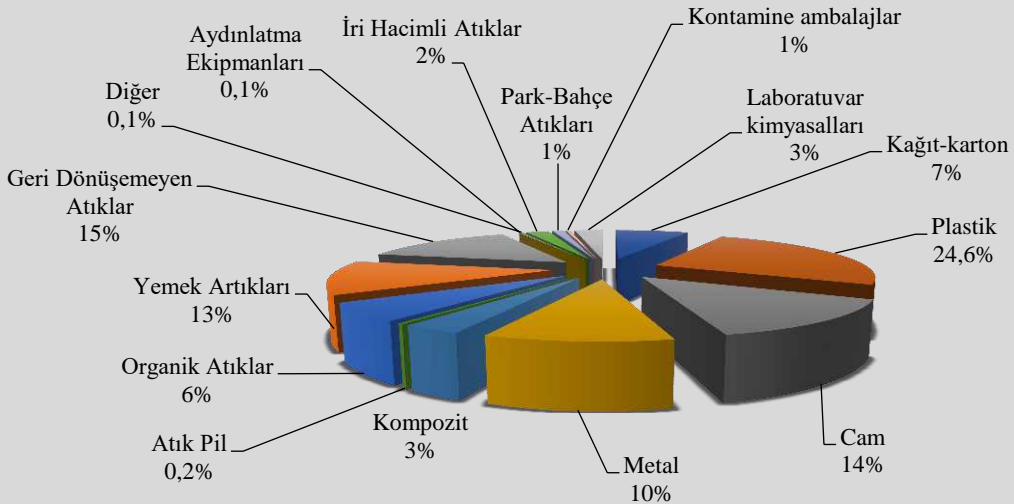
Veteriner Fakültesi -2018-

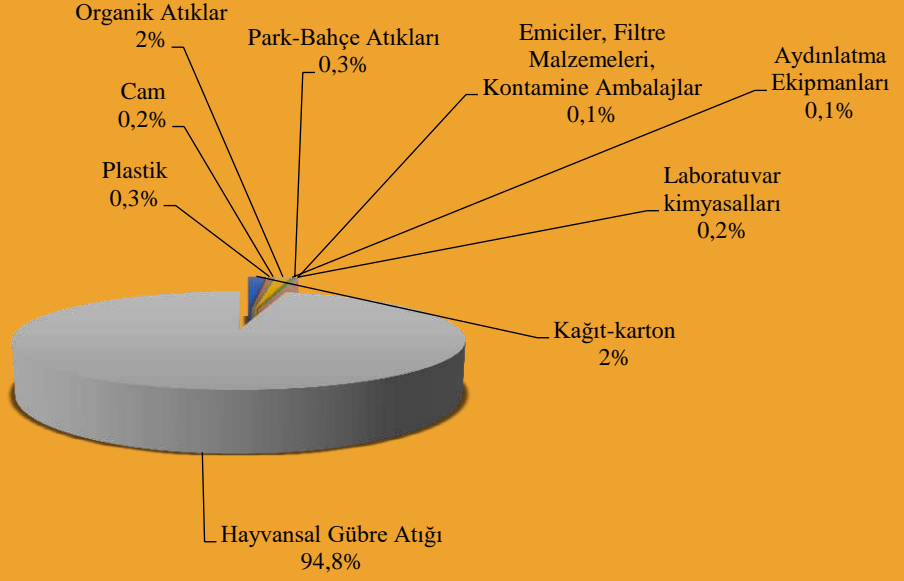
Vezirköprü MYO -2018-

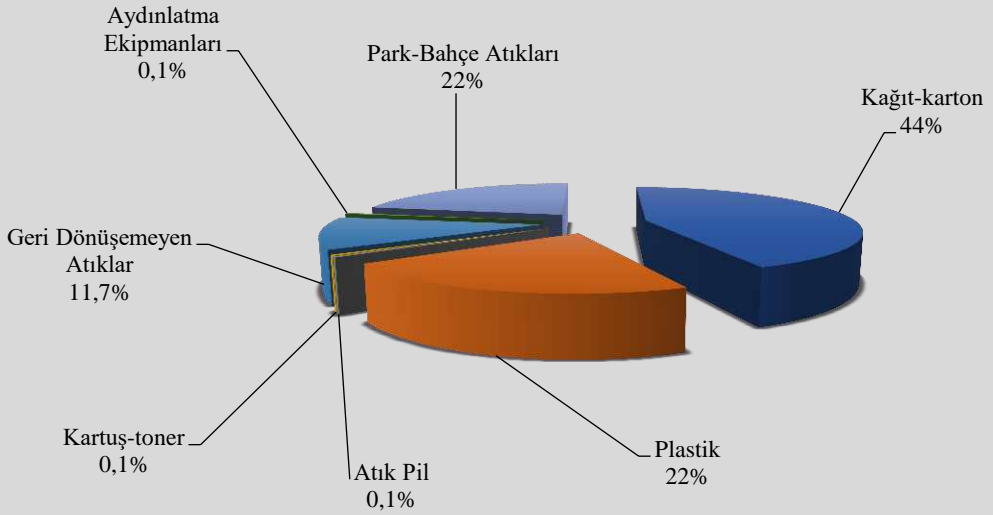
Yabancı Diller Yüksekokulu - 2018-

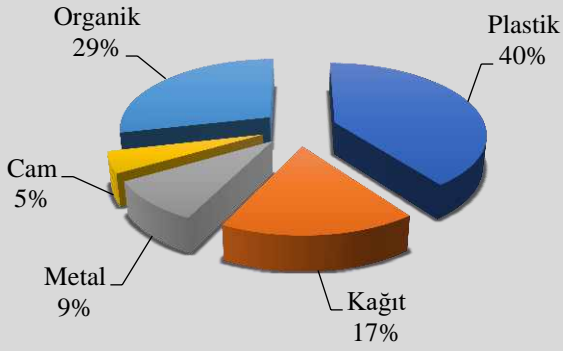
Yeşilyurt Demirçelik MYO -2018-

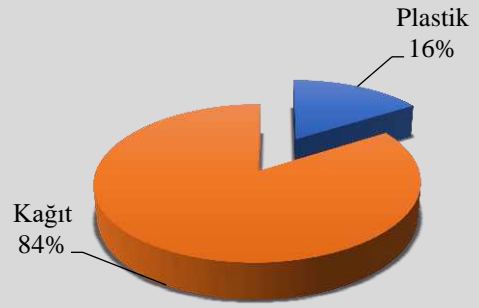
Ziraat Fakültesi -2018-

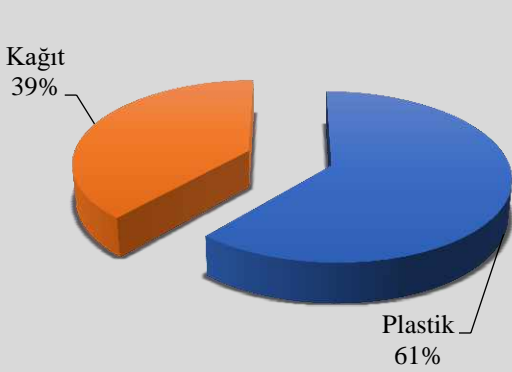
Yaşar Doğu Spor Bilimleri Fakültesi -2018-

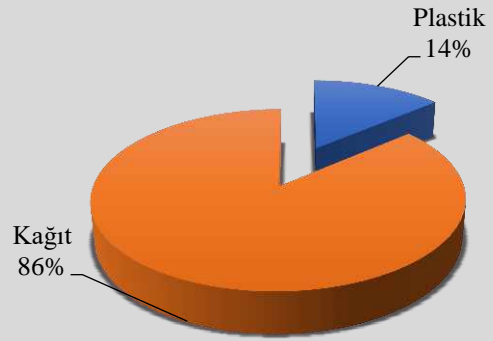
Deham - 2019-

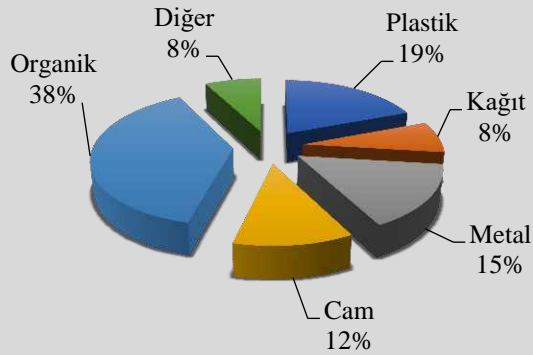
Omüsem -2019-

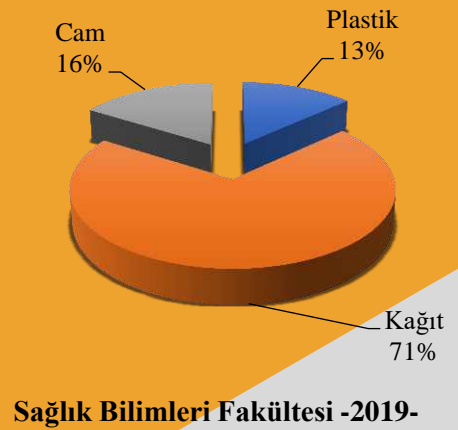
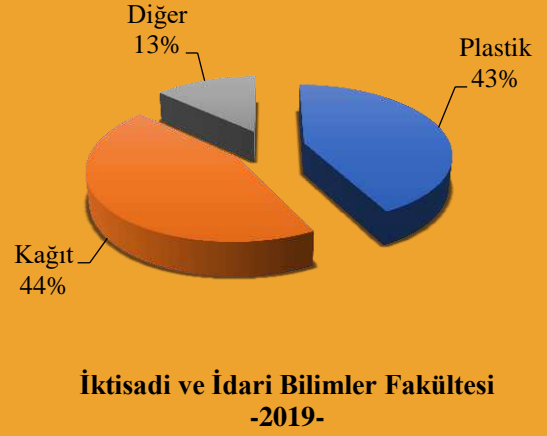
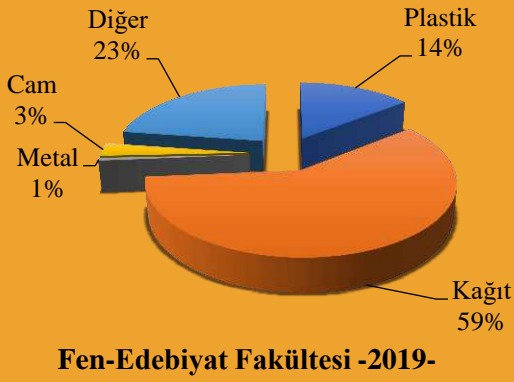
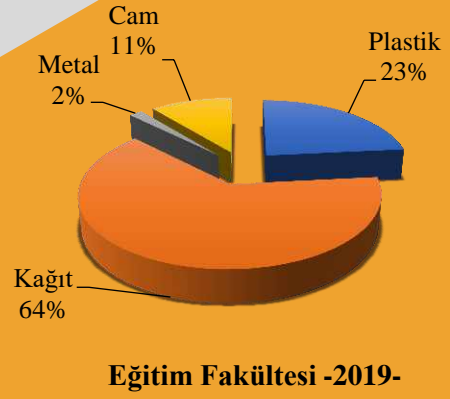
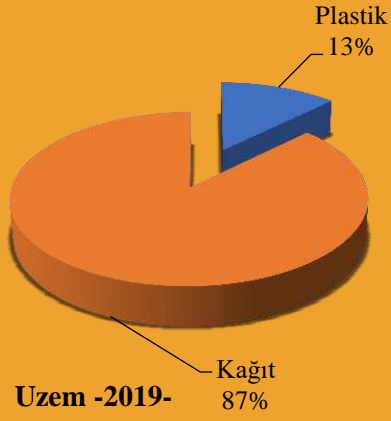
Puamer -2019-

Sağlık Bilimleri Enstitüsü -2019-

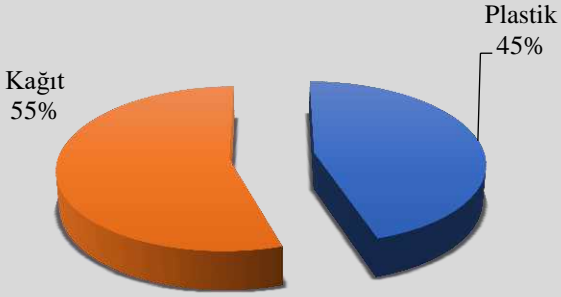

Bafra İşletme Fakültesi -2019-

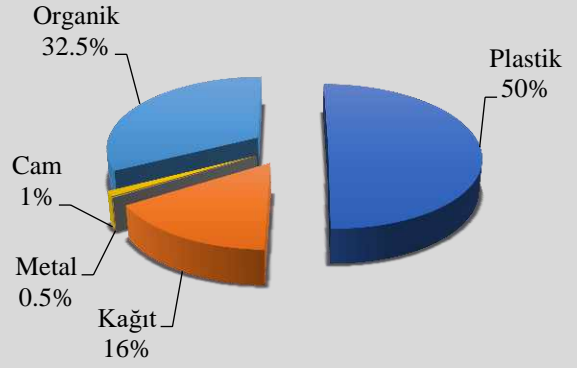

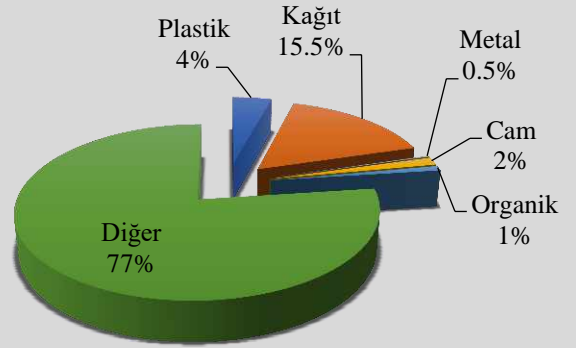
SIFIR ATIK

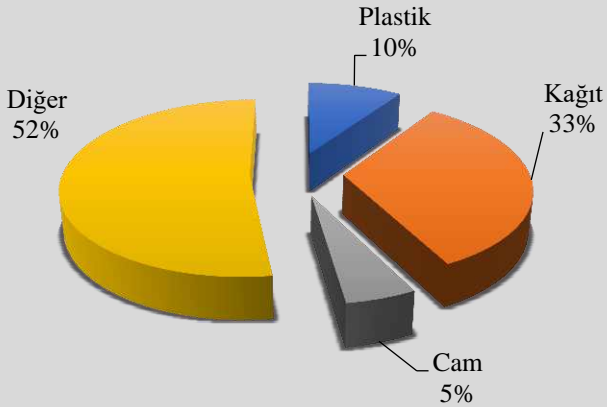
Turizm Fakültesi -2019-

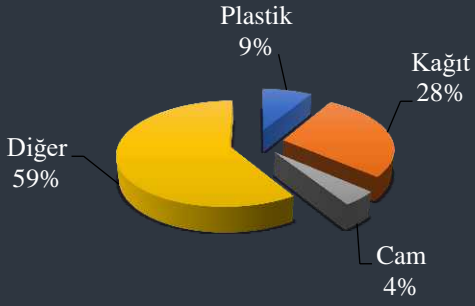
Mühendislik Fakültesi -2019-

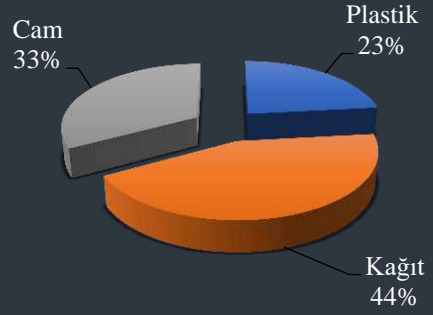
Genel Sekreterlik -2019-

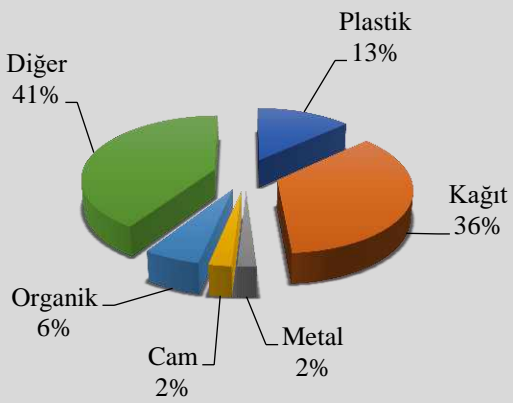
Personel Daire Başkanlığı -2019-

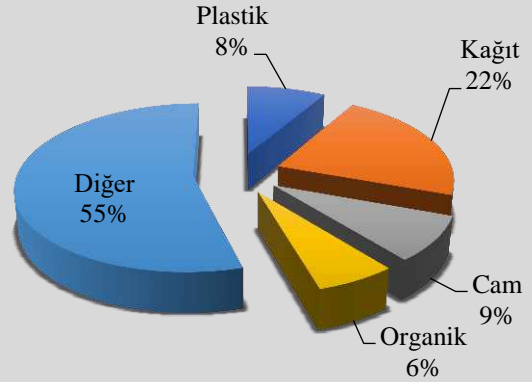
Strateji Daire Başkanlığı -2019-

Kütüphane Daire Başkanlığı -2019-

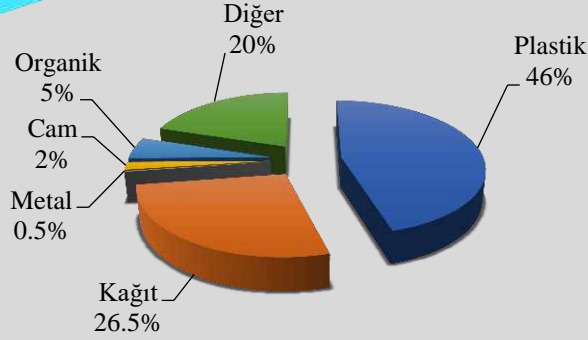
Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı -2019-

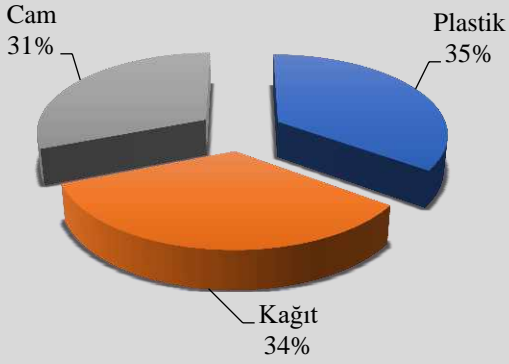
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı -2019-

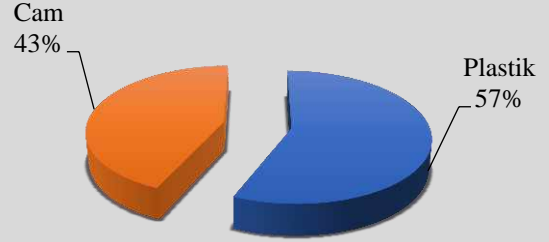
SIFIR ATIK

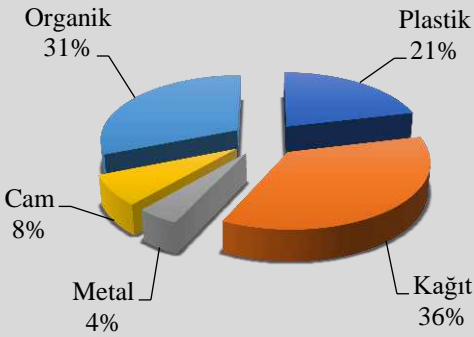
Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı -2019-

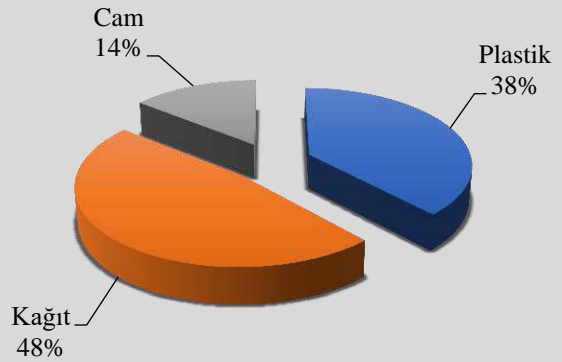
Sağlık Hizmetleri MYO -2019-

Bafra Turizm MYO -2019-

Yabancı Diller Yüksekokulu -2019-

Yeşilyurt Demirçelik MYO -2019-

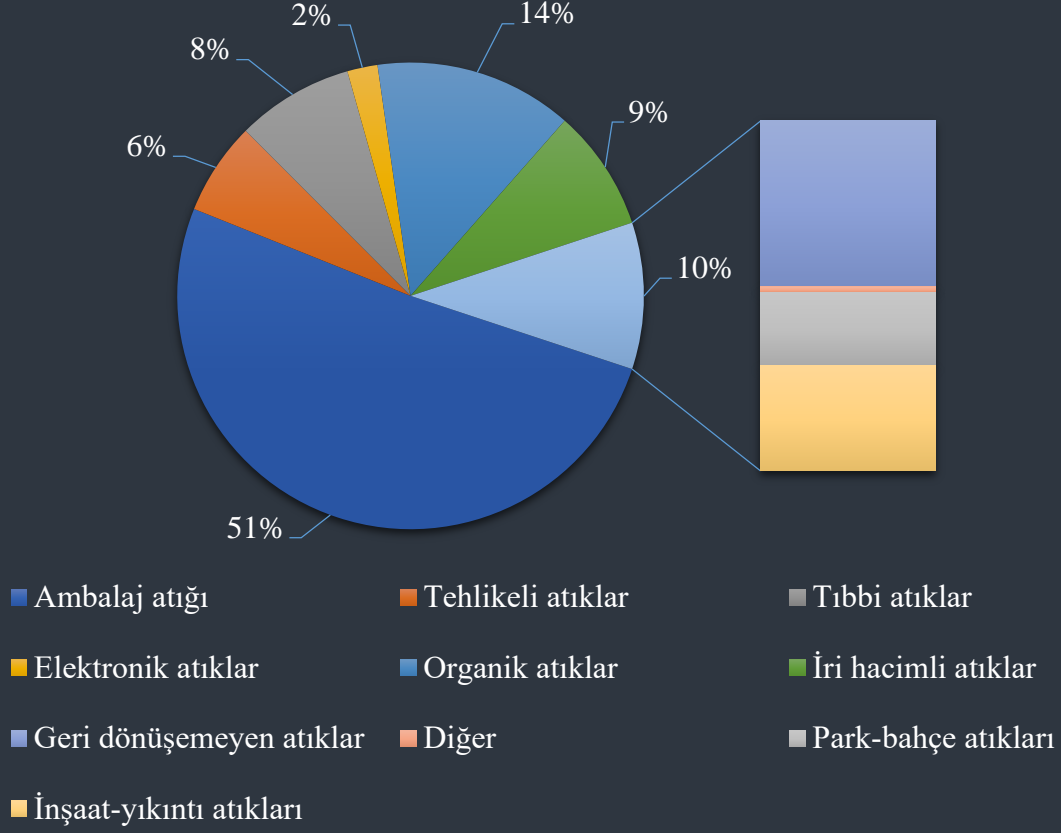
Tablo 5. 2019 Yılı İlk Etap Veri Girişini Yapmayan Birim/Fakülteler

Birim / Fakülte
Mehmet Tülazoğlu MYO
Alaçam MYO
Çarşamba Ticaret Borsası MYO
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Dış Hekimliği Fakültesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Kampüsü
Havza MYO
Mimarlık Fakültesi
Hastane Müdürlüğü
İletişim Fakültesi
KİTAM
Mustafa Kemal Güneşdoğdu Kampüsü
Samsun MYO
Terme MYO
Tıp Fakültesi
Veteriner Fakültesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi
Vezirköprü MYO
Ziraat Fakültesi
Güzel Sanatlar Enstitüsü
Ali Fuat Başgil Hukuk Fakültesi
Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı – Alt Birimleri

Tablo 6. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Bünyesinde Kurumlardan Gelen Atıkların Türleri ve Toplam Miktarları -2018-

Atık türü	Toplam atık miktarı (kg/hafta)
Kağıt-karton	3331.275
Plastik	525.95
Cam	242.55
Metal	170.45
Atık pil	7.81
Atık aküler	10
Kartuş-toner	21.34
Organik atıklar	717.75
Kompozit	79.385
Ahşap	34.25
Aydınlatma ekipmanları	11.25
Geri dönüşemeyen atıklar	414.625
Yemek artıkları	296.5
Ekmek artıkları	88
Kesiciler	131.25
Enfeksiyonu önlemek amacı ile toplanmaları ve bertarafı özel işleme tabi olan atıklar	187.5
Sargılar, vücut alçıları, tek kullanımlık giysiler, alt bezleri	47.75
Kan torbaları ve kan yedekleri dahil vücut parçaları ve organları	230.25
Emiciler, filtre malzemeleri, temizleme bezleri, üstübler, koruyucu giysiler ve kontamine ambalajlar	101.725
Tv- monitör	24.07
Bilişim, telekomünikasyon ve tüketici ekipmanları	54.3
Küçük ev aletleri, elektrikli elektronik aletler	5.125
Klima/havalandırma vb. kaynaklı toz filtresi	48.875
Jeneratör vb. kaynaklı yağ filtresi	0.675
Atık motor, şanzıman ve yağlama yağları	0.75
Yağ filtreleri	0.025
Atık yağ	35.625
İri hacimli atıklar	725
Park-bahçe atıkları	183.25
İnşaat-yıkıntı atıkları	262.5
İlaçlar	5.55
Kimyasallar	300
Laboratuvar kimyasalları	208.125
Diş tedavisinden kaynaklanan amalgam atıkları	0.025
Hayvan dışkısı	50
Hayvan altı saman	30
Diğer	13.375

OMÜ TÜRLERE GÖRE 2018 YILI ATIK DAĞILIMI (kg/hafta)

Şekil 7. Atık türlerine göre yüzdelik dağılım grafiği (2018)

SIFIR ATIK

GELECEĞE DEĞER KATTIK

BÖLÜM- III

GEÇİCİ DEPOLAMA ALANLARININ LİSTESİ

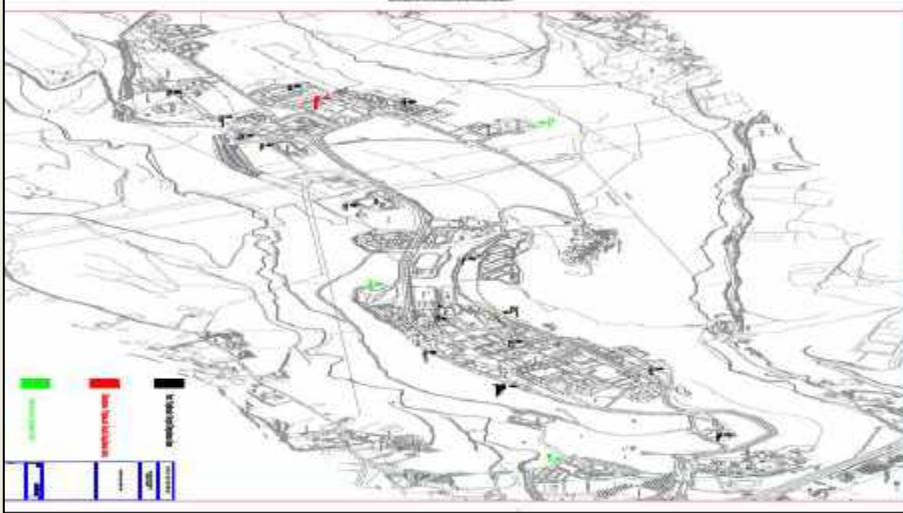
3.1 OMÜ KURUPELİT KAMPÜSÜ GEÇİCİ DEPOLAMA ALANLARI LİSTESİ

Sıra No	Geçici Depolama Alanı Yeri
1	Konukevi
2	Heliport
3	Yaşam Merkezi
4	DEHAM
5	Yaşar Doğu Spor
6	Türkçe Eğitim ve Gelişimsel Eğitim
7	Diş Hekimliği Fakültesi
8	Tıp Fakültesi Kütüphane ve Atatürk Kültür Merkezi
9	Sağlık Kültür Yemekhane ve Veteriner Fakültesi
10	Araç İşletme ve PUAMER
11	Fen Edebiyat Fakültesi
12	Mühendislik Fakültesi
13	KİTAM
14	Hayvan Hastanesi
15	Ziraat Fakültesi
16	Kütüphane Binası
17	Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Sağlık Hizmetleri MYO

3.2 OMÜ DİĞER KAMPÜSLER GEÇİCİ DEPOLAMA ALANLARI LİSTESİ

Sıra No	Geçici Depolama Alanı Yeri
1	Terme MYO
2	Çarşamba Ticaret Borsası MYO
3	Çarşamba Mustafa Kemal Güneşdoğdu Kampüsü
4	Yeşilyurt Demirçelik MYO
5	Güzel Sanatlar Kampüsü
6	Vezirköprü MYO
7	Havza MYO
8	Bafra MYO
9	Bafra Turizm MYO ve Bafra İşletme Fakültesi
10	19 Mayıs Kampüsü
11	Alaçam MYO

Şekil 3.1 Omü Kampüs Geçici Depolama Alanları Harita Görself

Üniversitemizde belirlenen geçici depolama alanlarının güncel durum görselleri aşağıda verilmiştir. Diğer görseller EK-1 bölümünde yer almaktadır..

Şekil 3.2. Rektörlük-Geçici Depolama Alanı

Şekil 3.3. Eğitim Fakültesi-Geçici Depolama Alanı

SIFIR
ATIK

Şekil 3.4. İktisat/Uzem /İlahiyat Fakültesi-Geçici Depolama Alanı

BÖLÜM- IV

EĞİTİMLER

4.1 Üniversitemizde Sıfır Atık Eğitimleri

İhtiyaçların belirlenmesinin ardından ekipmanların temin sürecine başlanılmış olup gerekli temin sağlanana kadar eğitim/bilgilendirme çalışmaları yürütülmektedir. Bu amaçla sırasıyla birimlerde belirlenen odak noktalarına, temizlik görevlilerine, eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda;

Rektörlük biriminde sıfır atık ve uygulamaları anlatılmıştır

Odak noktaları ile dekan yardımcılarına toplama, taşıma, geçici depolama ve atık yönetimini içeren sıfır atık uygulamaları anlatılmış ve görev dağılımı yapılmıştır

Hizmetlilere uygulama için eğitim vermeye başlanmıştır.

Tasarruf ve israf önleme görüşmeleri ve eğitimleri başlatıldı, birimlerde tasarruf eğitimleri yapılarak alternatif yaklaşımlar belirlenmektedir.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi olarak Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde gerçekleştirilen Sıfır Atık Zirvesine katıldık.

I. Sıfır Atık Zirvesi

OMÜ'de Sıfır Atık Liderleri Yetiştiriyor

“OMÜ'de Sıfır Atık Liderleri Yetiştiriyor” projesi Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA) Teknik Destek Programından hibe desteği almıştır. Proje 15-18 Nisan tarihleri arasında Samsun Teknopark ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir. Eğitimlerin sonrasında düzenlenen törenle öğrencilere sertifikaları takdim edilmiştir. Bu proje ile üniversitemize 100 sıfır atık lideri kazandırılarak bu konudaki farkındalığın sürekliliği ve yaygınlaştırılması amaçlanmıştır.

ENTECH- Geri Dönüşüm Çevre Teknolojileri ve Sıfır Atık Fuarı

CNR Holding kuruluşu Pozitif Fuarcılık tarafından düzenlenen, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve KOSGEB tarafından da desteklenen ENTECH-Geri Dönüşüm Çevre Teknolojileri ve Sıfır Atık Fuarı CNR Expo İstanbul Fuar merkezinde gerçekleştirildi. 17-20 Ekim 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilen foruma Ondokuz Mayıs Üniversitesi de katılım sağladı Ondokuz Mayıs Üniversitesi'ni temsilen foruma katılan Sayın Prof. Dr. Yüksel Ardalı, üniversitede uyguladıkları sıfır atık projesi hakkında röportaj verdi.

II. Uluslararası Sıfır Atık Zirvesi.

1 Kasım 2019'da Haliç Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilecek olan 2. Sıfır Atık Zirvesi'ne üniversitemizi temsilen Sıfır Atık Koordinatörü ve Rektör Danışmanı Sayın Prof. Dr. Yüksel Ardalı katılmıştır.

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

SIFIR ATIK ÇALIŞTAYI

BAP 1923 PROGRAMI

22-23 MART 2019

22-23 Mart 2019 tarihlerinde Ondokuz Mayıs Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi (UZEM) Konferans Salonunda Ondokuz Mayıs Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Yüksel Ardalı yürütücülüğünde BAP 1923 projesi kapsamında “Sıfır Atık” başlıklı çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştay programı EK-3’te yer almaktadır. Düzenlenen çalıştaya Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sıfır Atık Projesi kapsamında ilgili birimlerden seçilmiş olan odak noktaları da katılım sağlamıştır. Çalıştay Sayın rektörümüz Prof. Dr. Sait Bilgiç, Rektör yardımcımız Prof. Dr. Mehmet Kuran, Atakum Belediye Başkanı, Garnizon komutanlığı, dekanlar, müdürler, sıfır atık odak noktaları, idari ve akademik personel ve öğrencilerin katılımıyla açılış gerçekleştirilmiştir.

Çalıştayda üniversitemizde başlatılan sıfır atık projesinin uygulama sonuçlarının değerlendirilmesi, projenin uygulanabilirliğinde yaşanan olumlu ve olumsuz durumların paydaşlar ve odak noktalarıyla birlikte ortaya konularak çözüm yollarının belirlenmesi hedeflenmiştir. Sıfır atık çalışmalarında yaşanan problemler ve bu problemlere yönelik yeni yaklaşımlar akademisyenler, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Samsun Büyükşehir Belediyesinden yetkili kurum temsilcileri ile değerlendirilmiş, çözüm önerileri belirlenmiştir. Proje kapsamında üniversitemizde uygulanan “Sıfır Atık Projesi” konusundaki çalışmalarını kolaylaştırmak, yenilikçi yaklaşımları uygulayıcılara sunmanın önemi vurgulanmıştır.

Çalıştayda, proje yürütücüsü Prof. Dr. Yüksel Ardalı, Ondokuz Mayıs Üniversitesinde “Sıfır Atık Çalışmaları” hakkında bilgi verdikten sonra Boğaziçi Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nilgün Cılız tarafından “Sürdürülebilir ve Yeşil Kampüs Boğaziçi Örneği”, Giresun Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Başak Taşeli tarafından “Yeşil Üniversiteler” adlı sunular sıfır atık çalışmaları kapsamında akademik bir bakış açısı ile değerlendirilerek anlatılmıştır.

**SIFIR
ATIK**

Çevre ve Şehircilik Bakanlığında Hülya Çakır Ülkemizdeki Sıfır Atık Uygulamalarına değinirken, Bahar Özöğüt Gemi Atıkları ve Deniz Çöpleri ile ilgili sunum gerçekleştirmiştir. Samsun Büyükşehir Belediye'sinden Elif Özcan, Belediyede Sıfır Atık Çalışmaları adlı sunu ile Samsun ilinde yapılan çalışmalara değinmiştir. İlk gün çalıştay Hülya Çakır ve Prof. Dr. Yüksel Ardalı ve uygulayıcılar ile değerlendirme yapılarak bitirilmiştir.

SIFIR ATIK ÇALIŞTAYI FİDAN SERTİFİKASI VERİLEN KİŞİLER LİSTESİ	
EMİNE KAYMAK	SAMSUN VALİSİNİN EŞİ
İSHAK-FATMA TAŞCI	ATAKUM BELEDİYESİ
PROF. DR. NİLGÜN CILIZ	BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ
PROF. DR. BAŞAK TAŞELİ	GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
HÜLYA ÇAKIR	ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
BAHAR ÖZÖĞÜT	ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI

Çalıştayın ikinci gününde Güven Geri Dönüşüm adına Abdullah Coşkun geri dönüşüm ve önemini anlatmıştır akabinde Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yeşilyurt Demir Çelik Meslek Yüksekokulu Müdürü ve Mühendislik Fakültesi Makine Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Kemal Yıldızlı, Abdullah Coşkun ve Prof. Dr. Yüksel Ardalı geri dönüşüm ve Samsun'da uygulamaları değerlendirerek çalıştaya destek vermişlerdir. Arş. Gör. Bilge Aydın Er“Sıfır Atık kavramı içerisinde israf ve tasarruf çalışmaları”, Çevre Yüksek Mühendisi Özge Köksal “Vahşi Depolamadan Atık Yönetimine Yolculuk” konularında sunumlar yapmıştır ve Mehmet Kanmaz ile konu değerlendirilmiştir.

Çalıştayda gerçekleştirilen çalışmalar ile üniversitemizde sıfır atık yaklaşımının sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi, yaygınlaştırılması ve doğru kavranması ile tüm paydaşların ileriye dönük bir yol belirlemeleri sağlanacaktır. Ayrıca uygulayıcıların karşılaştıkları problemlerin belirlenmesi de bu projenin çıktılarında olacaktır. Çalıştayda katılımcılarımız için hazırlanmış olduğumuz bez çantalar hediye edilmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Emine Erdoğan himayesinde yürüttüğü Sıfır Atık Projesi'nde pilot ilçe seçilen Samsun'un Ladik ilçesinde projeye ilgili tanıtım çalışmaları başladı. Ladik Belediye Başkanı Nurhan Yapıcı Özel, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektör Danışmanı ve Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Yüksel Ardalı, Samsun Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanı Figen Akın ile ilgili kurumların yetkilileri ile ilçedeki tesisleri gezdi. Pilot ilçe seçilen Ladik'te atıkları kontrol altına almak ve gelecek nesillere daha temiz, yaşanabilir bir çevre bırakmak adına "Sıfır Atık Projesi'ni hayata geçirmek noktasında faaliyetlere başlandığı belirtildi.

BÖLÜM- V

UYGULAMA VE ETKİNLİKLER

Nefes alan şehirler için Omü'den büyük adım! (Omü Bülten- Sayı:74)

Temiz Üniversite, Temiz Şehir ve Temiz Dünya NEFES ALAN ŞEHİRLER İÇİN OMÜ'DEN BÜYÜK ADIM

Özellikle Mayıs Uluslararası Yeşil Ayı kapsamında düzenlenen etkinlikler, Yeşil Üniversite, yeşil şehirler ve yeşil dünya "Dünya'nın Yeşil Kampanyası" çerçevesinde en aktif yönünde gerçekleşmektedir.

Özellikle "Yeşil Aşk Projesi" kapsamında düzenlenen etkinlikler, Yeşil Üniversite, yeşil şehirler ve yeşil dünya "Dünya'nın Yeşil Kampanyası" çerçevesinde en aktif yönünde gerçekleşmektedir.

Özür Aşk Projesinin ayrıntılarından bahsedelim:

Özür Aşk Projesi, Omü'de gerçekleştirilen bir projedir. Bu proje, öğrencilerin çevreye duyarlı olmalarını sağlamak için tasarlanmıştır. Proje kapsamında, öğrencilerden atıkların ayrıştırılması için ayrıntılı eğitimler verilmektedir. Ayrıca, öğrencilerin çevreye duyarlı olmalarını sağlamak için, öğrencilerden atıkların ayrıştırılması için ayrıntılı eğitimler verilmektedir.

Özür Aşk Projesi, Omü'de gerçekleştirilen bir projedir. Bu proje, öğrencilerin çevreye duyarlı olmalarını sağlamak için tasarlanmıştır. Proje kapsamında, öğrencilerden atıkların ayrıştırılması için ayrıntılı eğitimler verilmektedir. Ayrıca, öğrencilerin çevreye duyarlı olmalarını sağlamak için, öğrencilerden atıkların ayrıştırılması için ayrıntılı eğitimler verilmektedir.

Projesin amacı nedir? Üniversitemiz için önemli bir adım mıdır?

Projesin amacı, öğrencilerin çevreye duyarlı olmalarını sağlamak ve atıkların ayrıştırılmasını teşvik etmektir. Üniversitemiz için önemli bir adımdır, çünkü bu proje, öğrencilerin çevreye duyarlı olmalarını sağlamak için tasarlanmıştır.

Özür Aşk Projesiyle ilgili çalışmalarınızın detayları nelerdir?

Özür Aşk Projesiyle ilgili çalışmalarımız, öğrencilerin çevreye duyarlı olmalarını sağlamak için tasarlanmıştır. Bu çalışmalar, öğrencilerin atıkların ayrıştırılması için ayrıntılı eğitimler almalarını içerir.

Özür Aşk Projesi'nin Omü'den beklenen sonuçları nelerdir?

Özür Aşk Projesi'nin Omü'den beklenen sonuçları, öğrencilerin çevreye duyarlı olmalarını sağlamak ve atıkların ayrıştırılmasını teşvik etmektir. Bu sonuçlar, öğrencilerin çevreye duyarlı olmalarını sağlamak için tasarlanmıştır.

Ön uygulama için ayırma kapları Rektörlük binasında ve çeşitli birimlerde yerleştirildi.

Yemekhane atıklarını biriktirmek için sistem projelendirildi ve uygulandı.

Şekil 5.1. Merkez öğrenci yemekhaneleri 1. ve 2. Kat

Şekil 5.2. Merkez personel yemekhanesi

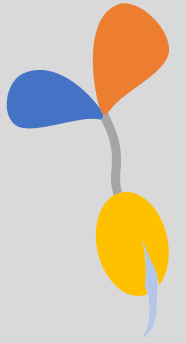
Şekil 5.3. İlahiyat Fakültesi personel yemekhanesi ve Güzel Sanatlar Fakültesi yemekhanesi

Şekil 5.4. Yaşam merkezi personel ve öğrenci yemekhaneleri

Şekil 5.5. Rektörlük yemekhanesi

Şekil 5.6. Eğitim Fakültesi ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrenci yemekhaneleri

https://www.youtube.com/watch?v=g_7YxhFib8k

<https://www.youtube.com/watch?v=dCgcCJ85R6o>

Sayın Rektörümüz Prof. Dr. Sait Bilgiç ve üniversitemiz yönetim kurulunda yer alan değerli öğretim üyeleri ile Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sıfır Atık Koordinatörü Prof. Dr. Yüksel Ardalı öncülüğünde öğrencilerimizin de katkılarıyla röportajlar yapılmıştır. “OMÜ Sıfır Atık Projesini Destekliyor” adlı video çekimleri gerçekleştirilmiştir.

- Elektronik atıkların ayrı toplanması için elektronik atık toplama kutuları pilot bölgemiz olmak üzere çeşitli birimlere kurulmaya başlanmıştır.
- Sıfır Atık Farkındalığı için Yapılan Video Çekimleri

- “Sıfır Atık Uygulamaları” adlı rehber hazırlanmıştır.

- Eğitim, bilim, sanat, spor ve kültür alanlarında iş birliği ve paydaşlıklara öncelik veren Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ); İlkadım İlçe Millî Eğitim Müdürlüğünce hazırlanan ve Samsun Bil Kolejinin paydaş olarak sorumlu olduğu “Deltada Öğreniyorum” projesiyle öğrencilerin doğada öğrenmelerine katkıda bulunmuştur. Öğrencilere bu proje ile sıfır atık bilinci aşılanmıştır.

Samsun Spor Tribünlerinden “Sıfır Atık Projesine Sende Katıl” Çağrısı

Maçta ‘Sıfır Atık Projesi’ne dikkat çekmek amacıyla, aralarında AK Parti Çevre Şehir ve Kültürden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve Samsun Milletvekili Çiğdem Karaaslan, OMÜ Rektör Danışmanı ve Sıfır Atık Projesi Koordinatörü Prof. Dr. Yüksel Ardalı ve OMÜ Genel Sekreter Yardımcısı Serap Sivrioğlu Sezer’in de yer aldığı tribünde pankart açıldı. Sıfır Atık Projesi’ne katılım çağrısının yapıldığı pankartta, “Sıfır Atık Hareketine Sen de Katıl” ifadelerine yer verildi. Milletvekili Karaaslan proje ile ilgili daha önce yaptığı açıklamalarda “Azaltmak, geri dönüştürmek ve tekrar kullanmak. Bunlar artık hayatımızın vazgeçilmezleri olacak” sözleriyle projenin önemine değinmiş, Türkiye için bir dönüm noktası olduğunu ifade etmişti.

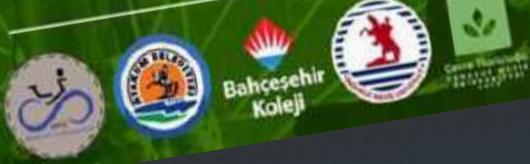
SIFIR
ATIK

ÇEVRE İÇİN BAS PEDALA

KATILIMCILAR

BAHÇEŞEHİR KOLEJİ ÖĞRENCİ, ÖĞRETMEN VE VELİLERİ
OMÜ ÇEVRE KULÜBÜ
OMÜ BİSİKLET KULÜBÜ
VE ATAKUM BELEDİYESİ
İŞBİRLİĞİ İLE
BÜTÜN SAMSUN HALKIMIZ DAVETLİDİR.

Tarih: 26 Mayıs 2019, Pazar
Saat: 11.00
Başlangıç: Çobanlı İskelesi Önü
Bitiş: Kurupelit Yat Limanı

Çevre için Bas Pedala Etkinliği

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Atakum Belediyesi ve Bahçeşehir Koleji tarafından ortaklaşa olarak, sürdürülebilir bir çevreye dikkat çekmek amacıyla Atakum sahilinde bisiklet sürme etkinliği gerçekleştirildi. Atakum Çobanlı İskelesi'nden başlayan ve Kurupelit Yat Limanı'nda sona eren etkinliğe, OMÜ Çevre Mühendisliği Bölümü Öğr. Üyesi Rektör Danışmanı Prof. Dr. Yüksel Ardalı, Bahçeşehir Koleji Atakum Kampüsü Müdürü Ünal Durmuş, üniversite ve kolejın öğretmenleri ile öğrencileri katıldı. Etkinliğe OMÜ adına Çevre Kulübü ve Bisiklet Kulübü destek verdi.

Fidan Sertifikası

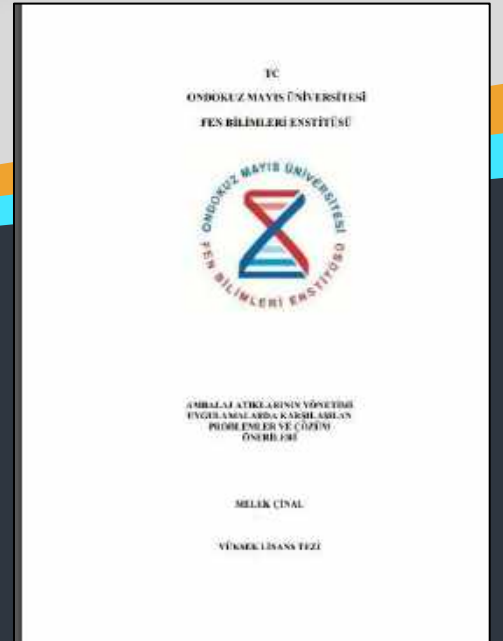

Üniversitemizde günümüze kadar uygulanan plaket takdimi yerine fidan sertifikası kullanılarak sıfır atık anlayışına destek olunmaktadır. Bu hareket ile hem doğayı korumak hem de ağaçlandırmayı artırarak daha çevre dostu bir anlayışa öncülük edilecektir.

Yüksek Lisans Tezi

Omü Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümü'nde Prof. Dr. Yüksel Ardalı danışmanlığında "Ambalaj Atıklarının Yönetimi Uygulamalarında Karşılaşılan Problemler ve Çözüm Önerileri" konulu Yüksek Lisans tezi yapılmıştır. Tez kapsamında Sıfır Atık Kataloğu hazırlanmıştır (EK-2).

AMBALAJ ATIKLARININ YÖNETİMİ UYGULAMALARINDA KARŞILAŞILAN PROBLEMLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Melek Çinal

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü
Çevre Mühendisliği Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Yüksel Ardalı

Günümüz şartlarında artan nüfus, sanayileşme, kentleşme ve tüketime bağlı olarak doğal kaynaklarımız her geçen gün azalmakta, buna paralel olarak oluşan atık miktarı artmaktadır. Bu artış, değerlendirilebilir nitelikte atıkların entegre bir sistem içinde yönetiminin gerekliliği ortaya koymaktadır. Değerlendirilebilir atıkların en başında ambalaj atıkları gelmekte olup, günlük aktivitelere bağlı olarak çok yüksek miktarda oluşan ambalaj atıkların yönetimi doğal kaynakların korunması noktasında önem arz etmektedir.

Değerlendirilebilir nitelikteki ambalaj atıklarının, kaynağında diğer atıklardan ayrı biriktirilmesi, çevre kirliliğine sebebiyet vermeyecek şekilde önlenmesi, yeniden kullanımı, geri dönüşümü ile geri kazanım sağlanmalıdır.

Bu çalışma ile, Türkiye genelinde ambalaj atıklarının yönetim modelleri incelenerek, kaynağında ayrı toplama çalışmasının amaçları, uygulama şekilleri, toplanan atık miktarları gibi konularda eksikliklerinin tespit edilmesi ve modellerin daha işlevsel işletilmesi için çözüm önerilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Ambalaj atıkları ile diğer atıkların değerlendirilmesinin uygulamada mevcut durumu incelenecektir ve sıfır atık katalog hazırlanarak uygulamada kolaylık sağlanmak istenmektedir.

Şubat 2019, 122 sayfa

Anahtar Kelimeler: Ambalaj Atıkları, Geri Dönüşüm, Geri Kazanım, Tekrar Kullanım, Atık Yönetimi, Kaynağında Ayrı Toplama, Sıfır Atık

BÖLÜM- VI

PROJELER

6.1. ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ'NDE YAPILAN PROJELER

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ'NDE
SIFIR ATIK LİDERLERİ YETİŞİYOR
15-18 NİSAN 2019
SAMSUN TEKNOPARK KONFERANS SALONU

Başvuru sahibi ve Ortaklar:

Başvuru Sahibi: Samsun Teknopark

Proje Ortağı: Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Teknik Destek Programı kapsamında yararlanıcı kuruluşa herhangi bir doğrudan mali destek verilmeyecektir. Mali destek, hizmet alımı yoluyla gerçekleştirilir.

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı Teknik Destek Programının Amacı:

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı Teknik Destek Programı tarafından sağlanacak teknik destekle;

- Yerel yönetimlerin planlama çalışmaları
- Sivil toplumun ve özel kesimin güçlendirilmesi
- Bölgedeki merkezi kamu kurumlarının güçlendirilmesi
- Ulusal stratejiler, eylem planları ile bölge plan ve programlarını uygulayıcı faaliyetler
- Yerel kalkınma kapasitesini artırıcı faaliyetler
- Yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek diğer faaliyetlerin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Teknik destek programı yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek;

- Eğitim verme,
- Program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama,
- Geçici uzman personel görevlendirme,
- Danışmanlık sağlama,
- Lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal kapasite geliştirici faaliyetleri içerir.

Projenin Amacı:

Samsun Teknopark'ın koordinatörlüğünde ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi işbirliğiyle yürütülmüş olan “Ondokuz Mayıs Üniversitesi’nde Sıfır Atık Liderleri Yetiştiriyor Projesi” çevre duyarlılığı, ve sıfır atık konusunda farkındalık yaratmak, bu konuda toplumsal değişime önderlik etmek üzere “sıfır atık yönetim liderleri” yetiştirmeyi hedeflemiştir. Samsun Teknopark, Ondokuz Mayıs Üniversitesi işbirliği ile yürütülen proje kapsamında Eğitim, İletişim, İlahiyat, Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Ziraat ve Turizm Fakültelerinden toplam 70 öğrenciyi ve Teknopark firmalarının çalışanlarından 10 kişiyi, çevre duyarlılığı, sıfır atık farkındalık eğitimi ve atölye çalışmaları ile “sıfır atık yönetim liderleri” olarak yetiştirilmiştir. Proje kapsamında atık ve çöp arasındaki farkı, atık yönetimini odak grup ve atölye çalışmaları ile öğrenen öğrenciler, toplum liderleri olarak öğrendiklerini aktarırken ihtiyaç duyacakları bilgi, beceri ve değerleri kazanmışlardır. İş hayatında “atık üretme” ya da “atık minimizasyonu” etki potansiyeli en yüksek olan mesleklerde çalışacak öğrencileri yetiştiren bölümler ve inovasyon ve yenileşmenin konularından biri olarak önemli bir rekabet alanını oluşturan atıklara ilişkin çalışmalar (atık ömrünü azaltma, doğaya duyarlı üretim ve ambalajlama, atık bertaraf etme) yapma ya da bu çalışmaları destekleme potansiyeli yüksek olanlar öncelikli olarak tercih edilmiştir. Proje kapsamında hem vatandaş olarak hem de profesyonel hayatta üstlenecekleri bu sorumluluk için ihtiyaç duydukları bilgi ve donanımına sahip olmaları sağlanmıştır.

Eğitimin temel konusu, israfın önlenmesini, kaynakların daha verimli kullanılmasını, atık oluşum sebeplerinin gözden geçirilerek atık oluşumunun engellenmesi veya minimize edilmesi, atığın oluşması durumunda ise kaynağında ayrı toplanması ve geri kazanımının sağlanmasını kapsayan atık yönetim yaklaşımının OMÜ’de ve Samsun Teknopark’ta oluşturulmasını sağlamak olmuştur.

6.1 “Sıfır Atık Liderleri Yetiştiriyor” Eğitim İçeriği

1. gün: Atık Yönetimine Teknolojik Yaklaşım

- Başlangıç Anketi
- Sıfır Atık Kavramına Giriş
- Vahşi Depolamadan Atık Yönetimine Yolculuk
- Sıfır Atık Yönetimi Piramidi nedir?
- OMÜ Çevre Kulübünün Tanıtımı
- Çalışma Gruplarının Oluşturulması (7 grup)
- Saha çalışması: Atık Toplama ve Geri Kazanma Merkezlerine Ziyaret

2. gün: Atık Yönetiminde Sağlık, Psikoloji ve Sosyoloji Yaklaşımı

- Atık ve Sağlık Arasındaki İlişki
- Sıfır Atık Konusunda Davranış Değişikliği Yaratmada Liderlik
 - Liderlik Atölyesi
- Sıfır Atık Konusunda İletişim Becerileri
 - İletişim Atölyesi
- Sıfır Atık Konusunda Özgürleştirici Bilme ve Eylem
 - Sorun Tespiti, sorunun çözümü için başvurulacak anahtar kişi/kişilerin/makamın tespiti, başvuru dilekçesinin yazılması
 - İlgili birimin yöneticisinden randevu alınması

3. gün: Atık Yönetimi, Değerlendirilmesi ve Uygulanmasında Yaklaşımlar

- Plastik ve Mikro Plastiğin Ayrıştırılması
 - Atölye Çalışması
- Elektronik Atık Yönetimi
 - Atölye Çalışması
- Samsun Büyükşehir Belediyesi’nde Sıfır Atık Uygulamaları
- İsrafi önleme çalışmaları ve ayırma kaplarının kullanımı

4. gün: Özgürleştirici Bilme ve Eylem

- Sıfır Atık Konusunda Özgürleştirici Bilme ve Eylem
- Özgürleştirici Bilme Atölyesi
- Saha Çalışması: Atakum Sahilinde Plastik Karakterizasyon Çalışmaları
- Atakum Sahilinde Plastik Karakterizasyon Çalışmalarının rapor haline getirilmesi
- Atölye çalışması: Geri kazanımlarda fikrim var.

Eğitimin ayrıntıları;

Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Mehmet Kuran, Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA) Genel Sekreteri Mevlüt Özen’in de katıldığı **ilk gün eğitiminde** Prof. Dr. Yüksel Ardalı “Atık Yönetimine Teknolojik Yaklaşım”, Arş. Gör. Tolga Ayeri “Sıfır Atık Yönetim Piramidi Nedir?”, Çevre Yüksek Mühendisi Özge Köksal “Vahşi Depolamadan Atık Yönetimine Yolculuk” konularında sunum gerçekleştirdi. Sunumların ardından Atık mı – Çöp mü? isimli atölye çalışması yapıldı. İç Mimar Özlem Berk ise “Liderler Tasarım Odaklı Düşünür” konuşmasından sonra öğrencilerle atıklardan tasarım atölyesi oluşturdu.

İkinci gün: Prof. Dr. Özen Kulakaç "Atık Yönetiminde Sağlık, Psikoloji ve Sosyoloji Yaklaşımı", Prof. Dr. Yunus Demir suyun önemini anlattıktan sonra öğrenciler 4 gruba ayrılarak Dr. Öğr. Üyesi Serap Güleç, Dr. Öğr. Üyesi Oya Sevcan Orak, Arş. Gör. Kübra Gülırmak, Arş. Gör. Ercan Tunç, Arş. Gör. Kübra Gümüş, Arş. Gör. Elif Güzide Emirza tarafından "Sıfır Atık Konusunda Davranış Değişikliği Yaratmada Liderlik" Liderlik Atölyesi-Ahlak Atölyesi-Becerileri Geliştirme Atölyesi-Yaratıcılık Atölyesi konularında katılımcılara bilgi verildi.

Üçüncü gün: Prof. Dr. Yüksel Ardalı "Atık Yönetimi, Değerlendirilmesi ve Uygulanmasında Yaklaşımlar-Sıfır Atık Yönetimlik ve Uygulamaları", Prof. Dr. Özen Kulakaç "Sıfır Atık Konusunda Özgürleştirici Bilme ve Eylem", Büyükşehir Belediyesinde Çevre Mühendisi Elif Özcan "Samsun Büyükşehir Belediyesindeki Sıfır Atık Uygulamaları" konularını anlattı.

Son gün ise Arş. Gör. Bilge Aydın Er "İsrafı Önleme Çalışmaları ve Ayırma Kapları Kullanımı" ve Hayat geri dönüşümden Çevre Mühendisi Alper Karadeniz geri dönüşümü anlattı. Dr. Cem Kılıç suyun önemi ve atık yönetimi uygulanabilirliği konularında katılımcılarla görüşlerini paylaştılar.

Genel Sekreter Yardımcısı Serap Sivrioğlu Sezer, Genel Sekreter Yardımcısı Mustafa Çayıroğlu, Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanı Recep Durmuş, Çevre Mühendisi Osman Aydın, İshak Katı, Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanı Güngör Kural, İdari İşler Daire Başkanı Yılmaz Öztürk, İdari İşler Şube Müdürü Ahmet Doğan, İç Mimar Özlem Berk, Prof. Dr. Yüksel Ardalı, Prof. Dr. Özen Kulakaç ve eğitimciler, Eda Beylihan'ın katılımıyla eğitimi tamamlayan öğrencilere sıfır atık lider katılım belgeleri verildi.

Rektör Danışmanı Prof. Dr. Yüksel Ardalı başarılı 4 günlük eğitimin ardından geri dönüşlerin çok olumlu olduğunu, başarının el birliğiyle sağlanabildiği, Rektör Prof. Dr. Sait Bilgiç'in büyük desteğiyle idari ekiple uyumlu ve inanarak çalışmanın sonuçlarının olumlu olduğunu belirtti. Öğrencilere çok güvendiğini, bu eğitimde farkındalıklarını ortaya koyduklarını, ileriki hayatlarında bu bilgileri paylaşıyorlar da belirtti. Atıklardan tasarım şövalelerde sergilendi ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının düzenlediği yarışma için belgeler yapıldı.

6.1 Proje Çıktıları:

“Sıfır Atık Liderleri OMÜ için Sahadalar”

Kaynakların doğru ve verimli kullanılması, atıkların yeniden ekonomiye kazandırılması, israfın önlenmesi, çevre ve doğaya karşı farkındalık ve duyarlılığın geliştirilmesi amacıyla Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nin öncülüğünde geçtiğimiz haftalarda gerçekleşen Sıfır Atık Eğitimi ilk meyvesini verdi.

Eğitime farklı fakültelerden katılan öğrenciler, aralarında organize olup üniversitenin diğer birimleri ile eşzamanlı olarak fakültelerinde mülk temizliği yaptılar. Fakülte dekanları, öğretim üyeleri, araştırma görevlileri, idari personel ve gönüllü öğrenciler, sıfır atık liderleri önderliğinde fakülte bahçelerindeki atıkları cinslerine göre ayırarak topladılar

Etkinliğe, Ali Fuat Başgil Hukuk Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Eğitim Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, Mimarlık Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Turizm Fakültesi'ndeki Sıfır Atık Liderleri etkinliğe başlamadan önce ortak mesaj yayınladılar;

➤ Atık Yönetimi Davranış Haline Dönüşmeli

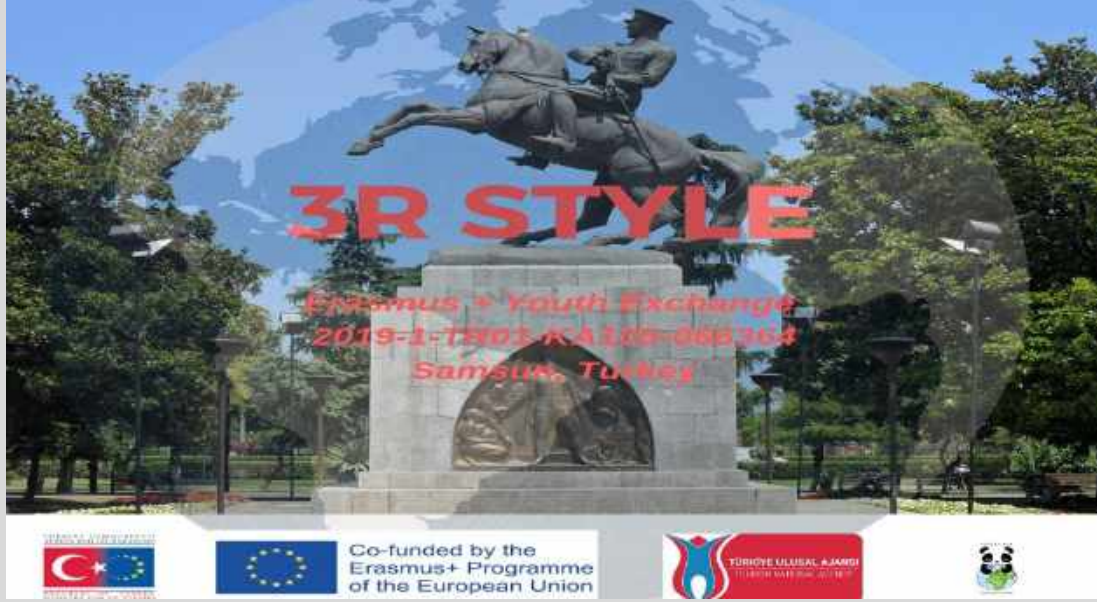
Ekip adına açıklama yapan Turizm Fakültesinden lider Emre Candan “Atık yönetimi davranış şekline dönüşmeli. Sıfır atığın ayırma kaplarıyla, plastik ve kâğıtların toplanmasıyla sınırlı kalmamalı. Biz öğrenciler olarak fakültelerimizde bu akımı başlattık. Üniversitenin de bu konuda lider ve sürücü kuvvet olması gerektiğini düşünüyoruz. Üniversitemizin eşsiz güzellikteki kampüsün kıymetini bilmemiz gerekiyor. Hayran kalınan kampüsümüz, ne yazık ki atıklarla çöplerle kirletiliyor. Doğaya zarar vermeyen, atıklarının geri dönüştürebilen, kendi enerjisini üreten bir üniversite olmayı hedefliyoruz. Şöyle bir örnek vermek gerekirse; Bir ton kâğıdın geri dönüşüme kazandırılması 17 ağacı kurtaracak ve 177 kg daha az sera gazının üretilmesini sağlayacak. Bununla birlikte 4 bin 100 kw’lık elektrik enerjisi tasarrufu sağlanacak. Bu örneği cam, plastik gibi atıklarla zenginleştirdiğimizde ve kazanımlarımızı hesap ettiğimizde ortaya büyük bir miktar çıkıyor. Son olarak kendi atığımızı yönetmeyi başarabildiğimiz zaman bu konuda pek çok problemi çözeceğimize, davranış şeklimizi düzelterek geliştirebileceğimize inanıyoruz.” şeklinde ifade etti.

➤ “Sıfırdan Başlıyoruz” Üniversiteler Arası Geri Dönüştürülebilir Atık Yarışmasına Katılım

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, "Üniversiteler Arası Geri Dönüştürülebilir Sıfır Atık Yarışması" fotoğraf kategorisinde Ondokuz Mayıs Üniversitesi’ni temsilen Fen-Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü 1. sınıf öğrencisi Tahir Kaya yarışmaya katıldı. Düzenlenen sıfır atık fotoğraf yarışmasında öğrencimiz 3. olarak dereceye girdi.

**6.2 TOPRAK ANA GENÇLİK GRUBU (PIC: 909829737) – 3R STYLE PROJESİ
(REF. NO. 2019-1-TR-KA105-066364)**

Yasal Temsilci

Prof. Dr. Yüksek ARDALI

İrtibat Kişisi

Kürsat KURT

3R STYLE PROJE ORTAKLARI

Başvuran Kurum/Kuruluş

PIC	Yasal ad	Ülke
909829737	Toprak Ana	Türkiye

Ortak Kurum/Kuruluşlar

No	PIC	Yasal ad	Ülke
1	912735954	Ecological Future Education	Letonya
2	904892049	GO Ahead	Romanya
3	904498520	Aktive Kosmos	İspanya
4	986538792	COMUNE DI TORINO	İtalya
5	942234527	HYPE	Birleşik Krallık

3R STYLE atölye çalışmaları üç ana bölüme ayrılmıştır:

- Avrupa Gündeminde 3R
- Birey için Farkındalık
- Toplum için Farkındalık

Projemizin Amaçları:

- I. Öncelikli amacımız, katılımcılara hitap edebilecek şekilde, geri dönüşüm mantığının ne olduğunu, nasıl uygulanabileceğini, geri dönüşüm uygulamaları yaygınlaştırılmasıyla uzun ve kısa vadede neler olabileceği bilincini kazandırmaktır.
- II. Proje geri dönüşüm ile ilgili becerilerinin yanı sıra Erasmus + hedeflerine uygun olarak uygulanacaktır.
- III. Farklı kültürlerden gelen insanların yapacağı ortak çalışmalarla, yansıtacak oldukları kültürel birikimleri, bir kültür armonisine ve çeşitli beğenilere yol açacak aynı zamanda farklı kültürler birbirleriyle harmanlanacaktır. Bu da katılımcıların farklı kültürlerle olan bakışını ve Avrupa vatandaşlığını geliştirecektir.
- IV. Tüm katılımcılarımıza geri dönüşüm bilgi birikiminin, donanımın ve temel girişimciliği teşvik edeceğiz.
- V. Farklı kültürlerden gelen gençlerin dil becerilerini geliştirilmesi için fırsat sağlanacaktır ve ikinci bir dil öğrenmeye teşvik edilecektir.
- VI. Katılımcı gençlerin proje uygulama sürecinde kendini geliştirme ve liderlik rolünü artırılabilecektir.

Projemizin hedefleri:

- Gençlerin doğa ile bağlarını kurmalarına yardımcı olmak,
- Uygulamanın ve doğanın keyfini sürmek için teşvik etmek,
- Geri dönüşüm uygulamaları hakkında çalışmalar yaparak gençlerin bilgisini arttırmak,
- Doğa ile birlik duygusunu geliştirmek,
- Çevre için sorumluluk duygusu geliştirmek ve aktif birer vatandaş olmalarını sağlamak,
- Gençlerin kültürler arası yeterliliklerini geliştirmek,
- Toplumda geri dönüşüm farkındalığını oluşturarak bireyleri geri dönüşüme teşvik etme,
- Projemizle beraber geri dönüşümü ulusal ve uluslararası alanlarda tanıtmak
- Kurum ve kuruluşlar geri dönüşüm uygulama zincirinin yaygınlaştırılması ve güçlendirilmesi
- Çevre projelerinde yeni bir bakış açısı kazandırmak amacıyla sosyal girişimcili faaliyetlerinin 3R ilkelerini uygulamasının kavranması hedefliyoruz.

Proje Ortakları Hakkında Genel Bilgiler

Koordinatör ortak :

•Toprak Ana, Atakum-Samsun'da bulunan çevre için girişimcilikle ilgilenen aktif bir gençlik grubudur. Grup, Ondokuz Mayıs Üniversitesi bünyesinde kurulmuştur ve üyeler, üniversitemizin çeşitli bölümlerinden olan öğrencilerden oluşmaktadır. Grup yerel çevre projelerinde yer almakta ve akademik araştırmalarla güçlü bir şekilde bağlantılıdır. Gençlik grubu ve akademik bağlantılı olarak, atölyelerde farklı bir bakış açısı ve fırsat sunacaklar. Grup faaliyetlerini genişletmek ve uluslararası projeler geliştirmek istemektedirler.

Ortaklar ise ;

•*Ecological Future Education*, Letonya da sivil toplum kuruluşu faaliyetlerini merkezinde ekolojik denge ve çevre üzerine kurmuş bu faaliyetlerini eğitim yoluyla özellikle gençlere aktarmayı hedeflemektedirler. 3R STYLE projesi ile birlikte projenin yaygınlaştırılmasında ve eğitim kurslarında önemli bir görevi yerellerinde üstleneceklerdir.

•HYPE, “her yerde genç insanlara yardım etmek” fikrinin savunucusu olarak Merseyside'nin gençliğine odaklanan gönüllü bir kuruluştur. HYPE, tüm gençlere, sosyal altyapı, cinsiyet, din veya etnik kökenine bakılmaksızın, tam potansiyellerini elde etmek için bir fırsat sunma hedefiyle ünlüdür. Organizasyon, rehberlik desteği, sağlık , zihinsel refah, fiziksel aktivite, eğitim ve istihdam ilerlemesi, staj, gönüllülük ve iş deneyimi fırsatları sağlamaya odaklanan atölye çalışmaları gibi faaliyetleri gençlere sunarak bunu başarmayı hedeflemektedir. HYPE, gençlerin sıklıkla karşılaştıkları zorluklar ve yetişkinliğe verimli bir geçiş için kendi projeleri aracılığıyla destek sunmayı arzulamaktadır.HYPE'in elde etmeyi amaçladığı etki; Gençlerin öz güvenlerini ve öz saygılarını arttırmak, anti-sosyal davranış riskini azaltmak ve her toplumdan yerel topluluklara beraber bunları ortaklaşa güçlendirmektir.

•Aktive Kosmos, tipik bir İspanya şehrinde faaliyetlerini sürdüren Aktive Kosmos derneği şehrindeki birçok devlet kurumu ile müthiş bir bağlantı ağına sahiptir.Yerinde gençlerle çevre bilinci, ekoloji, mülteciler ve buna benzer birçok Avrupa vatandaşlığı değerlerini yerindeki gençlere aktarmaktadır .Aynı zamanda yerel faaliyetlerle beraber bölgesindeki gençlere birçok uluslararası fırsatlar sunarak gençlerin ufuklarını genişletmektedirler.

•COMUNE DI TORINO, Uluslararası Gençlik Değişim Ofisi Torino kent konseyi tarafından kurulmuş bölgesindeki İtalyan gençler için birçok Avrupa Birliği fırsatları yaratmaktadırlar. Torina şehrindeki bir çok dernek ile bağlantılı olarak çalışmalarını sürdürmektedir. 3R STYLE projesinde yaygınlaştırma ve yerel faaliyetler gerçekleştirmede önemli bir dinamizme sahiptirler.

•GO Ahead, Bölgesinde birçok konu hakkında çalışmalar yürüten, yerelinin sorunlarını Avrupa Vatandaşlığı konusunda çözümler üreten, bölgesinde birçok sivil toplum kuruluşları ile devlet kurumlarıyla paydaş olarak birçok çalışmalar yürütmektedir. Özellikle 3R STYLE projesiyle, Go Ahead'in çalışma alanları olan ekoloji ve sağlıklı yaşam tarzı, sürdürülebilir kalkınma konularıyla bağdaşmaktadır.

Ekipler arasındaki görevler ve sorumluluklar:

- 1) Organizatör, proje görünürlüğü ve yaygınlaştırılması için afişlerin hazırlanmasını destekleyecektir. 2. Organizatör, Ondokuz Mayıs Üniversitesinin sahasını ,lojistik imkanlarının ve çeşitli imkanlarının faaliyet programına planlamasını gerçekleştirecektir.
- 2) İtalya projesinin nihai videosunu tamamlayacak, yayacak, yayım ve sürdürülebilirlik için faaliyet kitaplarının (yeni ve kullanılmış olanlar) düzenlenmiş bir versiyonunu hazırlayacaktır. Düzenlenen sürümü SALTO Araç Kutusu'na yüklenecek ve ayrıca tüm iş ortaklarına ve diğer kuruluşlara gönderilecektir.
- 3) İngiltere, proje sonuçlarına ve prosedürüne ilişkin çeşitli internet platformlarında makaleler hazırlayacaktır.
- 4) Romanya, katılımcıların ve eğitimcilerin projeye ilgili düşünceleri ve düşünceleri hakkında kendilerini ifade edecekleri e-kitaplarını hazırlayacaktır.
- 5) İspanya, daha geniş yaşam boyu öğrenme topluluğuna dağıtılacak projenin dijital fotoğraf albümünü hazırlayacak ve sosyal medya ve Web sayfaları/Blogspot aracılığıyla yaygınlaştırmayı teşvik edecektir.
- 6) Letonya,proje çıkarımlarını yerelindeki eğitim kurslarıyla hayat boyu eğitim metodolojisi ile proje çıktılarını yaygınlaştıracaktır.
- 7) Tüm ortakların projenin devamı nitelikte yerelde etkinlikler düzenleyecekler ve proje çıktılarını yaygınlaştıracaktır.
- 8) Tüm ortaklar,proje çıktılarında oluşturulan temel girişimciliği yaygınlaştırmak için faaliyetler yürütecektir.
- 9) İngiltere, Letonya, İspanya, Romanya ve İtalya tüm faaliyetlerde Türkiye koordinatörüne yardımcı olacaktır.

Katılımcıların Hazırlıkları:

- a. Ortaklarımız katılımcıların seçiminden önce gençlik liderlerinin belirlenmesi istenecektir. Böylece yönlendirme ve projeye hazırlanma daha kolay ve hızlı olacaktır. Katılımcılarımız gençlik değişimine katılımından önce ;
- b. Bölgelerindeki geri dönüşüm,yeniden kullanım,geri kazanım(3R) faaliyetleri hakkında rapor hazırlamalarını isteyeceğiz.
- c. Bölgelerindeki Belediye hizmetlerinin bu konu hakkında yeterliliği hakkında gözlem yapmasını isteyeceğiz.
- d. Katılımcılarımız yerellerinde anket çalışması yapılarak 3R STYLE projesi sonucunda proje çıktısı olarak eklenmesi sağlanacaktır (Faaliyet programında, Ondokuz Mayıs Üniversite öğrencileri ile aynı çalışmayı gerçekleştireceğiz. Böylece ön lisans ve lisans eğitimi alan gençler üzerinde istatistiksel veriler elde edebileceğiz).
- e. Katılımcılarımız ülkelerinin geri dönüşüm politikaları hakkında rapor hazırlamasını talep edeceğiz. Diğer faaliyetler gençlik liderleri ile irtibatımızla yönlendirilmesi sağlanacaktır (Konaklama, sağlık sigortası, proje bilgi paketi, evisa işlemleri vs.).

Katılımcıların kısaca yeterlilik ve bilgi aşağıdaki gibidir:

- Yerel ve Avrupa düzeyinde geri dönüşüm hakkında genel bilgi
- Geri dönüşümde uygulamalarında yerel yönetimlerin yaptığı eksiklikler, sürdürülebilir olmayan uygulamaları hakkında gözlem
- "Çeşitlilikte birleşik" gibi Avrupa değerleri
- Yeni dilleri öğrenmek için geliştirilmiş dil becerileri ve açıklık
- Sosyal eylem için bir projenin nasıl geliştirileceğine dair genel bilgi
- Liderlik, takım çalışması, iletişim, özgüven, Avrupa vatandaşlığı

Projemizde sonuçları şu yöntemlerle yaygınlaştırmayı planlıyoruz:

- Sosyal medya, blog sayfası web sayfası,
- Katılımcıların deneyimlerini arkadaşlarıyla, çevresiyle ve ailesiyle paylaşması,
- Yazılı ve görsel medya,
- Projemize ait broşür oluşturarak,
- Projemize ait bir kısa film oluşturarak,
- Proje ortaklarının yerlerinde yapacağı çalışmalarda çıktılarını kullanmasıyla 3R STYLE projesinin çıktılarını uluslararası boyutta yaygınlaştıracaktır

Katılımcılar ortaklarımızın destekleriyle projenin çıktılarını:

- a. Sosyal medya hesaplarından paylaşım yapılmaktadır (Instagram, youtube, facebook, blog hesabı),
- b. Bölgelerinde 3R ilkeleri ile ilgili bireysel ve grup olarak çeşitli kampanyalar başlatacaktır,
- c. Gençlik Değişimi sonucunda Avrupa fırsatlarının aktarımını diğer gençlerle paylaşımında bulunacaklar,
- d. Katılımcılar Gençlik Değişimi sonrası yaşadıkları tecrübe hakkında aktarımda bulunabilmesi için video çalışması veya değerlendirme yazıları yazacaklar,
- e. Gençlik Değişiminde çevre için sosyal girişimcilik fikirlerini yaygınlaştırmak amacıyla yerellerinde bilgilendirme toplantıları ve diğer gençlere bu konuda tecrübe kazandırmak amacıyla çalışmalar yürüteceklerdir.

Projenin Değerlendirme Çalışmaları;

1. Grup liderlerinin haftalık olarak katılımcılarla değerlendirmesi,
2. Grup liderleri ile proje ekibinin değerlendirme toplantısı,
3. Proje ekibinin ara değerlendirme çalışması,
4. Katılımcılarla projemizin ara değerlendirmesi,
5. Katılımcılarla yaygın eğitim temelli genel değerlendirme çalışması projenin son günü,
6. Katılımcılarla projenin genel değerlendirme çalışması – son gün yazılı olarak,
7. Projemizin ortakları ile projenin faaliyetleri bittikten sonra genel değerlendirme çalışması,
8. Proje ekibinin projenin başından sonuna olan süreci değerlendirme çalışması.

Ondokuz Mayıs Üniversitesinde (OMÜ) yürütülen “Sıfır Atık Projesi”nin uygulama alanının genişletilerek uluslararası platforma taşınması amacıyla Avrupa Birliği (AB) Erasmus+ Gençlik Programları kapsamında başlatılan “3R STYLE Projesi”nin yerli ve yabancı üyeleri Rektör Prof. Dr. Sait Bilgiç’le tanıştı.

Dünya öğrencilerini makamında ağırlayan Samsun Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Demir, "Sıfır Atık Projesi, ülkemizin geleceği çocuklarımız için daha iyi bir dünyanın hazırlığıdır" dedi.

Haber linkleri:

<http://www.omu.edu.tr/tr/icerik/omu-3r-style-projesiyle-sifir-atik-calismalarina-uluslararasi-boyut-kazandirmayi-hedefliyor#gallery-anchor>

amsungazetesi.com/samsun-haber/baskan-demir-sifir-atik-projesine-dikkat-cekti-h1229728.html?fbclid=IwAR2evg_Xs5iFbGEgndng5mu9tnxjuAuke_Xufw6bTeHp_aMUMown2C1H2U

6.3 OMÜ'DE SIFIR ATIK HAREKETİ PROJESİ

Proje Kapsamı:

Samsun İş Kadınları Derneği (SAMİKAD) koordinatörlüğünde ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi işbirliğiyle yürütülecek olan “OMÜ’de Sıfır Atık Hareketi” projesi çevre duyarlılığı ve sıfır atık konusunda farkındalık yaratmayı, bu konuda toplumsal değişim ve gelişime katkı sağlamayı üzere “sıfır atık yönetiminde bilinçli bireyler-uygulayıcılar” yetiştirmeyi hedeflemektedir. Projenin hibe desteği alması amacıyla Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA)’na başvuru yapılmıştır. OMÜ’de atık ve çöp arasındaki farkı, atık yönetimini odak grup ve atölye çalışmaları ile öğrenecek olan temizlik personelleri, bu eğitimden öğrendikleri bilgileri OMÜ’de ve kendi meslek hayatlarında uygulayacak ve etrafındaki insanlara aktaracak düzeyde bilgi sahibi olacaklardır. Ocak 2020’de gerçekleştirilecek pilot çalışmanın ardından eğitimlerin tüm üniversiteye ve şehre yayılacak şekilde genişletilmesi hedeflenmektedir. Eğitimler, vaka, atölye çalışmaları saha ziyaretleri de desteklenecektir. Ayrıca eğitim sürecinin kendisi “sıfır atık” farkındalığını artıracak şekilde gerçekleştirilecektir. Temizlik görevlilerin, iş yerlerinde, evlerinde, oturdukları çevrede sıfır atık dönüşümüne katkı sağlamaları hedeflenmektedir. Proje kapsamında hem vatandaş olarak hem de profesyonel hayatta üstlenecekleri bu sorumluluk için ihtiyaç duydukları bilgi ve donanımına sahip olmaları sağlanacaktır.

Eğitimin temel konusu, israfın önlenmesini, kaynakların daha verimli kullanılmasını, atık oluşum sebeplerinin gözden geçirilerek engellenmesi veya atığın minimize edilmesi, atığın oluşması durumunda ise kaynağında ayrıştırılarak toplanması ve geri kazanımının sağlanmasını kapsayan atık yönetim yaklaşımının OMÜ’de yerleştirilmesini sağlamaktır.

Proje kapsamında 200 temizlik görevlisi ve 19 fakülte sekreterleri 5 günde toplam 35 saat “sıfır atık yönetimi” konusunda eğitilecektir. Eğitimler OMÜ AKM’de gerçekleştirilecektir. OMÜ’de yapılacak çalışmalarla sıfır atık konusu daha sonra Samsun’da başta “Kadın Emeği Samsun: Çarşı 1919”da yer alan kadınlar olmak üzere çeşitli kadın girişimcilere aktarılacaktır. Proje kapsamında OMÜ Temizlik personeli ve fakülte sekreterleri olmak üzere yaklaşık 200 kişilik bir gruba ve 19 fakülte sekreterine (toplam 219 kişi) Üniversite bünyesinde “Sıfır Atık Yönetimi Eğitimi” verilecek ve çevrelerini harekete geçirebilecek “Sıfır Atık Yönetiminde bilinçli bireyler” yetiştirilecektir. Bu uygulayıcılar geleceğin meslek sahiplerine örnek olarak hareketin yaygınlaştırılması sağlanacaktır. Eğitim programı 5 farklı gruba, 1 gün (toplam 35 saat) sürecektir.

Eğitim yöntemi ve temel konular:

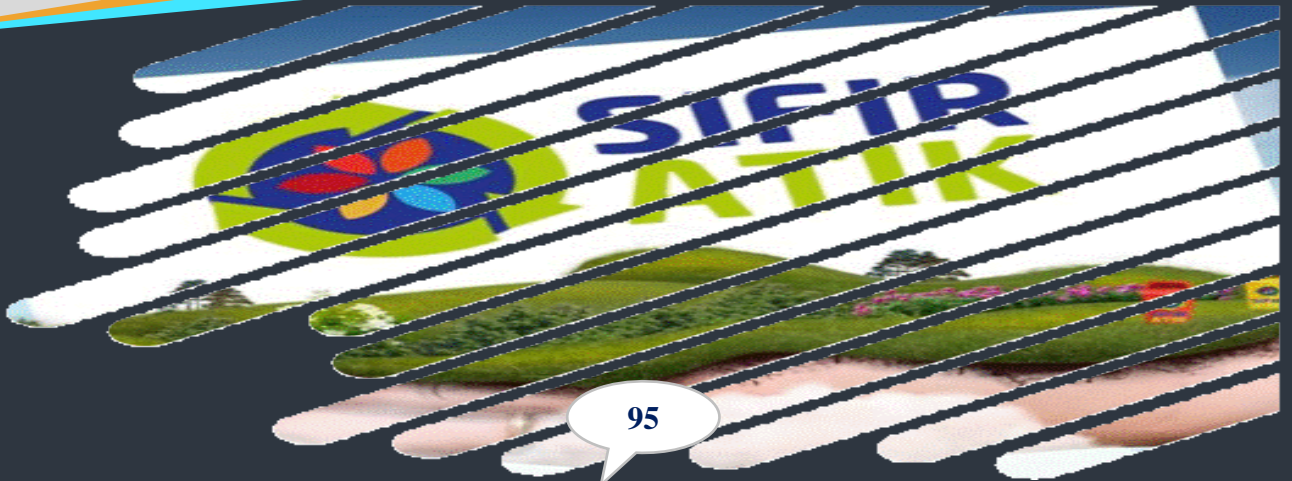
➤ Sıfır Atık Yönetimi İle İlgili Genel Kavramlar

- Başlangıç Anketi
- Sıfır Atık Kavramına Giriş
- Sıfır Atık Yönetimi Piramidi nedir?
- Sıfır Atık Belgesinin Alınması İçin Yapılması Gerekenler
- Entegre Çevre Bilgi Sisteminin Kullanılması

➤ Sıfır Atık Yönetimi İle İlgili Mevcut Uygulamalar

- Samsun Büyükşehir Belediyesi'nde Sıfır Atık Uygulamaları
- Bölgedeki diğer uygulama örnekleri
- İsrafi Önleme Çalışmaları ve Ayırma Kaplarının Kullanımı
- SWOT Analiz Çalışması
- Sonuç Anketi ve Değerlendirme
- Kapanış

Proje kapsamında verilecek eğitim süreci de öğrenme ve farkındalığı artırma amacıyla kullanılacaktır. Eğitimin başından itibaren sorumlu tüketim ve atık ayrıştırma “deneyim yolu ile öğrenme teknikleri” yoluyla, katılımcılar tarafından günlük yaşamda deneyimlenecek, gündelik yaşama aktarmanın doğrudan örneğini oluşturacaktır.

BÖLÜM- VII

ANKET ÇALIŞMALARI

Çevre duyarlılık ve tasarruf yaklaşımlarını belirlemek için anketler yapılmıştır. Anket için ayrıntılı bilgi <http://yesiluniversite.omu.edu.tr/cevreci-yapilasma/anket/cevre-duyarlilik-anketi-degerlendirme> adresinde verilmiştir. Üniversitemiz bünyesinde yürütülen Sıfır Atık Projesi'nde yaşanan aksaklıklar, sorunlar ve talepleri tespit etmek amacıyla üniversitedeki birimlere uygulamak üzere “Sıfır Atık Uygulamaları İzleme Anketi” oluşturmuştur. Yapılan anketlerin içerikleri ayrı başlıklar altında aşağıda verilmiştir.

7.1 ÇEVRE DUYARLILIĞI ANKETİ

Bu anket, Samsun ilinde yaşayan halkın çevre bilincinin saptanması ve çevre farkındalığı yaratmak amacıyla hazırlanmıştır. Bu amaçla siz değerli katılımcılarımızın görüşlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde demografik bilgilere, ikinci bölümde ise çevre bilincini belirleyici sorulara yer verilmiştir.

Bu bilgiler ışığında gençlerden başlayarak her yaştaki bireyin çevre bilincinin ortaya çıkarılması ve potansiyel iyileştirme alanlarının belirlenmesi hedeflenmektedir. Yanlış bilgi vermeniz durumunda çalışma ile ilgili sonuçlar doğru olmayacaktır.

Demografik Bilgiler

1- Cinsiyet: Kadın Erkek

2- Yaş: 17-23 24-30 31-4040 ve üzeri

3- Eğitim Durumu: İlkokul Ortaokul Lise Üniversite

4- Meslek: İşsiz Öğrenci Özel Sektör Kamu Emekli

Anket Soruları

5- Enerji israfının önüne geçmek için lamba ve elektronik aletleri sadece ihtiyaç duyduğumda açık bırakırım.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

6- Kağıt israfı olmaması için bir dokümanın çıktısını almak yerine bilgisayar ortamında okumayı tercih ederim.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

7- Atık pilleri, atık pil toplama kutularına atarım ve genellikle tek kullanımlık piller yerine şarj edilebilir pil kullanmaya dikkat ederim.

Her zaman zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

8- Naylon poşet kullanımına dikkat ederim ve mümkün olduğunca doğada kolay çözünen poşetler kullanırım.

Her zaman zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

9- Plastik, cam, metal ve kağıtları bunlar için ayrılmış olan geri dönüşüm kutularına atarım.

Her zaman zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

10- Benzer iki ürün arasında seçim yapacak olursam daima insan ve doğa için daha az zararlı olanı tercih ederim.

Her zaman zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

11- Kağıt havlu kullanımına her koşulda dikkat ederim.

Her zaman zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

12- Çevre kirliliğine veya doğal kaynakların tahribatına yol açan faaliyetlere şahit olduğumda ilgili birimlere şikayette bulunurum.

Her zaman zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

13- Ülkemizde çevre ile ilgili faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının düzenlediği etkinliklere katılırım.

Her zaman zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

14- Üniversitemiz çevre bilincini kazandıracak herhangi bir proje ya da seminer düzenleyecek olsa buna katılırım.

Her zaman zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

15- Ozon tabakasına zararlı olduğunu düşündüğüm için deodorant ve diğer spreylere kullanmam.

Her zaman zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

16- Yeni araçlar karbon salınımını azaltmak için petrol ürünlerini yakıt olarak kullanmamaktadır. Bir araç alacak olsam öncelikli tercihim Hibrid/Elektrikli araçlardan yana olur.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

17- Yakın mesafelere giderken otomobil/toplu taşıma araçları kullanmak yerine yürümeyi/bisiklete binmeyi tercih ederim.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

18- İç ortam hava kalitesini korumak için her gün odamı/evimi havalandırmaya özen gösteririm.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

19- Ülkemize termik santral kurulmasının doğru bir fikir olduğunu düşünüyorum.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

20-Kişisel bakımımı (Banyo, traş, diş fırçalama vb.) yaparken su kullanımına dikkat ederim.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

21- Bir elektronik ürün satın alacak olsam su/enerji tasarruflu modelleri tercih etmeye çalışırım.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

22- Yemek hazırlama sırasında oluşan atık yağları lavaboya dökmemeye özen gösteririm.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

23- Bir temizlik ürünü satın alacak olsam sudan uzaklaştırılması zor olan kimyasal ürünleri (fosfat içerikli vb.) tercih etmem.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

24- Su tasarrufu amacıyla musluk sularının akış hızının azaltımına gidilmesinin faydalı olacağını düşünüyorum.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

25- Yazı yazdığım kağıdın her iki yüzünü kullanırım ve kullandığım kağıtları, geri dönüşüm kutularına atarım.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

26- Çöpleri atarken ayrıştırırım. Organik atıklarla (gıda atıkları vb.) geri dönüştürülebilir atıkların aynı yere atılmamasına dikkat ederim.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

27- Yere çöp atan bir kişi gördüğümde onu mutlaka uyarırım.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

28- Alışveriş sırasında tek kullanımlık poşetler kullanmak yerine file/bez torba kullanmayı tercih ederim.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

29- Atıkların çöp kutusuna ulaşmasına dikkat ederim.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

30- Karbon ayak izi kavramını duydunuz mu?

Evet Hayı

31- Su Çerçeve Direktifi hakkında bilginiz var mı?

Evet Hayı

32- Sera etkisi nedir? Bu konuda bir fikriniz var mı?

Evet Hayı

33- Ötrofikasyon terimini duydunuz mu?

Evet Hayı

34- Gri sular hakkında bilginiz var mı?

Evet Hayı

35- Yeşil kampüs diye bir şey duydunuz mu?

Evet Hayı

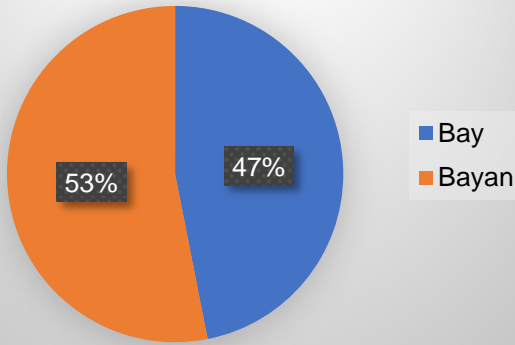

Çevre Duyarlılığı Anketi Sonuç Raporu

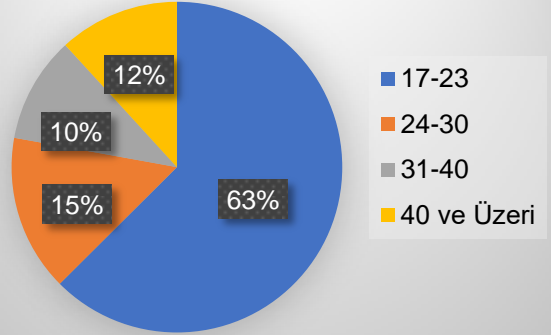
Ondokuz Mayıs Üniversitesi öğrenci ve personellerinin çevre duyarlılığı ve bilincinin saptanması ve çevre farkındalığı yaratmak amacıyla hazırlanan anket, 22 Şubat 2018 – 24 Mart 2018 tarihleri arasında üniversitemiz internet sitesinde online veri girişine açık kalmıştır. Üniversite gençlerinden başlayarak her birimdeki çalışanların çevre bilincinin ortaya çıkarılması ve potansiyel iyileştirme alanlarının belirlenmesi hedeflenen anket 2934 kişi üzerinden değerlendirilmiştir. Ayrıca anketteki tüm sorulara tam cevap veren kişi sayısı 2162 kişi olduğundan nihai analiz bu sayı üzerinden gerçekleştirilmiştir. Üniversitemizde 57025 öğrenci, 2433 akademik personel, 1686 idari personel olmak üzere toplam 61144 kişi var olduğu göz önünde bulundurulursa katılımın (%4,8) az olduğu tespit edilmiş fakat düşük örnekleme hatası için yeterince anket uygulandığı gözlemlenmiştir. Hazırlanan anket 3 bölüm ve toplam 37 sorudan oluşmaktadır. Bunlardan 6 tanesi katılımcıların demografik bilgilerini, 25 tanesi çevre duyarlılıklarını ve 6 tanesi ise çevre terimleri ile ilgili bilgilerini ölçmeye yönelik sorulardır.

Demografik Bulgular:

Cinsiyet

Yaş

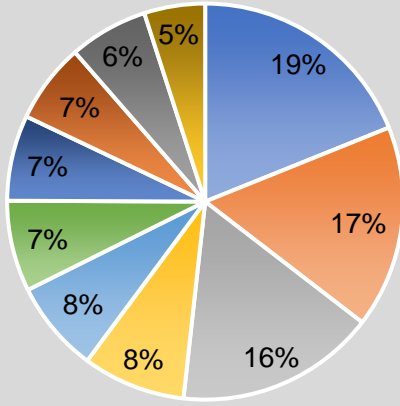

Katılımcıların 1014'ü bay, 1148'i ise bayandır. Cevap verenlerin 1352'si (17-23) yaş aralığında, 331'i (24-30) yaş aralığında 224'ü (31-40) yaş aralığında ve 255'i ise 40 ve üzeri yaştadır.

Akademik Birim:

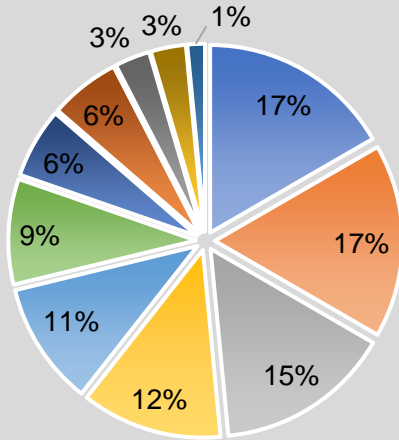
Ankete en çok katılım gösteren akademik ve idari birimler aşağıda gösterilmiştir.

Akademik Birim

- Eğitim Fakültesi
- Mühendislik Fakültesi
- Fen-Edebiyat Fakültesi
- Tıp Fakültesi
- İlahiyat Fakültesi
- Ziraat Fakültesi
- Sağlık Bilimleri Fakültesi
- Güzel Sanatlar Fakültesi
- İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
- Ali Fuad Başgil Hukuk Fakültesi

İdari Birimler

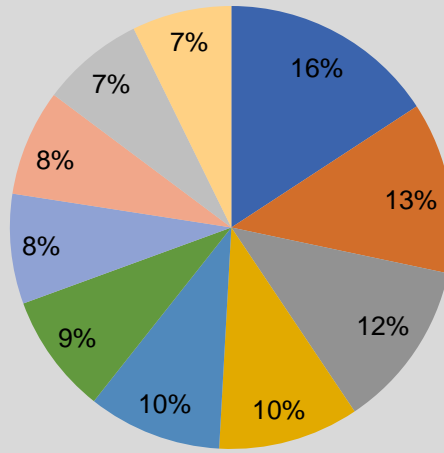
- Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı
- Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
- Genel Sekreterlik
- Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı
- Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı
- İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı
- Personel Daire Başkanlığı
- Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı
- Bilgi İşlem Daire Başkanlığı
- Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü
- Hukuk Müşavirliği

Ankete en çok katılımı akademik birimlerden Eğitim Fakültesi, idari birimlerden Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı sağlamıştır.

Bölüm ve Ünvanlar:

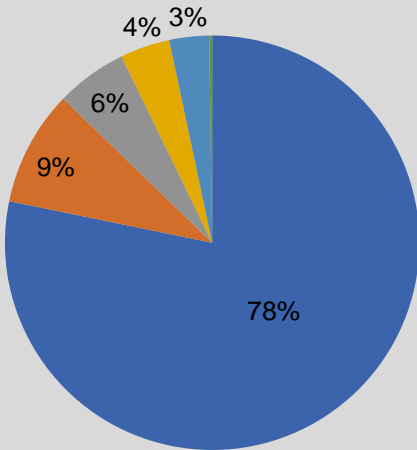
Ankete en çok katılım gösteren bölümler ve ünvanlar aşağıda gösterilmiştir.

Bölümler

- İlahiyat
- Tıp
- Hukuk
- Elektrik Elektronik Mühendisliği
- Mimarlık
- Çevre Mühendisliği
- Fen Bilgisi Öğretmenliği
- Görsel İletişim Tasarım
- Hemşirelik
- Bankacılık ve Sigortacılık

Ünvan

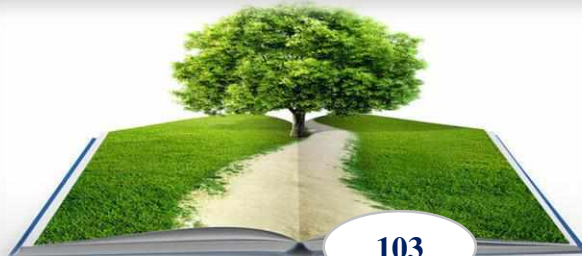

- Öğrenci
- Öğretim Üyesi
- İdari Personel
- Araştırma Görevlisi
- Öğretim Görevlisi/Okutman
- Uzman/Çevirici

Ankete en çok katılım İlahiyat Bölümünden olmuştur. Ankete katılım gösterenlerin %78'i öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılanların cinsiyetleri ile çevre duyarlılığı ve farkındalık düzeyleri arasında yapılan analiz sonucuna göre, erkeklerin bayanlara göre çevreye karşı daha duyarlı davranışlar gösterdikleri söylenebilir. Erkek katılımcıların aritmetik ortalaması (2,4271), bayan katılımcılardan (2,4255) daha yüksektir. Katılımcıların yaşları ile çevre duyarlılıkları arasında yapılan ilişki analizi sonucuna göre, yaş arttıkça çevre duyarlılığı azalmaktadır. 17-23 yaş arası katılımcıların aritmetik ortalaması (2,53) 24-30 yaş arası katılımcıların aritmetik ortalamasından (2,38), 24-30 yaş arası 31-40 yaş arası katılımcıların aritmetik ortalamasından (2,25), 31-40 yaş arası 40 ve üzeri yaşında olan katılımcıların aritmetik ortalamasından (2,08) daha yüksektir.

Çevreyi korumak için toplumu oluşturan bütün bireyler ortak bir sorumluluk bilinci ile hareket etmelidirler. Çevresel olumsuzlukları azaltmak veya oluşmasını engellemek toplumsal sorumlulukların en önemlisi sayılabilir. Ondokuz Mayıs Üniversitesi öğrenci ve personellerinin çevre konusundaki farkındalık düzeyleri, çevre duyarlılığı ve farkındalığı ile ilgili faaliyetlere katılımları ve çevre terimleri ile ilgili bilgilerini incelemek üzere yapılan anket çalışmasında Ondokuz Mayıs Üniversitesi öğrenci ve personellerinin bu olumsuzlukları azaltmak için yeterince gayret göstermedikleri ve çevre terimleri ile ilgili yeterince bilgi sahibi olmadıkları gözlemlenmiştir. Bu sebeple üniversite çapında çevre bilinci konusunda çeşitli panel, konferans ve seminer gibi çalışmalara öğrenci ve personellerin katılımı sağlanmalı ve özellikle ülkemizde ve yakın zamanda da üniversitemizde başlayan sıfır atık projesi gibi konular ayrıntılı olarak anlatılmalıdır. Eğitim programlarında çevre ile ilgili bilgiler verilmeli, çeşitli etkinlikler düzenlenerek çevre duyarlılığı artırılmaya çalışılmalıdır.

Fakülte/Birim:**1-) Sıfır atık anlayışını ve bu konuda yapılan uygulamaları destekliyor musunuz?**

- a. Evet b. Hayır

2-) Sıfır atık yönetmeliği hakkında bilgi sahibi misiniz?

- a. Evet b. Hayır

3-) Kurum olarak sıfır atık belgesinin alınmasını destekliyor musunuz?

- a. Evet b. Hayır

4-) Biriminizde atık ayırma kapları mevcut mu?

- a. Evet ise yeterli mi?
b. Hayır ise eksiklikleri nelerdir?

Eksik Ekipman (Ayırma kabı)	Adet
Kağıt	
Plastik	
Cam	
Metal	
Organik atık	
Diğer	

5-) Biriminizde geçici depolama alanınız var mı?

- a. Evet ise uygun kullanılıyor mu?
b. Hayır ise uygun olabileceğini düşündüğünüz alan neresidir?

6-) Atıkların ayırma kaplarında ayrıştırılması;

- Ayrıştırma doğru şekilde yapılmakta mı?

- a. Evet
b. Hayır ise problem nedir? Önerileriniz nelerdir?
- Atık türleri hakkında bilinçlenme sağlandı mı?

- a. Evet
b. Hayır ise önerilerinizi belirtiniz.
- Atıklar belli aralıklarla toplanıyor mu?

- a. Evet
b. Hayır ise nedenlerini belirtiniz.
- Toplanan atıklar tartılıp fakültenizin dekanlığına bilgi veriliyor mu?

- a. Evet
b. Hayır ise nedenlerini belirtiniz.

- Sistem kaynaklı
- Eleman eksikliği kaynaklı
- Diğer

7-) Ofisinizden çıktığınızda ayırma kaplarını görebiliyor musunuz?

a. Evet

b. Hayır

8-) Atık tartım sonuçları atık veri sistemine giriliyor mu?

a. Evet

b. Hayır ise nedenlerini belirtiniz.

9-) Ofislerden ve çalışma alanlarınızdan çöp kovaları kaldırıldı mı?

a. Evet

b. Hayır ise kaldırılmama nedenleri ve bu konudaki önerileriniz nelerdir?

10-) Kaldırılan çöp kovaları birim içinde veya çevrenizde farklı amaçlarla değerlendiriliyor mu?

a. Evet

b. Hayır ise neler yapıldı?

11-) Çalışma alanlarınızda sıfır atığı destekleyici uygulamalara geçtiniz mi? Geçtiyseniz bunların neler olduğunu ve varsa önerilerinizi kısaca belirtiniz.

a. Evet

b. Hayır

12-) Temizlik görevlileri sıfır atık projesine adapte olabildiler mi?

a. Evet

b. Hayır ise nedenlerini belirtiniz.

13-) Personel (Akademik/İdari) sıfır atık projesine adapte olabildiler mi?

a. Evet

b. Hayır ise nedenlerini belirtiniz.

14-) Öğrenciler sıfır atık projesine adapte olabildiler mi?

a. Evet

b. Hayır ise nedenlerini belirtiniz.

15-) Yeni gelen öğrencileri sıfır atık projesine adapte etmek için çalışmalarınız var mı? Rektörlükten destek istiyor musunuz? Zaman ve yer öneriniz.

a. Evet

b. Hayır

16-) Biriminizde laboratuvar kaynaklı tehlikeli atıkların yönetimi doğru yapılıyor mu?

- a. Evet b. Hayır

17-) Biriminizde varsa oluşan laboratuvar atıklarının (katı ve sıvı atıklar) atık veri sistemine girişi yapılıyor mu?

- a. Evet
b. Hayır ise nedenini belirtiniz.

18-) Biriminizde varsa oluşan atık flakon şişeler hangi atık türleri ile birlikte atılıyor? Belirtiniz.

19-) Atıkların düzenli olarak toplanması geri dönüşüm firması tarafından sağlanıyor mu?

- a. Evet
b. Hayır ise nasıl önlem alıyorsunuz? Kiminle iletişime geçiyorsunuz?

20-) Atık azaltma işlemleri için hammaddelerin (kağıt, cam, plastik, organik vb.) geri kazanılması ve değerlendirilmesi hususunda alınan önlemler veya uyguladığımız çalışmalar nelerdir? Belirtiniz.

21-) Sıfır atık uygulamasında karşılaşılan problem yada zorlukları maddeler halinde belirtiniz.

22-) Yeşil üniversite kapsamında üniversitemizin 2021 yılı sonunda "Dumansız hava sahası" çalışması uygulanacaktır. Sıfır atıktan bağımsız yürütülen bu çalışmayı destekliyor musunuz?

- a. Evet
b. Hayır ise nedenlerini belirtiniz.

23-) Sıfır atık projesinin olumlu yönleri size göre nelerdir? Kısaca belirtiniz.

24-) Sıfır atık projesinin varsa olumsuz yönleri size göre nelerdir? Kısaca belirtiniz.

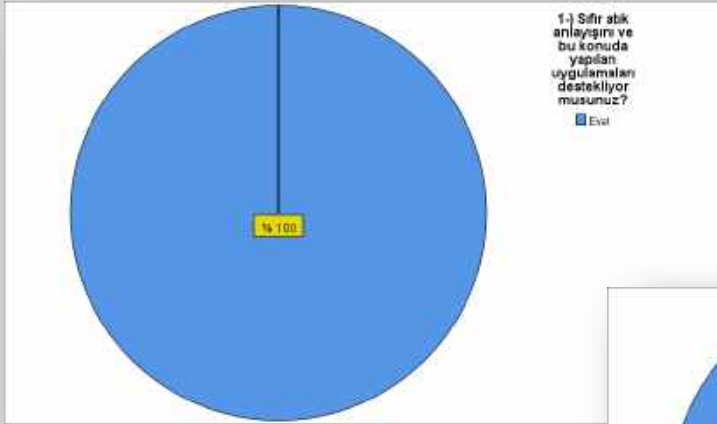

Sıfır Atık Uygulamalarını Değerlendirme Anketi Sonuç Raporu

Ülkemiz genelinde Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi tarafından başlatılan sıfır atık seferberliğine Üniversitemiz de sürecin başından itibaren müdahil olmuş ve Sıfır Atık Yönetim Sistemini kurmaya başlamıştır. Sıfır Atık Projesi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanan 12.07.2019 tarih ve 30829 sayılı Sıfır Atık Yönetmeliği ile yasal bir çerçeveye oturtulmuş olup, bu yönetmelik gereğince Üniversitemize Sıfır Atık Belgesi alınması için çalışmalara başlanmıştır.

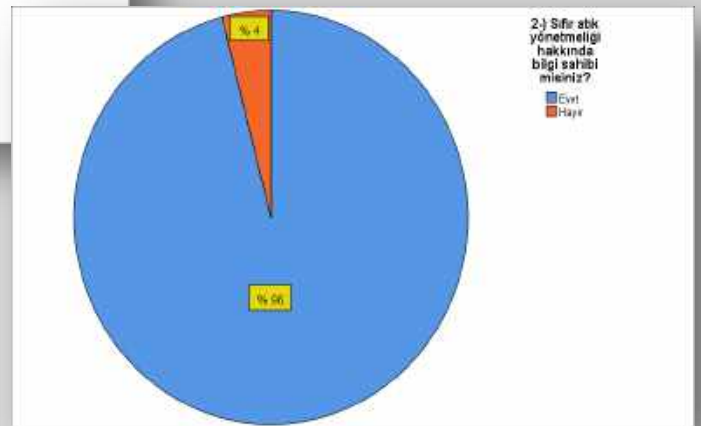
Üniversitemizde Sıfır Atık Yönetim Sisteminin sağlıklı bir şekilde sürdürülebilmesi, görülen aksaklıkların giderilmesi, iyileştirme faaliyetleri ve ilgili yönetmelik kapsamında yapılacak denetlemelere birimlerimizin hazır olması için yapılan Sıfır Atık Yönetim Sistemi hazırlık anketi Ekim ayı içinde Üniversitemiz tüm akademik ve idari birimlerimizin üst yöneticileri tarafından doldurulmuştur.

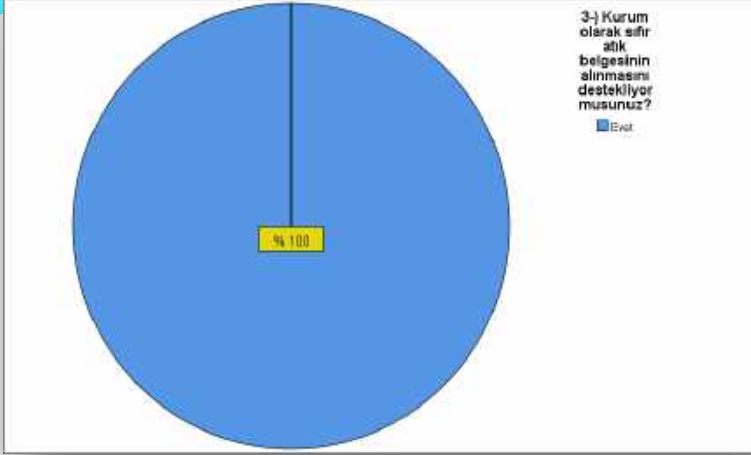
50 birim tarafından doldurulan anket 24 sorudan oluşmakta, evet hayır soruları birim bazında değerlendirilmiş olup, açık uçlu sorular bütün halinde değerlendirilerek sonuç kısmında raporlanmıştır.

Tüm birimler sıfır atık anlayışını ve bu konuda yapılan uygulamaları desteklediğini bildirmiştir.

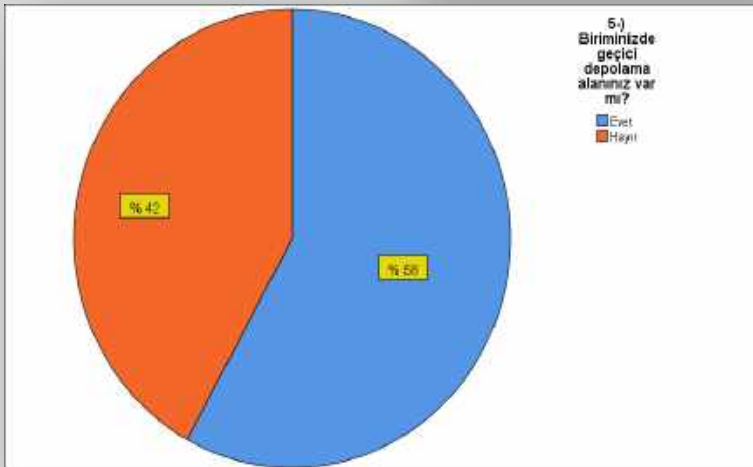
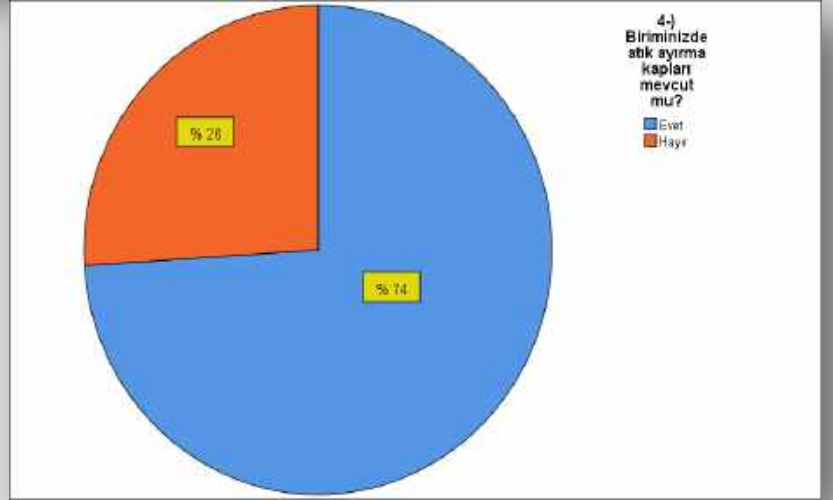
Katılımcı birimlerin % 96'sı sıfır atık yönetmeliği hakkında bilgi sahibi olduğunu belirtmiştir.

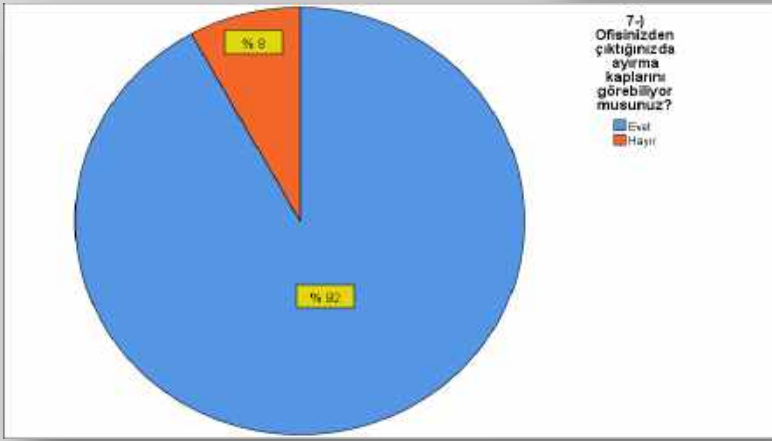
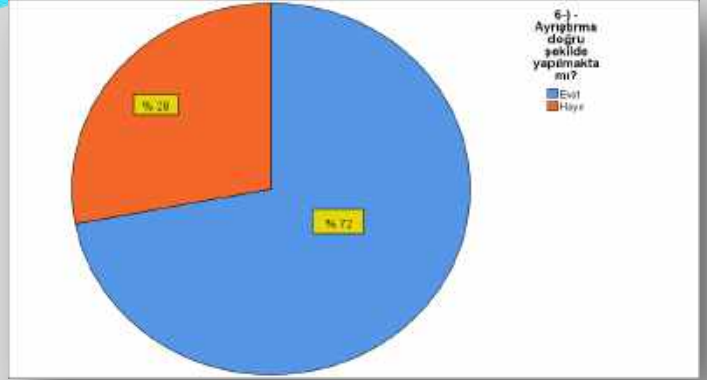
Cevap veren birimlerin tamamı üniversitemizin sıfır atık belgesi almasını desteklediğini belirtmiştir.

Sıfır atık kapsamında üniversitemiz bünyesindeki birimlerin % 74'ünde atık ayırma kaplarının mevcut olduğu gözlemlenmiş, eksik birimler not alınmıştır.

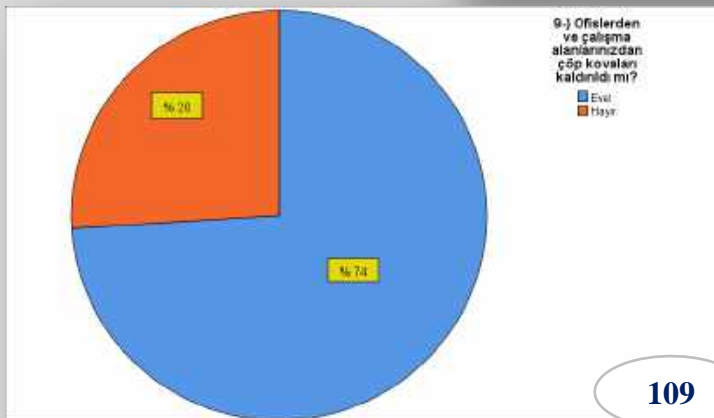
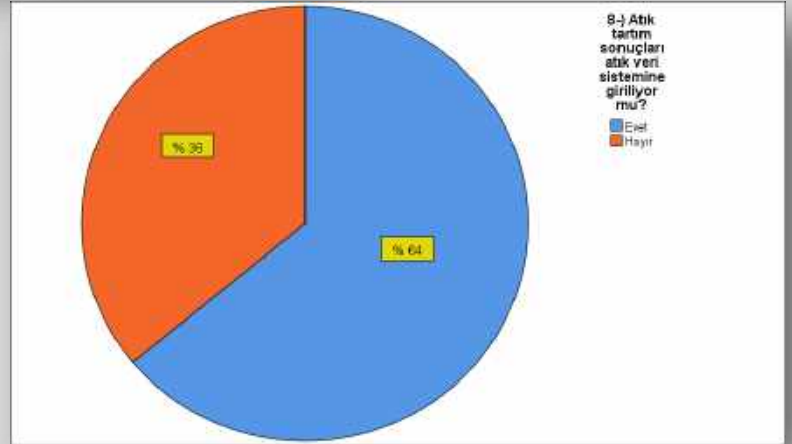
Birimlerimizin % 58'inde geçici depolama alanı mevcut olup, olmadığı belirtilen birimlerin bazıları yakın civardaki diğer birimlerin alanlarını kullandıklarını beyan etmiştir.

Sıfır atık kapsamında atıkların ayırma kabı olan birimlerin oranı göz önüne alındığında doğru şekilde ayırım yapıldığı gözlemlenmiştir.

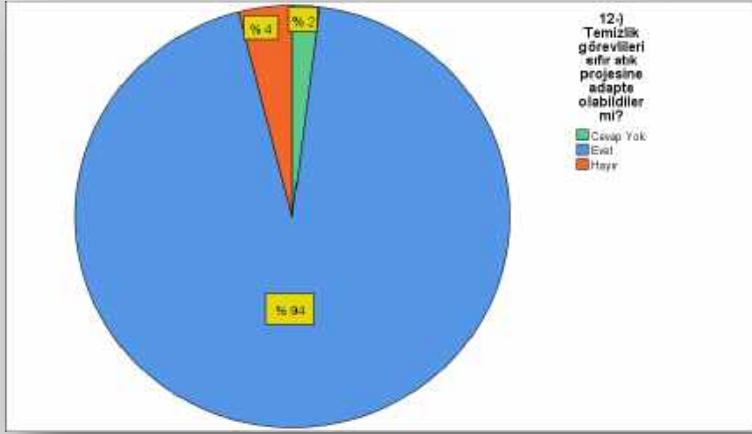
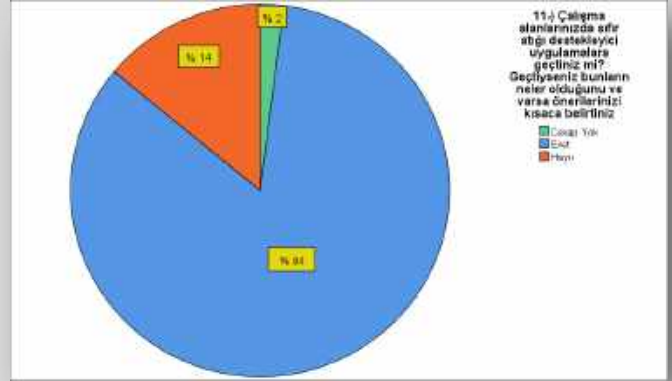
Ayrırma kabı temin edilen birimlerin çoğunluğunda ayırma kaplarının doğru yerlerde konumlandırıldığı tespit edilmiştir. Bu hususta verilen eğitimlerin başarılı olduğu anlaşılmaktadır.

Ayrıştırılan atıkların tartılarak sisteme birimlerin % 64'ü tarafından girildiği gözlemlenmiştir.

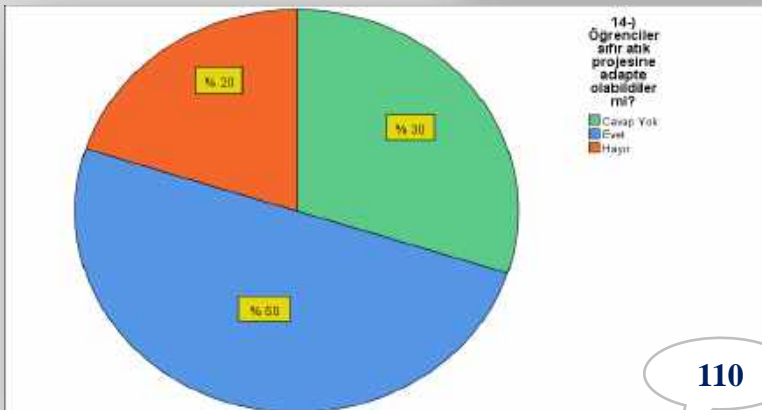
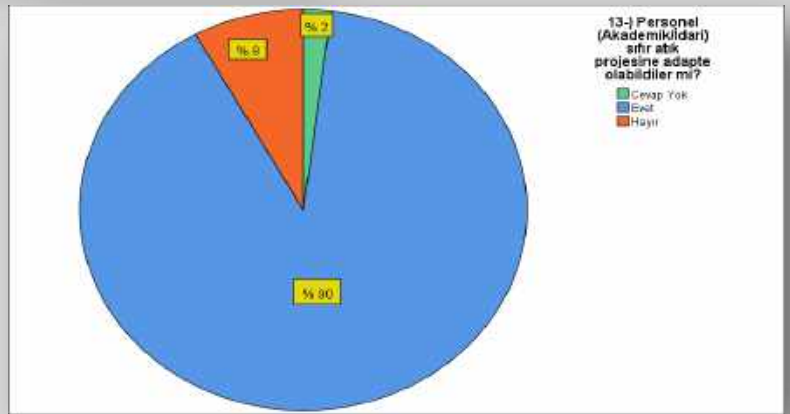
Anket sonucuna göre birimlerin % 74'ünde çöp kovaları çalışma ofislerinden kaldırılmış, kaldırılmadığı beyan edilen birimler incelendiğinde bunların ayrıştırma kabı temin edilmeyen birimler olduğu gözlemlenmiştir.

Birimlerde görev yapan temizlik görevlilerinin neredeyse tamamının sıfır atık projesine adapte oldukları gözlemlenmiştir.

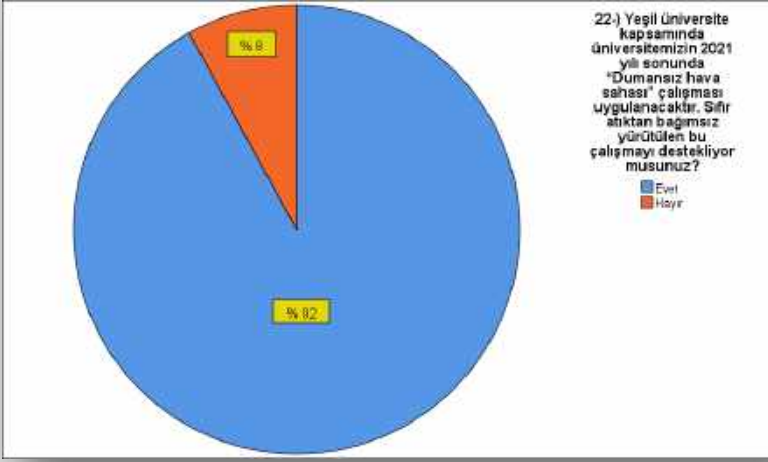

Birimlerin çoğunda sıfır atık seferberliğini destekleyici uygulamaların başladığı, birimlerin çoğunda buna yönelik eğitimler yapıldığı, bilgilendirici afişlerin birim koridorlarına asıldığı ve atık ayrıştırma kapları sayesinde çöplerin ayrıştırıldığı belirtilmiştir.

Birimlerde görev yapan akademik personelin % 90'ının sıfır atık projesine adapte oldukları gözlemlenmiştir.

Öğrencisi bulunmayan idari birimler değerlendirme dışı tutulduğunda öğrencilerin % 71'inin sıfır atık projesine adapte olduğu, öğrencilere yönelik bilgilendirmelerin artırılması gerektiği görülmüştür.

Yeşil üniversite kapsamında birimlerimizin neredeyse tamamı 2021 yılı sonunda üniversitemizin dumansız hava sahası olmasını desteklemektedir.

Sıfır Atık Yönetim Sistemine geçebilmek ve Sıfır Atık Belgesi alabilmek amacıyla yapılan hazırlıklar kapsamında birimlerimize uygulanan anket sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde;

- ✓ Sıfır atık projesi tanıtım ve malzeme temini sırasında özellikle merkez kampüs içindeki birkaç idari birime ulaşamadığı tespit edilmiştir.
- ✓ Birimlerin yarısında ayrıştırma kabı, tartı gibi çeşitli malzeme eksiklikleri bulunmakta, özellikle ilçedeki birimlerin bazılarının malzemeleri mahalli idarelerden temin ettikleri gözlemlenmiştir.
- ✓ Birimlerin geçici depolama alanlarının iyileştirilmesi gerekmektedir.
- ✓ Atıkların düzenli şekilde ayrıştırılması, toplanması ve depolayıp gönderilmesinin sağlanması amacıyla tüm birimlerde Sıfır Atık Sorumlusu görevlendirilmesinin proje açısından iyi olabileceği düşünülmektedir.
- ✓ Labaratuvarı olan birimler için özel atık kutuları dağıtılmalıdır.
- ✓ Atık toplama ve ayrıştırmayı teşvik amaçlı birimler arası çeşitli teşvik edici uygulamalar yapılabilir (Örneğin daha fazla atık ayrıştırıp sisteme giren birime çeşitli ödüllendirmeler, vb.)
- ✓ Birimlerdeki akademik ve idari personeller, temizlik personelleri ve öğrencilerin Sıfır Atık Projesi yerleşene kadar belirli periyotlarla eğitilmeli, tüm birimlerin her türlü konuda bilgi alış-verişi yapabilecekleri ve sıkıntıları paylaşabilecekleri Sıfır Atık Koordinatörlüğü kurulması gerektiği düşünülmektedir.

7.3 TASARRUF ANKETİ

Bu anket, Ondokuz Mayıs Üniversitesi öğrenci ve personellerinin tasarruf alışkanlıklarının ve bu konudaki duyarlılıklarının saptanması amacıyla çevre farkındalığı yaratmak için hazırlanmıştır. Birinci bölümde demografik bilgilere, ikinci bölümde ise tasarrufa yönelik belirleyici sorulara yer verilmiştir. Bu bilgiler ışığında bireylerin tasarruf bilincinin ne düzeyde olduğunun ortaya çıkarılması ve potansiyel iyileştirme alanlarının belirlenmesi hedeflenmektedir. Zaman ayırarak samimiyetle vereceğiniz veriler ile çalışmamıza sağlayacağınız katkılar ile için şimdiden teşekkür ederiz.

Demografik Bilgiler

1- Cinsiyet: Kadın Erkek

2- Yaş:

3- Akademik Birimler (Fakülte/Yüksekokul/Enstitü) İdari Birimler (Genel Sekreterlik/Daire Başk.)

4- Bölüm / Birim:

5- Ünvan: Öğretim Üyesi Öğretim Görevlisi İdari Personel
 Araştırma Görevlisi Öğrenci İşçi

Anket Soruları

6- Kağıt israf etmemeye özen gösteririm ve genellikle dokümanları bilgisayar ortamında okumayı ve yazmayı tercih ederim.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

7- Doküman çıktısı alırken daha önceden tek yüzü kullanılmış kağıtları kullanmaya dikkat ederim.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

8- Gereksiz enerji kullanımının önüne geçmek için lamba ve elektronik aletleri sadece ihtiyaç duyduğumda açık bırakırım.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

9- Çalıştığımız alanlarda / iş yerlerinde / okullarda harekete duyarlı (sensörlü) ışıklandırmaların kullanılmasının enerji tasarrufu açısından gerekli bir uygulama olduğunu düşünüyorum.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

10- Seyretmesem bile televizyonu açık bıraktığım zamanlar oluyor.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

10- Seyretmesem bile televizyonu açık bıraktığım zamanlar oluyor.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

11- Elektrikli aletleri kullanmıyorsam bekleme konumunda bırakmıyorum, ana düğmelerinden kapatıyorum.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

12- İşim bittiğinde, cep telefon şarjı, laptoplar ve diğer elektrikli cihazların fişini prizden çekiyorum.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

13- Sıcak havalarda evde/iş yerinde odadan ayrılırken klima, vantilatörü kapatıyorum.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

14- Soğuk havalarda evden ayrılırken kombinin/kaloriferin/ısıtıcının ısısını düşürüyorum/kapatıyorum.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

15- Isıtıcıların önüne eşya koymamaya özen gösteriyorum.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

16- İhtiyacım olduğunda küçük mekânlar için özellikle düşük voltajlı ampulleri satın alıyorum.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

17- Diş fırçalarken, duş alırken ve ellerimi yıkarken suyun boşuna akmaması için aralarda musluğu kapatıyorum.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

18- Sıcak su açıldığında suyun ısınmasını beklerken akan suyun ziyan olmaması için bir kaba dolduruyorum.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

19- Hava çok soğuk olmasa da mutfak ve banyo lavabosunda sıcak su kullanıyorum.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

21- Araba kullanmak yerine özellikle toplu taşıma araçlarını kullanmayı tercih ediyorum.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

22- Atıkları, yeniden değerlendirilebilmeleri için uygun geri dönüşüm kutularına; atık pilleri de atık pil toplama kutularına atarım.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

23- Atıkların geri dönüştürülmesi çevrenin ve doğal kaynakların korunması açısından önemli olduğunu düşünüyorum.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

24- Sürdürülebilir bir çevre için tek kullanımlık ürünlerden (bez torba, şarj edilebilir pil) uzun ömürlü olanı tercih ederim.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

25- Enerji tasarrufunu sürdürülebilir bir çevre için gerekli görüyorum.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

26- Sürdürülebilir bir çevre için elimden gelen gayreti gösteriyor ve çevremdekileri bilinçlendirmeye çalışıyorum.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

27- Günlük yaşantımda tüketirken geri kazanımı/yeniden kullanımı tercih ederim ve gelecek için tasarrufu önemserim.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

28- Sıfır atık projesi ülkemize maddi ve manevi olarak olumlu katkı gösterecek ve insanların geri dönüşüm konusunda farkındalıklarının artmasını sağlayacaktır.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

29- Sıfır atık projesinin tüm kamu kuruluşlarında yürürlüğe girmesi gerektiğini düşünüyorum.

Her zaman Çoğu zaman Bazen Çok nadir Hiçbir zaman

30- Enerji ve yakıt tasarrufu konusunda sadece bireylerin duyarlılığı değil, toplum duyarlılığını arttırmak için bilinçlendirme çalışmaları yapılmasını düşünüyorum.

BÖLÜM- VIII

YEŞİL ÜNİVERSİTE SIRALAMA SONUÇLARI

8.1 Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yeşil Üniversite Çalışmaları

GreenMetric Nedir?

Endonezya Üniversitesi (UI) 2010 yılında bir dünya üniversiteler sıralamasını hayata geçirmiştir ve kampüslerdeki sürdürülebilirlik çalışmalarını değerlendiren bu sıralama daha sonra UI GreenMetric Dünya Üniversiteler Sıralaması adını almıştır. UI GreenMetric mevcut herhangi bir değerlendirme sistemine bağlı olmasa da, mevcut birçok sürdürülebilirlik değerlendirme sistemi ve akademik üniversiteler sıralamaları dikkate alınarak geliştirilmiştir. Sıralamanın amaçları şöyle özetlenebilir:

Eğitimde sürdürülebilirlik ve kampüslerin yeşillendirilmesinde akademik alana katkıda bulunmak

Sürdürülebilirlik hedefleri ile ilgili üniversitelerce yönlendirilen sosyal değişimler sağlamak

Hükümetleri, uluslararası ve yerel çevre ajanslarını ve toplumu kampüslerdeki sürdürülebilirlik programları konusunda bilgilendirmek.

Dünya genelinde yükseköğretim kurumlarına kampüslerde sürdürülebilirlik konusunda bir öz değerlendirme aracı sağlamak

GreenMetric (Yeşil Ölçüm) 2018 Dünya Çevreci [Üniversiteler Sıralaması](#) açıklandı. 719 üniversite sıralamada yer aldı. Geçen yıl dünya üniversiteleri arasında 435. olan Ondokuz Mayıs Üniversitesi, "Yeşil Kampus" alanında çalışmalarına devam ederek bu yıl 96 basamak yükselerek 339. sırada yer aldı.

2018	Overall Ranking								
Ranking	University	Country	Total Score	Setting and Infrastructure	Energy & Climate Change	Waste	Water	Transportation	Education & Research
338	Universti Malaysia Perlis	Malaysia	4800	1000	875	300	325	950	1350
339	Ondokuz Mayıs University	Turkey	4800	975	825	900	400	1025	675
340	Babes Bolyal University	Romania	4800	800	775	750	50	1300	1125
341	Universidad de Puerto Rico Mayaguez	USA	4800	1050	750	900	400	950	750
342	Petrozavodsk University	Russia	4800	775	1275	450	300	800	1175

- Aynı zamanda dünyada 1427 üniversite arasında yeşil üniversite kapsamında yürütülen çalışmalar baz alınarak yapılan değerlendirmede Ondokuz Mayıs Üniversitesi 671. sırada yer almıştır.

Ranking	University	Country	University Leader	Website
669	Universiti Malaysia Perlis	Malaysia	Vice Chancellor: Prof. Lr. Ts. Dr. R Badliyah Ahmad	https://www.unimap.edu.my/index.php/en/unimap-campus-life
671	Ondokuz Mayıs University	Turkey	Rector: Prof. Dr. Sait Bilgiç	http://yesiluniversite.omu.edu.tr/
673	Babes Bolyal University	Romania	Rector: Acad. Prof. Dr. Univ. Dr. Loan-Aurel Pop	http://green.ubbcluj.ro
675	Universidad de Puerto Rico Mayaguez	USA	Rector: Wilma Santiago Gabrielini, M. Arch	http://campusverde.uprm.edu

- GreenMetric Türkiye sıralamasına bakıldığında ise Ondokuz Mayıs Üniversitesi 6 basamak yükselerek 30 üniversite arasında 10. sırada yer almıştır.

Green Metric 2017 Genel Sıralama

Ranking 2017	University	Country	Total Score	Setting & Infrastructure	Energy & Climate Change	Waste	Water	Transportation	Education & Research
1	Wageningen University & Research	Netherlands	1128	1606	1800	976	1012	1030	7552
77	Istanbul Technical University	Turkey	832	1213	1350	582	1262	621	5860
435	Ondokuz Mayıs University	Turkey	704	429	873	380	1063	327	3776
600	Izmir University of Economics	Turkey	456	527	597	90	613	141	2424
619	Universitas Muria Kudus	Indonesia	443	131	348	10	262	219	1413

Green Metric 2017 Türkiye'deki Üniversiteler

Ranking 2017	University	Country	Total Score	Setting & Infrastructure	Energy & Climate Change	Waste	Water	Transportation	Education & Research
1	Istanbul Technical University	Turkey	832	1213	1350	582	1262	621	5860
	Ondokuz Mayıs University	Turkey	704	429	873	380	1063	327	3776
	Izmir University of Economics	Turkey	456	527	597	90	613	141	2424

Green Metric 2018 Genel Sıralama

Ranking 2018	University	Country	Total Score	Setting & Infrastructure	Energy & Climate Change	Waste	Water	Transportation	Education & Research
1	Wageningen University & Research	Netherlands	9125	1250	1725	1800	1000	1550	1800
67	Istanbul Technical University	Turkey	7125	1200	1050	1500	600	1450	1325
339	Ondokuz Mayıs University	Turkey	4800	975	825	900	400	1025	675
662	Manisa Celal Bayar University	Turkey	2675	650	75	525	250	625	550
719	University Of Applied Science And Technology	Iran	1025	75	150	450	50	300	0

Green Metric 2018 Türkiye'deki Üniversiteler

Ranking 2018	University	Country	Total Score	Setting & Infrastructure	Energy & Climate Change	Waste	Water	Transportation	Education & Research
1	Istanbul Technical University	Turkey	7125	1200	1050	1500	600	1450	1325
10	Ondokuz Mayıs University	Turkey	4800	975	825	900	400	1025	675
30	Manisa Celal Bayar University	Turkey	2675	650	75	525	250	625	550

Green Metric 2019 Genel Sıralama

Ranking 2019	University	Country	Total Score	Setting & Infrastructure	Energy & Climate Change	Waste	Water	Transportation	Education & Research
1	Wageningen University & Research	Netherland	9075	1125	1800	1800	1000	1550	1800
54	Istanbul Technical University	Turkey	7600	1050	1150	1575	800	1425	1600
341	Ondokuz Mayıs University	Turkey	5250	925	800	900	575	1125	925
693	Izmir University of Economics	Turkey	2800	600	500	450	100	700	450
780	University of Information Technology and Communications	Iraq	550	150	250	0	0	150	0

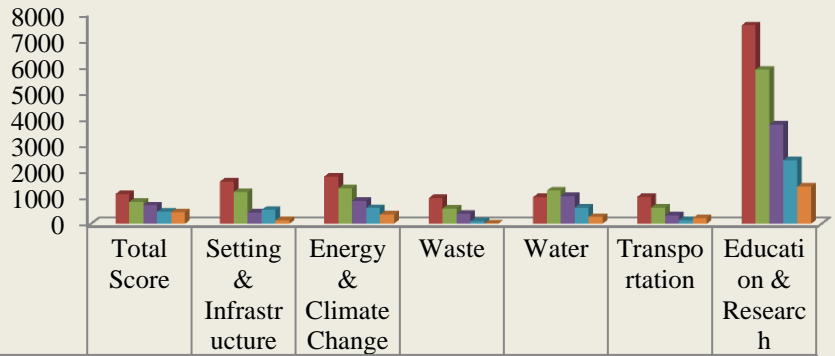
Green Metric 2019 Türkiye'deki Üniversiteler

Ranking	University	Country	Total Score	Setting & Infrastructure	Energy & Climate Change	Waste	Water	Transportation	Education & Research
1	Istanbul Technical University	Turkey	7600	1050	1150	1575	800	1425	1600
2	Erciyes University	Turkey	6550	1100	1200	900	750	1175	1425
3	Middle East Technical University	Turkey	6300	1075	1050	1125	525	1325	1200
4	Ozyegin University	Turkey	6250	775	1300	1200	600	1175	1200
5	Cyprus International University	Turkey	5975	850	1400	975	575	1200	975
6	Aksaray University	Turkey	5925	900	1025	1575	150	1225	1050
7	Zonguldak Bulent Ecevit University	Turkey	5750	975	975	975	450	1400	975
8	Ege University	Turkey	5725	875	975	1050	500	1275	1050
9	Yildiz Technical University	Turkey	5675	875	1100	900	500	1250	1050
10	Hitit University	Turkey	5575	900	1175	1350	200	1325	625
11	Akdeniz University	Turkey	5500	1050	675	1125	450	1225	975
12	Cukurova University	Turkey	5475	1325	925	450	250	1350	1175
13	Afyon Kocatepe University	Turkey	5400	775	1225	1050	100	1525	725
14	Sabanci University	Turkey	5300	1050	1050	1200	625	625	750
15	Ondokuz Mayis University	Turkey	5250	925	800	900	575	1125	925
16	Bartın University	Turkey	5200	850	875	975	500	1100	900
17	Ankara University	Turkey	5125	1200	700	675	525	925	1100
18	Cappadocia University	Turkey	4975	650	650	1125	200	1275	1075
19	Yeditepe University	Turkey	4700	725	1050	900	350	825	850
20	Dokuz Eylul University	Turkey	4575	900	825	600	500	925	825

Green Metric 2019 Türkiye'deki Üniversiteler (devamı)

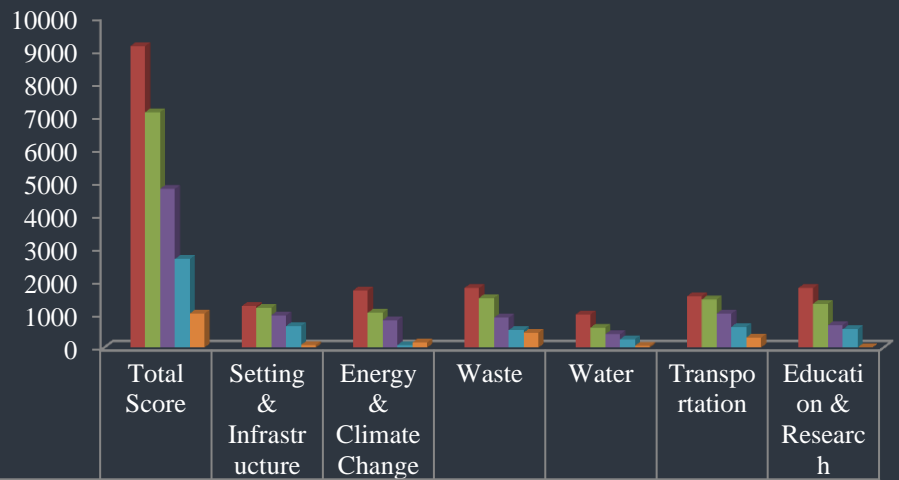
21	Anadolu University	Turkey	4550	850	675	1500	350	800	375
22	Inonu University Malatya	Turkey	4525	800	975	825	450	950	525
23	Sivas Cumhuriyet University	Turkey	4475	950	475	825	550	1050	625
24	TOBB University of Economy and Technology	Turkey	4425	650	1125	750	650	550	700
25	Istanbul Sabahattin Zaim University	Turkey	4400	525	1150	975	100	1125	525
26	Tokat Gaziosmanpasa University	Turkey	4375	825	850	675	400	1025	600
27	Bogazici University	Turkey	4350	875	675	675	350	800	975
28	Düzce University	Turkey	4275	850	825	450	250	1125	775
29	Marmara University	Turkey	4225	575	575	900	100	1175	900
30	Ataturk University	Turkey	4025	950	900	975	0	900	300
31	Galatasaray University	Turkey	4025	300	650	1500	200	1075	300
32	Baskent University	Turkey	3925	850	800	675	400	750	450
33	Süleyman Demirel Üniversitesi	Turkey	3925	850	650	825	100	600	900
34	Kadir Has University	Turkey	3900	950	650	375	225	975	725
35	Kto Karatay University	Turkey	3850	325	825	525	275	1075	825
36	Bolu Abant Izzet Baysal University (BAIBU)	Turkey	3850	800	575	975	200	625	675
37	Cankaya University	Turkey	3775	850	900	375	300	800	550
38	Eskisehir Technical University	Turkey	3775	800	650	900	300	725	400
39	Niğde Ömer Halisdemir University	Turkey	3750	375	475	450	500	925	1025
40	Bilkent University	Turkey	3550	775	225	675	300	1275	300
41	Iğdır Üniversitesi	Turkey	3175	775	650	225	550	650	325
42	Kilis 7 Aralık University	Turkey	3075	525	450	675	150	800	475
43	Izmir University of Economics	Turkey	2800	600	500	450	100	700	450

2017 Greenmetric Genel Sıralama

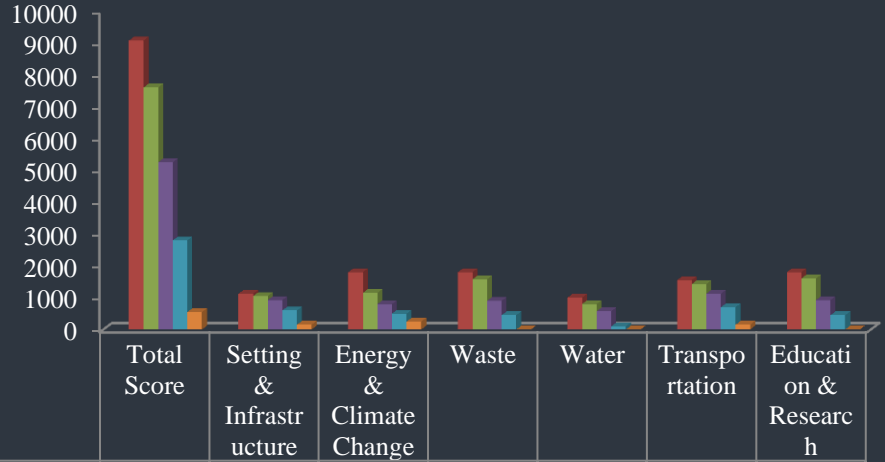
2017	Total Score	Setting & Infrastructure	Energy & Climate Change	Waste	Water	Transportation	Education & Research
1 Wageningen University & Research Netherland	1128	1606	1800	976	1012	1030	7552
77 Istanbul Technical University Turkey	832	1213	1350	582	1262	621	5860
435 Ondokuz Mayıs University Turkey	704	429	873	380	1063	327	3776
600 Izmir University of Economics Turkey	456	527	597	90	613	141	2424
619 Universitas Muria Kudus Indonesia	443	131	348	10	262	219	1413

2018 Greenmetric Genel Sıralama

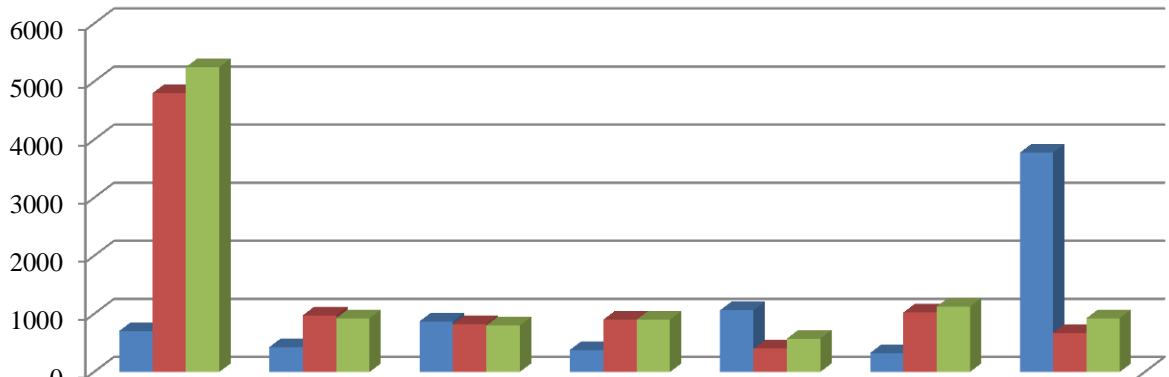
2018	Total Score	Setting & Infrastructure	Energy & Climate Change	Waste	Water	Transportation	Education & Research
1 Wageningen University & Research Netherland	9125	1250	1725	1800	1000	1550	1800
67 Istanbul Technical University Turkey	7125	1200	1050	1500	600	1450	1325
339 Ondokuz Mayıs University Turkey	4800	975	825	900	400	1025	675
662 Manisa Celal Bayar University Turkey	2675	650	75	525	250	625	550
719 University Of Applied Science And Technology Iran	1025	75	150	450	50	300	0

2019 Greenmetric Genel Sıralama

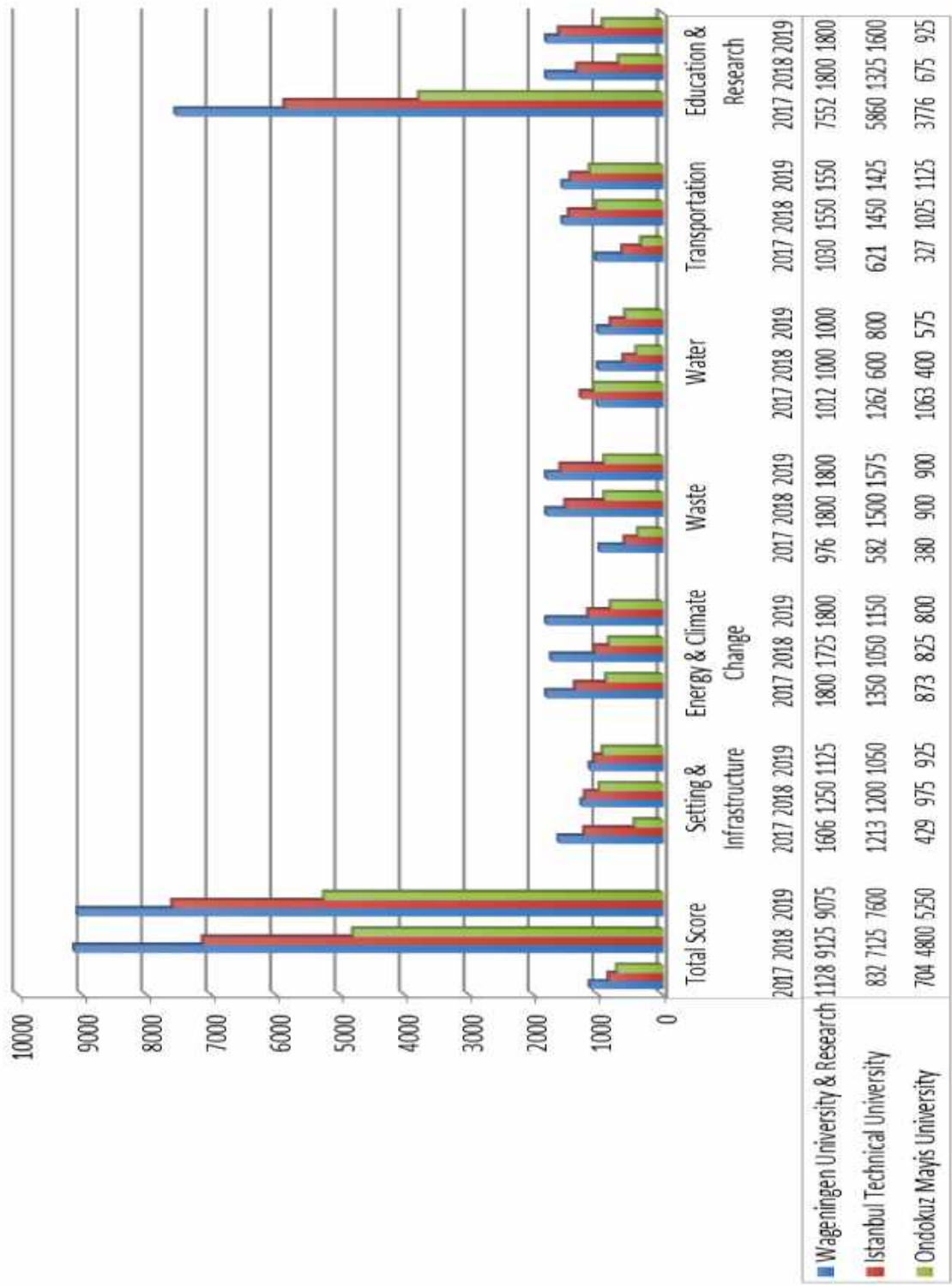

2019	Total Score	Setting & Infrastructure	Energy & Climate Change	Waste	Water	Transportation	Education & Research
■ 2019							
■ 1 Wageningen University & Research Netherland	9075	1125	1800	1800	1000	1550	1800
■ 54 Istanbul Technical University Turkey	7600	1050	1150	1575	800	1425	1600
■ 341 Ondokuz Mayıs University Turkey	5250	925	800	900	575	1125	925
■ 693 Izmir University of Economics Turkey	2800	600	500	450	100	700	450
■ 780 University of Information Technology and Communications Iraq	550	150	250	0	0	150	0

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Year	Total Score	Setting & Infrastructure	Energy & Climate Change	Waste	Water	Transportation	Education & Research
2017	704	429	873	380	1063	327	3776
2018	4800	975	825	900	400	1025	675
2019	5250	925	800	900	575	1125	925

BÖLÜM- IX

DEĞERLENDİRME

- ✓ Üniversitemizde şimdiye kadar atıklar belediyeler tarafından çöp kamyonları ile ayrıştırılmadan Yılanlı Dere'ye aktarılmaktaydı.
- ✓ Sistemlerin tam olarak kurulamaması nedeniyle istenilen hedefte atık toplama, ayırma ve depolama işlemleri gerçekleştirilememektedir.
- ✓ Burada toplanan atıklar çöp olarak araziye gömülüp düzenli depolama da toprağı, suyu, havayı kirletmeye devam etmekteydi.
- ✓ Sıfır Atık Projesi ile birlikte üniversitemizde oluşan atıkları türlerine göre ayrı toplamak amaçlı ayırma kapları temin edilmiştir.
- ✓ Bu aşamadan sonra ayırma kaplarında biriken atıklar için lisanlı firmalar ile anlaşmalar yapıp ya da uzun vadede üniversite içinde geri dönüşümün sağlanarak atıkların ekonomiye geri kazandırılmasını sağlayacak çevre dostu sistemler kurulması amaçlanmaktadır.
- ✓ Bunun yanı sıra sıfır atık konusunda vizyon oluşturulmak ve misyon yüklenmek üzere yetkin kişi ve liderler tarafından kişi eğitimlerinin gerçekleştirilmesi, sürdürülebilirliği sağlamak üzere "sıfır atık yönetimi" anlayışının yaşam şekline aktarılması için çalışmalar yapılması planlanmaktadır.

Sıfır atık yaklaşımının esas alınması ile sağlanacak avantajlar;

- Verimliliğin artması,
- Temiz ortam kaynaklı olarak performansın artması,
- İsrafın önüne geçildiğinden maliyetlerin azaltılması,
- Çevresel risklerin azalmasının sağlanması,
- Çevre koruma bilincinin kurum bünyesinde gelişmesine katkı sağlandığından çalışanların "duyarlı tüketici" duygusuna sahip olmasının sağlanması,
- Ulusal ve uluslararası pazarlarda kurumun "Çevreci" sıfatına sahip olmasının sağlanması, bu sayede saygınlığının artırılması,
- Atık yönetimi ile geri dönüştürülen atıkların ekonomik döngüye yeniden katılması
- Atık yönetimi uygulayan insanların; buldukları topluma, doğaya ve doğada yaşayan tüm varlıkların bugününe ve geleceğine yaptıkları katkının bilincinde olmaktan kaynaklanan psikolojik iyilik halinde artma deneyimlemesidir.

Sürdürülebilir kalkınma hedefleri, diğer bir deyişle küresel hedefler, yoksulluğu ortadan kaldırmak, gezegenimizi korumak ve tüm insanların barış ve refah içinde yaşamasını sağlamak için evrensel eylem çağrısıdır. Sürdürülebilir kalkınma, gelecek nesillerin ihtiyaçlarını karşılama olanaklarını ellerinden almadan; şimdiki neslin ihtiyaçlarının karşılanabildiği gelişme sürecidir. Sürdürülebilir kalkınma çevresel olarak sürdürülebilir, yenilenebilir kaynaklarla, çevrenin istismarından kaçınarak gerçekleştirilen kalkınmadır. Bu süreç, ekonomik kaynak olarak sınıflandırılmayan biyolojik çeşitlilik, atmosferik denge ve diğer ekosistem işlevlerinin korunmasını da içermektedir.

Neler yapıyoruz !

Bu amaçla üniversitemizde hedefleyip hayata geçirdiğimiz birçok uygulama mevcuttur:

- ✓ Biriktirme atık kapları temin edilerek kâğıt, plastik, cam, metal, organik atıklar ve diğer atıklar ile pil ve elektronik atıklar ayrıştırılmaktadır.
- ✓ Organik atıklar ilk aşamada Belediye Katı Atık ve Enerji tesisine aktarılacak fakat Ziraat, Mühendislik, Fen-Edebiyat Fakültesiyle ortaklaşa kompost çalışmaları başlatılmıştır.
- ✓ Enerji tasarrufu için gerekli görüşmeler ve fizibilite çalışmaları yapılmaktadır, destek aranmaktadır.
- ✓ İlk aşamada plastik, kâğıt, cam, metal atıklar lisanslı firmaya verilmektedir.
- ✓ Atık yağlar DEHA tarafından alınmaktadır.
- ✓ Piller TAP'e verilmektedir.
- ✓ Hastanede hastane atık yönetimi yapılmaktadır.
- ✓ Laboratuvar ve araştırma merkezlerinde oluşan atıksu arıtımı için proje ekibi kurulmuş ve bu konuda çalışmalar yapılmaktadır.
- ✓ İletişim Fakültesiyle öğrencilerimizin OMÜ'de sıfır atık yaklaşımı adlı çekim yapılmıştır.
- ✓ İletişim Fakültesiyle bir proje kapsamında öğrenciler arasında yarışma düzenlenecektir, konusu "Sıfır Atık".
- ✓ Çevre kulüp öğrencileri "Sıfır atık" yürüyüşü yaparak öğrencilerin farkındalığını oluşturmayı hedeflemektedir.

- ✓ Sıfır atık taslağı incelenip önerilerimiz Bakanlığa iletilmiştir.
- ✓ Çevre Kulüp öğrencileriyle plastik kullanımının azaltılması amaçlı Prof. Dr. Hrisi Karapanagioti liderliğinde workshop yapılmıştır.
- ✓ OMÜ Vakfı Koleji, Bahçeşehir koleji, TAGEV koleji, Hasköy okulu ve pek çok okulda sıfır atık eğitimleri verilmiştir.
- ✓ Tübitak söyleşileri "Neden atık yönetimi yapmalıyım" ile farklı Karadeniz illerine eğitimler verilmektedir.
- ✓ ÇŞB (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı) sıfır atık ile ilgili 2 proje sunulmuştur.
- ✓ OKA ya sıfır atık ile ilgili proje sunulmuştur.
- ✓ Pek çok radyo Trabzon TRT gibi ve Tv programlarında sıfır atık anlatılmıştır.
- ✓ Sağlık il müdürlüğü ile sıfır atık çalışmalarını içeren Çevre ve Sağlık Sempozyum düzenlenmektedir.
- ✓ Yemek artıkları ilk aşamada hayvan barınağına aktarılıp, daha sonra Veterinerlik Bölümü ile proje yapmak hedeflenmektedir.
- ✓ Üniversitede Çevre Yönetimi Kalite Sistemi kurulacaktır.
- ✓ Tehlikeli atık yönergesi hazırlanması planlanmaktadır.
- ✓ AR-GE çalışmaları ile atık yönetimine katkı sağlamayı planlıyoruz.
- ✓ Sağlık İl Müdürlüğü ile "Musluğunuzdan su için, plastik PET şişe tüketimine son" ve "musluk suyu kalitesinin irdelenmesi" çalışmaları ortaklığı planlanmaktadır.

HEDEFLER...

- ✓ 2030 yılında oluşan atığın; %40'inin geri kazanım, %60'ının düzenli depolama yönetimi ile bertaraf edilmesi hedeflenmektedir.

Bu amaçla;

- ✓ 2019 yılında %5,3 olan kaynağında ayrı toplanan ambalaj atığı oranını 2030 yılında %20'ye yükseltmek,
- ✓ 2019 yılında %0,2 olan belediye atıklarının biyolojik yöntemler ile geri kazanım oranını 2030 yılında %5'e yükseltmek,
- ✓ 2019 yılında %6,1 olan belediye atıklarının mekanik biyolojik prosesler ile geri kazanım oranını 2030 yılında %15'e yükseltmek,
- ✓ 2019 yılında %0,4 olan belediye atıklarının termal yöntemler ile geri kazanım oranını 2030 yılında %9'a yükseltmek,
- ✓ 2019 yılında %85,7 olan belediye atıklarının depolama yöntemi ile bertaraf oranını 2030 yılında %60'a düşürmek,
- ✓ Özel atıkların yönetiminde toplama ve geri kazanım verimini arttırmak,
- ✓ Tehlikeli atıkların geri kazanım ve bertarafı için ilave tesis yatırımlarının arttırılmasını sağlamak.

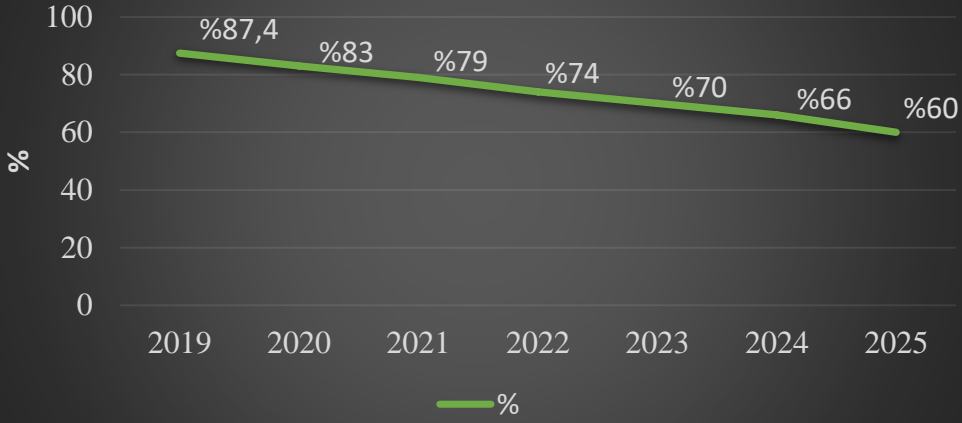

SIFIR ATIK

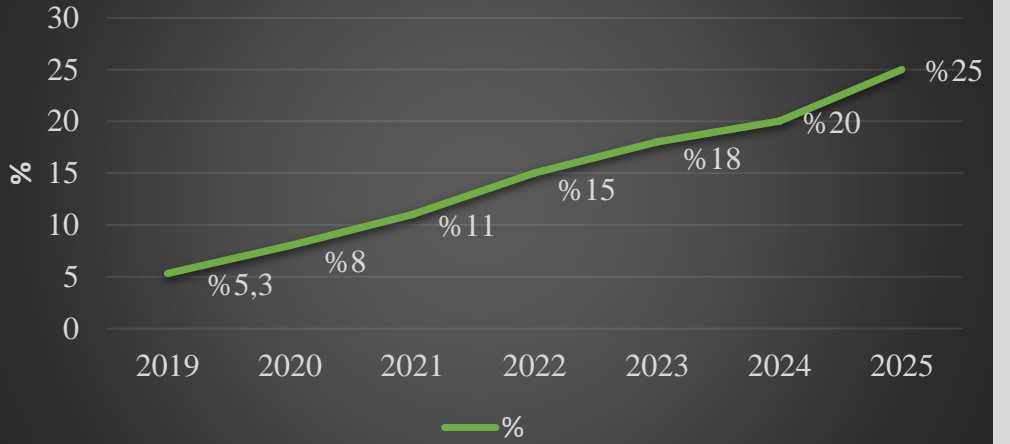

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Orta ve Uzun Vadeli Hedeflere Ait Grafikler

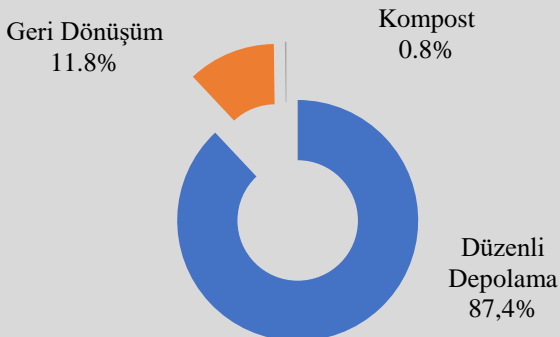
Düzenli Depolama Tesisine Gönderilen Atık

Ayrı Toplanan Ambalaj Atığı

2019 Yılı Atık Dönüşüm Oranları

BÖLÜM- X

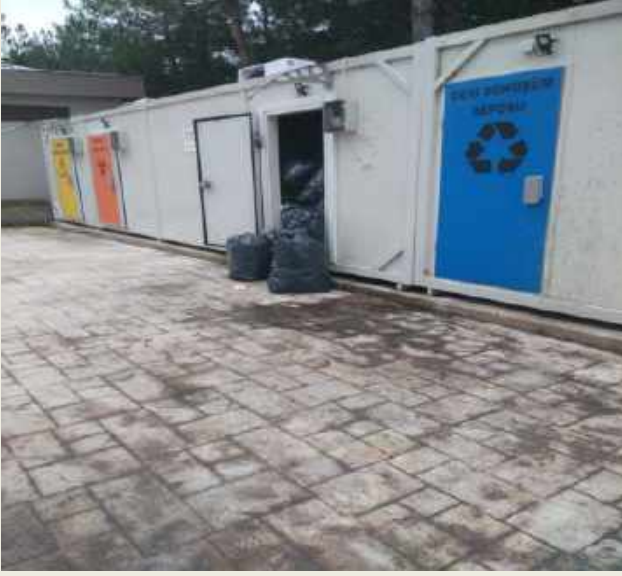
EKLER

EK-1

OMÜ KAMPÜS GEÇMİŞ DEPOLAMA ALANLARI FOTOĞRAFLARI

Diş Hekimliği Fakültesi

Heliport

Mühendislik Fakültesi

Saat Kulesi

Sağlık Kültür Yemekhane

Yaşam Merkezi

Fen-Edebiyat Fakültesi

İlahiyat Fakültesi

Yabancı Diller

Eğitim Fakültesi

EK-2

SIFIR ATIK KATALOĞU

**GELECEK
ELLERİMİZDE
SIFIR ATIK İLE
GELECEĞE DEĞER
KATTIK**

**0 ATIK
0 KAYIP!**

Prof. Dr. Yüksel ARDALI
Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Melek ÇİNAL
Çevre Mühendisi

Bu broşürde geri dönüşümle elde edilen kağıtlar kullanılmıştır.

1995 YILINDAN BU GÜNE ÜLKEMİZDEKİ DEĞİŞİMLER-GELİŞMELER

SON 20 YIL İÇERİSİNDE

60-80 MİLYON
NÜFUS

17-31 MİLYON TON
ATIK

500-900 MİLYON TON
HAMMADE

2000-4000 Btep
ENERJİ

**DOĞAL KAYNAKLARIMIZ
GİDEREK AZALIYOR**

* Btep: Bin Ton Eşdeğer Petrol

«Sıfır Atık» israfın önlenmesini, kaynakların verimli kullanılmasını, oluşan atığın miktarının azaltılmasını, atıkların oluştuğu yerde/kaynağında ayrı toplanmasını ve atığın ürüne dönüştürülmek suretiyle geri kazanılmasını kapsayan atık yönetim felsefesi olarak tanımlanan bir hedeftir.

Artan nüfus artışı, sanayileşme, kentleşme ve tüketime bağlı olarak doğal kaynaklarımız her geçen gün azalmakta ve bu durum sınırlı kaynaklarımıza olan ihtiyacı artırmış ve doğal kaynaklarımızı daha verimli kullanma ihtiyacımız doğmuştur. Atıkların bilinçli bir şekilde yönetilmesi kaçınılmaz olduğundan, geri dönüşüm ve geri kazanım olmaksızın bertaraf edilen atıklar, hem çevresel boyutta hem de enerji kaynağı kayıpları anlamında dünyamızı tehdit etmektedir.

SIFIR ATIK PROJESİ İLE HEDEFLER

- Temiz ortam kaynaklı olarak performansın ve verimliliğin artması
- İsrafın önüne geçildiğinden maliyetlerin azaltılması, tasarruf ve ekonomik kazanç sağlanması
- Çevresel risklerin azaltılmasının sağlanması
- Çevre koruma bilincinin kurum bünyesinde gelişmesine katkı sağlandığından çalışanların «duyarlı tüketici» duygusuna sahip olmasının sağlanması
- Ulusal ve uluslararası pazarlarda kurumun «Çevreci» sıfatına sahip olmasının sağlanması, bu sayede saygınlığın artırılması

SIFIR ATIK PROJESİ İLE KAZANÇLAR

- 1 ton kağıt 17 ağacı kesilmekten kurtarmaktadır. Her 1 ağaç 2 kişinin oksijen ihtiyacını karşılamaktadır.
- Yeni üretime kıyasla, metal ve plastik geri kazanımı ile % 95 enerji tasarrufu sağlanabilmektedir.
- Geri dönüştürülen her 1 ton cam için yaklaşık 100 litre petrol tasarrufu sağlanabilmektedir.
- Atık camlar tekrar cam ürünlerine; plastikler elyaf ve dolgu malzemesi gibi birçok malzemeye, atık metaller ise tekrar metal ürünlerine dönüşebilmektedir.
- Organik atıklardan elde edilebilecek kompost ile topraklarımız daha verimli hale gelmektedir.

SIFIR ATIK PROJESİ YOL HARİTASI

4-İHTİYAÇLARIN BELİRLENMESİ

Mevcut duruma göre ihtiyaçlar belirlenir ve uygulamaya geçilmeden önce temin edilir. Kumbara, poşet, taşıma aracı, konteynır vb. temin edilir.

Geçici Depolama Alanının kurulumu tamamlanır.

5-EĞİTİM - BİLİNÇLENDİRME

Ekipmanlar tamamlandıktan sonra hedef kitlelere yönelik uygulamalı eğitim ve bilgilendirme yapılır.

Hedef kitle olarak odak noktaları, bakım onarım sorumluları, temizlik görevlileri, geçici depolama alanı sorumluları ve tüm çalışanlar esas alınır.

ODAK NOKTALARI

TEMİZLİK
GÖREVLİLERİ

GEÇİCİ DEPOLAMA
ALANI GÖREVLİLERİ

BAKIM-ONARIM
GÖREVLİLERİ

TÜM ÇALIŞANLAR

SIFIR ATIK PROJESİ YOL HARİTASI

6-UYGULAMA

Temin edilen biriktirme ekipmanları personellerin kolayca ulaşabileceği noktalara, uygun aralıklarla yerleştirilir.

Ekipmanlara göre tasarlanmış bilgilendirme afişleri kolay görülebilecek yerlere asılır.

Toplanan atıklar Geçici Depolama Alanında depolanır.

Değerlendirilebilir atıklar lisanslı geri kazanım tesislerine, değerlendirilemeyen atıklar ise lisanslı bertaraf tesislerine gönderilir.

Sıfır Atık Projesi kapsamında kurum/kuruluşlardan çıkabilecek başlıca atık türleri aşağıda verilmektedir.

Kurum/kuruluşlarda oluşabilecek atıkların kaynakları yanda örneklendirilmiştir. Bu atık kaynakları kurum/kuruluşlarda yer alan birimlere göre arttırılabilir veya azaltılabilir.

	 AMBALAJ/TEHLİKESİZ	 ORGANİK	 TEHLİKELİ	 TIBBİ	 ÖZEL	 DİĞER
 OFİS	<p>Tahta ve saman kapları Uzunlu ve Örgünler Karton kutular Plastik şişeler/butol/kağız kapaklı bardaklar Çamaşır makineleri Meyve sepeti şişeleri Küçük boyutlu plastik şişeler Küçük boyutlu kutular Küçük boyutlu kutular Küçük boyutlu kutular</p>	<p>Meyve ve sebze atıkları Kahve taneleri Çay posaları</p>	<p>Fluorlan Toksik Atıklar Ateşli sıvılar Toksik sıvılar</p>		<p>Elektronik Atık (DEEE) ve parçaları Akülü</p>	<p>İki ve üçüncü el eşyaları Eski eşyalar Eski eşyalar Eski eşyalar</p>
 YEMEKHANE	<p>Plastik bardaklar Plastik şişeler Plastik kapaklı bardaklar Mürekkep şişeleri Çamaşır makineleri Küçük boyutlu kutular</p>	<p>Çiğ sebze ve meyve atıkları Et, tavuk, balık ve yumurta atıkları Pazaryat yemek atıkları Eski yemek atıkları Çay posaları</p>			<p>Bilgisayar atığı</p>	<p>Tekstil atıklar (terako, bütun, süpürge vs.) Eski eşyalar Küçük boyutlu kutular Pazaryat atıkları</p>
 TEMİZLİK	<p>Akıcı kağıt-karton Ateşli sıvılar Ateşli sıvılar Ateşli sıvılar Ateşli sıvılar</p>		<p>Yüksek basınçlı temizlik maddeleri Fluorlan Toksik sıvılar Küçük boyutlu kutular Eski eşyalar</p>		<p>Elektronik Atık ve parçaları</p>	<p>Eski eşyalar Eski eşyalar Eski eşyalar Eski eşyalar</p>
 MATBAA	<p>Akıcı kağıt-karton Ateşli sıvılar Ateşli sıvılar Ateşli sıvılar Ateşli sıvılar</p>		<p>Küçük boyutlu kutular Eski eşyalar Eski eşyalar Eski eşyalar Eski eşyalar</p>		<p>Elektronik Atık ve parçaları (Mürekkep, toner, lazer yazıcılar, dijital yazıcılar, lazer yazıcılar, dijital yazıcılar vs.)</p>	<p>Eski eşyalar Eski eşyalar Eski eşyalar Eski eşyalar</p>

	AMBALAJ/TEHLİKESİZ	ORGANİK	TEHLİKELİ	TIBBİ	ÖZEL	DİĞER
BAKIM ONARIM	 Atık Plastik Atık Metal Atık Cam		Atık kablo gücü parçaları, simler, teli teli ve kabloları, termal baskı Flanşlar Termal Ampuller Kaskolar İşletimler		AEEE ve parçaları (Bilgisayarlar, elektrikli küçük aletler, elektrikli vb.)	Süpürme tükenebilir vb.
ISITMA / SOĞUTMA	Atık plastik Atık metal Atık kompozit malzemeler vb.		Atık Madeni yağ Atık yağ ile kirletilmiş baskı yağ ve kimyasal katkılar İşletimler Flanşlar Termal Ampuller		Atık pil AEEE ve parçaları, küçük aletler, elektrikli, makine parçaları vb.	Süpürme tükenebilir vb.
BİLGİ İŞLEM	Atık kağıt karton Atık plastik Atık cam Atık metal Atık kompozit malzemeler vb.		Atık termal kartuş Flanşlar Termal Ampuller İşletimler ve diğer tehlikeli maddeler, sıvılar, katkılar		AEEE ve parçaları (monitör, klavye, mouse, laptop, yazıcı, vb.) Atık pil	Süpürme tükenebilir vb.
REVİR	Atık kağıt karton Atık plastik Atık cam Atık metal Atık kompozit malzemeler vb. İlaç ve cerrahi aletler (Kağıt, plastik, kompozit vb.)		İşletimler Flanşlar Termal Ampuller	Kesici-delici atıklar Neşirleme esnasında kullanılan malzemeler (Kullanılmıyıp çarpı vb.)	Atık pil AEEE ve parçaları	Süpürme tükenebilir vb.

7-RAPORLAMA - İZLEME ÖNLEM - REVİZYON

Uygulamanın etkinliğinin değerlendirilmesi amacıyla izleme ekipleri uygulamayı değerlendirir.

Eldedilen verilere ilişkin raporlama yapılır.

Eksiklikler ve geliştirilecek taraflar tespit edilir ve önlemler alınır.

SIFIR ATIK KAZANÇLAR

Yıllık 31.000.000 Ton Evsel Atığın Sıfır Atık Projesi Kapsamında Değerlendirilmesi İle :

Sıfır Atık Projesi Kapsamında Sen Ne Yapabilirsin?

Atık Oluşumunu Önleyebilirsin

- Tek kullanımlık (plastik/karton kağıt, tabak, çatal-bıçak vb.) ürünlerin kullanımından kaçın
- Alışverişte plastik torba yerine sürekli kullanabileceğin file ya da bez çanta kullan
- Faturalar, kredi kartı ekstreleri gibi kağıt israfi materyallerini mail yoluyla al ve gereksiz çıktı alma
- Paketlenmiş gıda yerine toplu alım yap
- Kişisel bakım ve hijyen konusunda kağıt peçete ve mendil yerine bez kullan, atık oluşumunun önüne geç
- Mikro plastik içeren kozmetik ürünleri tercih etme
- Yenisi yerine ikinci el ürünleri tercih et

Tekrar Kullanabilirsin

Yeniden kullanılabilir ürünleri tercih et

Geri Dönüştürebilirsin

Geri dönüştürülmüş malzemelerden üretilmiş ürünleri tercih et

Kaynağında ayır toplayabilirsin

Oluşan tüm atıkları kaynağında ayıştır

Bütün bu küçük önlemlerle doğayı korumak ve sıfır atık projesine destek için sen de bir adım atabilirsin...

**EK-3
SIFIR ATIK ÇALIŞTAY PROGRAMI**

22.03.2019

09.00-09.30 Kayıt

9:30-10:00 Açılış - Protokol Konuşmaları

10.00-11:00 **I. Oturum**

Prof. Dr. Yüksel Ardalı Ondokuz Mayıs Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümü

Konu: Ondokuz Mayıs Üniversitesinde Sıfır Atık Çalışmaları

Tevfik Akçay Samsun Çevre ve Şehircilik İl Müd.

Konu: Sıfır Atık ve Yasal Uygulama

Zennube Albayrak Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı

Konu: Belediyede sıfır atık çalışmaları

Hülya Çakır Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Sıfır Atık Yönetimi Dairesi Başkanlığı

Sıfır Atık Envanter ve Eğitim Şube Müdürü

Konu: Ülkemizdeki Sıfır Atık Uygulamaları

13:00-14:00 Öğle Arası (Yemek)

14.00-16.00 **III. Oturum**

Prof. Dr. Nilgün Cılız Boğaziçi Üniversitesi

Konu: Sürdürülebilir ve Yeşil Kampüs

Bahar Özöğüt Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Deniz ve Kıyı Suları Kalitesi Şube Müdürlüğü

Konu: Gemi Atıkları Yönetimi ve Deniz Çöpleri

16.00 -16.15 Kahve Arası

16.15-17.15 **IV. Oturum**

Prof. Dr. Başak Taşeli Giresun Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümü

Konu: Yeşil Üniversite

Elif Özcan Samsun Büyükşehir Belediyesi

Konu: Belediyede Sıfır Atık Uygulamaları

16.15-16.30 Değerlendirme

23.02.2019

09.30-10.30

V. Oturum

Abdullah oşkun

Güven Geri Dönüşüm

Konu: Samsun'da Geri Dönüşüm

Prof. Dr. Yüksel Ardalı

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Konu: Sıfır Atık projeleri ve geri dönüşümün önemi

10.30-10.45

Kahve Arası

10.45-11.15
Çevre

Araş. Gör. Bilge Aydın Er

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Mühendislik Fakültesi

Mühendisliği Bölümü

Konu: Sıfır Atık kavramı içerisinde israf ve tasarruf çalışmaları

11.15-11.30

Değerlendirme

11.30-12.30

Öğle Arası (Yemek)

12.30-15.00
alanı

Teknik Gezi- Ondokuz Mayıs Üniversitesi-Güven Geri dönüşüm tesisi-Eski depolama

YÖNETMELİK

Çevre ve Şehircilik Bakanlığından:

SIFIR ATIK YÖNETMELİĞİ**BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, hammadde ve doğal kaynakların etkin yönetimi ile sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda atık yönetimi süreçlerinde çevre ve insan sağlığının ve tüm kaynakların korunmasını hedefleyen sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasına, yaygınlaştırılmasına, geliştirilmesine, izlenmesine, finansmanına, kayıt altına alınarak belgelendirilmesine ilişkin genel ilke ve esasların belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, mahalli idareler ve EK-1 listede tanımlı diğer yerler ile gönüllülük esasına dayalı olarak sıfır atık yönetim sistemini kurmak isteyenler için sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasına, izlenmesine, sıfır atık belgesi düzenlenmesine ilişkin esasları kapsar.

(2) Sıfır atık yönetim sistemi kurulan yerlerde oluşan ve 2/4/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliğinin EK-4 atık listesinde yer alan atıklar bu sistem kapsamındadır. Ancak, sanayi işletmelerinden kaynaklanan atıklardan içerik veya yapısal olarak evsel nitelikli atıklara benzer olanlar hariç olmak üzere, bu işletmelerin faaliyetleri sonucunda oluşan proses atıkları Bakanlıkça kriterleri belirleninceye kadar bu Yönetmelikte tanımlanan sıfır atık belgesi kapsamında değerlendirilmez.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 8 inci, 11 inci, 12 nci ve 13 üncü maddelerine, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 97 nci, 103 üncü ve 104 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- Atık: Üreticisi veya fiilen elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişi tarafından çevreye atılan veya bırakılan ya da atılması zorunlu olan herhangi bir madde veya materyali,
- Atık azaltımı: Üretim, tüketim ve hizmet süreçlerinde planlanan önleme faaliyetleri doğrultusunda çevresel açıdan belirli ölçütlere, temel şart ve özelliklere göre alınacak tedbirler ile atık miktarının düşürülmesini,
- Atık getirme merkezi: Ayrı biriktirilen atıkların geri kazanıma ve/veya bertarafa gönderilmesi amacıyla bırakıldığı merkezleri,
- Atık işleme tesisi: Ön işlem ve ara depolama tesisleri dahil aktarma istasyonları hariç olmak üzere, atıkları Atık Yönetimi Yönetmeliğinde yer alan EK-2/A ve EK-2/B’deki faaliyetlerle geri kazanan ve/veya bertaraf eden tesisi,

d) Atık üreticisi: Faaliyetleri sonucu atık oluşumuna neden olan kişi, kurum, kuruluş ve işletme ve/veya atığın bileşiminde veya yapısında bir değişikliğe neden olacak ön işlem, karıştırma veya diğer işlemleri yapan herhangi bir gerçek ve/veya tüzel kişiyi,

e) Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığını,

f) Bina ve yerleşkeler: Bağımsız konut, ticari ya da hizmet birimlerini barındıran yapılar ile açık ya da kapalı sosyal donatılara sahip münferit yapıları da barındıran özerk yerleşimleri,

g) Biriktirme ekipmanı: Atıkların türlerine göre biriktirildiği kumbara, konteyner ve benzeri ekipmanları,

ğ) Biyo-bozunur atık: Biyolojik olarak bozunabilen park ve bahçe atıkları ile evler, ofisler, lokantalar, satış noktaları, kantinler, gıda hazırlama ve gıda işleme tesislerinden kaynaklanan gıda ve mutfak atıklarını,

h) Çevre lisansı: 10/9/2014 tarihli ve 29115 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliğinde düzenlenen geçici faaliyet belgesi/çevre izin ve lisansı belgesini kapsayan lisansı,

ı) Geçici depolama: Atıkların, işleme tesislerine ulaştırılmadan önce atık üreticisi tarafından güvenli bir şekilde bekletilmesini,

ii) Geçici depolama alanı: Atık Yönetimi Yönetmeliğinin 13 üncü maddesinde kriterleri belirlenmiş alanı,

j) Geri dönüşüm: Enerji geri kazanımı ve yakıt olarak kullanımı ya da dolgu yapmak üzere atıkların tekrar işlenmesi hariç olmak üzere, organik maddelerin tekrar işlenmesi dahil atıkların işlenerek asıl kullanım amacı ya da diğer amaçlar doğrultusunda ürünlere, malzemelere ya da maddelere dönüştürüldüğü herhangi bir geri kazanım işlemi,

k) Geri kazanım: Piyasada ya da bir tesiste kullanılan maddelerin yerine ikame edilmek üzere atıkların faydalı bir amaç için kullanıma hazır hale getirilmesinde yer alan ve Atık Yönetimi Yönetmeliğinin EK-2/B’inde listelenen işlemleri,

l) İl müdürlüğü: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünü,

m) İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planı: Bakanlıkça formatı belirlenen ve Mahalli Çevre Kurulu tarafından hazırlanan, il sınırlarında mahalli idarelerce uygulanacak sıfır atık yönetim sisteminin esaslarını içeren planı,

n) Kaynakta ayrı biriktirme: Atıkların oluştuğu noktada ayrı olarak biriktirilmesini,

o) Kent Konseyi: 8/10/2006 tarihli ve 26313 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kent Konseyi Yönetmeliği ile tanımlanan konseyi,

ö) Kompost: Organik esaslı atıkların oksijenli veya oksijensiz ortamda ayrıştırılması suretiyle üretilen malzemeyi,

p) Mahalli idare: Büyükşehir belediyeleri, büyükşehir ilçe belediyeleri, il, ilçe ve belde belediyeleri, belediye birlikleri ve il özel idarelerini,

r) Önleme: Ürünlerin yeniden kullanılması veya kullanım ömürlerinin uzatılması ile atık miktarının azaltılması, ürün üretiminde zararlı maddelerin azaltımı ve üretilen atığın çevre ve insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerinin en aza indirilmesine ilişkin herhangi bir madde ya da malzeme atık haline gelmeden önce alınacak tedbirleri,

s) Sıfır atık: Üretim, tüketim ve hizmet süreçlerinde atık oluşumunun önlenmesi/azaltılması, yeniden kullanıma öncelik verilmesi, oluşan atıkların ise kaynağında ayrı biriktirilerek toplanması ve geri dönüşüm ve/veya geri kazanımının sağlanarak bertarafı gönderilecek atık miktarının azaltılması suretiyle çevre ve insan sağlığının ve tüm kaynakların korunmasını hedefleyen yaklaşımı

- ş) Sıfır atık belgesi: Sıfır atık yönetim sistemlerini kuran mahalli idareler ile EK-1 listede tanımlı diğer yerlere ve gönüllülük esasına dayalı olarak sıfır atık yönetim sistemini kuranlara verilecek, nitelikleri Bakanlıkça belirlenen belgeyi,
- t) Sıfır atık belgesi sahibi: Sıfır atık belgesi verilen yerleri,
- u) Sıfır Atık Bilgi Sistemi: Sıfır atık yönetim sistemini uygulayacak yerleri kayıt altına almak, belgelemek, izlemek ve sistem kapsamında yönetilen atıkların izlenebilirliğini sağlamak amacıyla Bakanlıkça oluşturulan çevrimiçi sistemi,
- ü) Sıfır Atık Koordinasyon Kurulu: Bu Yönetmelik doğrultusunda yürütülen çalışmaları ve uygulamaları değerlendirmek, yönlendirmek, yaygınlaştırılmasını ve geliştirilmesini sağlamak amacıyla Bakanlık temsilcisinin başkanlığında toplanan kurulu,
- v) Sıfır atık yönetim sistemi: Atık oluşumunun önlenmesinden başlayarak, atıkların azaltılması, kaynağında ayrı biriktirilmesi, geçici depolanması, ayrı toplanması, taşınması ve işlenmesi süreçlerinin hepsini içine alan, fayda ve maliyet unsurları göz önünde bulundurulmuş oluşturulan yönetim sistemini,
- y) Stratejik plan: Mahalli idarelerce hazırlanması gereken, 24/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununda tanımlanmış planı,
- z) Tehlikeli atık: Atık Yönetimi Yönetmeliğinin EK-3/A'sında yer alan tehlikeli özelliklerden birini ya da birden fazlasını taşıyan, aynı Yönetmeliğin EK-4'ünde altı haneli atık kodunun yanında yıldız (*) işareti bulunan, biriktirilmesi, toplanması, taşınması ve işlenmesinde özel hükümler bulunan atıkları,
- aa) Tehlikesiz atık: Atık Yönetimi Yönetmeliğinin EK-4 atık listesinde yıldız (*) işareti bulunmayan, tehlikelilik özelliği göstermeyen atıkları,
- bb) Toplama: Atıkların biriktirildiği yerlerden alınarak atık işleme tesislerine götürülmesi amacıyla taşınmasını,
- cc) Toplama noktası: Atıkların ayrı biriktirilmesi amacıyla biriktirme ekipmanlarının yerleştirildiği yerleri,
- çç) Yeniden kullanım: Ürünlerin ya da atık olmayan bileşenlerin tasarlandığı şekilde aynı amaçla kullanıldığı herhangi bir işlemi,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar, Görev, Yetki ve Yükümlülükler

Genel esaslar

MADDE 5 – (1) Üretim, tüketim ve hizmet süreçlerinde kaynakların verimli kullanılması amacıyla;

- EK-2'de verilen esaslar da dikkate alınarak atık oluşumunun önlenmesi,
- Atık oluşumunun önlenmesinin mümkün olmadığı durumlarda atıkların azaltılması,
- Ürün ve malzemelerin yeniden kullanım olanaklarının değerlendirilmesi, esastır.

(2) Oluşan atıkların türlerine göre EK-5'te verilen açıklamalara uygun olarak biriktirilmesi ve geçici depolanması sırasında çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde gerekli önlemlerin alınması esastır.

(3) Ayrı olarak biriktirilen atıkların karıştırılmadan toplanması ve öncelikle geri dönüşüm/geri kazanımlarının sağlanması, mümkün olmaması halinde ise çevre kirliliğine yol açmayacak şekilde nihai bertarafının sağlanması esastır.

(4) Atıkların maddesel veya enerji geri kazanımı amacıyla kullanılarak ekonomiye kazandırılması yaklaşımının öncelikli tercih edilmesi ve düzenli depolamaya gönderilen atık miktarının azaltılması esastır.

(5) Sıfır atık yönetim sistemi için idari, mali ve teknik açıdan verimlilik, sürdürülebilirlik ve halkın katılımı ilkeleri esas alınır.

(6) Bakanlık ve il müdürlüğü koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşların işbirliği içerisinde bulunarak sıfır atık yönetim sisteminin geliştirilmesi, yaygınlaştırılması, etkin bir şekilde uygulanması amacıyla bilinç ve farkındalık oluşturulması, çevreye duyarlı tutum, davranış ve faaliyetlerin teşvik edilerek desteklenmesi esastır.

(7) Sıfır atık yönetim sistemi kapsamındaki faaliyetler ve bu faaliyetlere ilişkin olarak istenen bilgi ve belgeler için Sıfır Atık Bilgi Sistemi kullanılır. Askeri birlik ve askeri kurumların Sıfır Atık Bilgi Sistemine bildirmekle yükümlü oldukları bilgi ve belgeler Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığınca yazılı olarak Bakanlığa bildirilebilir.

(8) Mahalli idareler ile EK-1 listede tanımlı yerler ve gönüllülük esasına dayalı olarak sıfır atık yönetim sistemini kuracaklar tarafından bu Yönetmelikte tanımlanan kriterler doğrultusunda sıfır atık yönetim sisteminin kurulması, işletilmesi, geliştirilmesi ve izlenmesi esastır.

(9) Bu Yönetmelik kapsamında sıfır atık yönetim sistemini kuranlarca, atıkların 2872 sayılı Kanun uyarınca çıkarılan mevzuat hükümlerine uygun olarak kaynağında ayrı biriktirilerek atık işleme tesislerine iletilmesinin sağlanması esastır.

(10) Sıfır atık yönetim sistemi kurulan yerlerde bulunan gerçek ve tüzel kişiler, atıklarının dahil oldukları sıfır atık yönetim sistemi kriterlerine uygun olarak biriktirir.

(11) Evlerden kaynaklanan atık ilaçlar, İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planında toplama noktası olarak belirlenmiş olan ilaç satışı yapılan yerlerde ve atık getirme merkezlerinde toplanır.

Bakanlığın görev ve yetkileri

MADDE 6 – (1) Bakanlık;

a) Sıfır atık yönetim sistemine ilişkin plan, program, politika ve hedefleri içeren Sıfır Atık Yönetimi Eylem Planını hazırlamak/hazırlatmakla, güncellemek/güncellenmesini sağlamakla, ulusal ve yerel ölçekte duyurulmasını sağlamakla ve yayımlamakla,

b) Sıfır atık yönetim sisteminin; idari, mali ve teknik unsurları açısından tasarım ve planlama kriterlerini, değerlendirme unsurları ve uygulama esaslarını belirlemek/belirletmek, bu konuda kılavuz dokümanlar hazırlamak/hazırlatmakla,

c) Sıfır atık yönetim sisteminin geliştirilmesi, iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına ilişkin program ve politikaları saptamak, eğitim ve farkındalık çalışmaları düzenlemek/düzenletmek, bu konularda kılavuz dokümanlar hazırlamak/hazırlatmakla,

ç) Bu Yönetmeliğin uygulanmasına yönelik işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, izleme ve denetim altyapısını oluşturmak ve gerekli idari tedbirleri almakla,

d) Sıfır Atık Bilgi Sistemini hazırlamak/hazırlatmak, performans göstergeleri oluşturmak ve yayımlamakla,

e) Sıfır atık yönetim sistemine ilişkin hususlarda ulusal ve uluslararası politikaların uygulanabilirliğini araştırmak, ilgili çalışmaları takip etmek, izlemek ve yürütmekle,

f) Sıfır atık yönetim sistemine yönelik destek ve teşvik unsurlarını ve uygulamaya yönelik usul ve esasları belirlemekle,

g) Sıfır Atık Koordinasyon Kurulunun oluşturulmasına ve işleyişine ilişkin usul ve esasları belirlemekle,

ğ) Sanayi işletmelerinden kaynaklanan proses atıklarının sıfır atık belgesi kapsamında değerlendirilmesine yönelik kriterleri belirlemekle

h) Atık önlemeye ilişkin politikalar belirlemekle, atık önleme tedbirlerinin uygulanmasını izlemek ve değerlendirmekle,

ı) İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planı formatını belirlemekle, görevli ve yetkilidir.

(2) Bakanlık gerekli gördüğü durumlarda birinci fıkrada belirtilen yetkilerinin bazılarını sınırlarını belirlemek kaydıyla il müdürlüklerine devredebilir.

(3) Bakanlık gerekli gördüğü durumlarda il müdürlüklerinin sıfır atık belge başvurularının değerlendirilmesi ve sıfır atık belgesi düzenlenmesi/iptal edilmesi hususundaki görev ve yetkilerini değerlendirme kurum veya kuruluşlarına devredebilir. Bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(4) Bakanlık, sıfır atık yönetim sistemlerinin entegrasyonu ve koordinasyonunun sağlanması, İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planının hazırlanması amacı ile illerde mahalli çevre kurullarında yapılacak çalışmalara ilişkin esasları belirler.

İl müdürlüklerinin görev, yetki ve yükümlülükleri

MADDE 7 – (1) İl müdürlükleri;

a) Yetki sahaları içinde Bakanlıkça belirlenen usuller çerçevesinde bu Yönetmeliğin uygulanmasına yönelik işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, izleme, denetim faaliyetlerini gerçekleştirmekle,

b) Sıfır atık yönetim sisteminin uygulanmasında yerel ölçekte koordinasyonu sağlamak, izlemek ve süreç içerisinde teknik destek vermekle,

c) Sıfır atık bilgi sistemini kullanmakla, yerel ölçekli kullanıcıların kullanımı için destek sağlamakla,

ç) Sıfır atık yönetim sistemine geçenlerin ve geçme zorunluluğu olan yerlerin faaliyetlerini izlemekle, denetlemekle, aykırılık tespit edilmesi halinde 21 inci maddeyi uygulamakla ve Bakanlığa bilgi vermekle,

d) Sıfır atık yönetim sistemi kapsamında yerel ölçekli eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri düzenlenmesini koordine etmekle, bu faaliyetlere katkı ve katılım sağlamakla,

e) İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planının hazırlanması için mahalli çevre kurulu gündemini hazırlamak ve teknik destek sağlamakla,

f) Sıfır atık bilgi sistemine kayıt ve beyanların yapılmasını sağlamak ve beyanların takibini yapmakla,

g) Sıfır atık belge müracaatlarını değerlendirmek, uygun bulunanlara sıfır atık bilgi sistemi üzerinden sıfır atık belgesi düzenlemekle ve iptal etmekle, görevli ve yetkilidir.

Mülki idari amirlerin görev, yetki ve yükümlülükleri

MADDE 8 – (1) Mahallin en büyük mülki idari amiri;

a) İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planının Mahalli Çevre Kurulu tarafından belirlenecek komisyonca hazırlanmasını, gerekli görmesi halinde revize edilmesini ve mahalli çevre kurulunda karara bağlanmasını sağlar.

b) İl sınırları içerisinde İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planı doğrultusunda mahalli idarelerce sıfır atık yönetim sisteminin kurulması, uygulanması ve işbirliği içerisinde çalışmasını temin eder.

c) İl sınırları içerisinde uygulanan sıfır atık yönetim sisteminin izlenmesi ve tespit edilen aksaklıkların iyileştirilmesine yönelik çalışmaların belirlenmesi amacıyla mahalli çevre kurulunu toplar. Mahalli çevre kurulu tarafından, alınan karar ve tedbirlerin il düzeyinde uygulanması için programlar hazırlanır ve hazırlanan programların öngörülen sürelerde uygulanması sağlanır.

Mahalli idarelerin görev, yetki ve yükümlülükleri**MADDE 9 – (1) Büyükşehir belediyeleri;**

a) Büyükşehir entegre atık yönetim planını, İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planına uyumlu hale getirmekle,

b) İlçe belediyeleri tarafından yürütülen sıfır atık yönetim sistemi uygulamalarının iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılması ile sıfır atık yönetim sistemine yönelik işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla,
yükümlüdür.

(2) Büyükşehir ilçe belediyeleri, il, ilçe, belde belediyeleri, belediye birlikleri ve il özel idareleri;

a) Tüm faaliyetlerinde bu Yönetmelikte belirtilen genel esaslara uymakla,

b) Halkı, atıklarını ayırmaya ve ayrı biriktirmeye teşvik etmekle,

c) Atık oluşumunun önlenmesi için israfı önlemeye teşvik edecek çalışmalarda bulunmakla,

ç) Kaynağında ayrı biriktirilen atıkların birbirleriyle karıştırılmadan toplanmasına yönelik altyapıyı geliştirip yaygınlaştırmakla,

d) Atık getirme merkezlerinde biriktirilen atıklar ile evlerden kaynaklanan atık ilaçların yönetimini sağlamakla,

e) Toplanan atıkların öncelikli olarak maddesel geri dönüşüm ve diğer geri kazanım imkânlarının azami ölçekte değerlendirilmesini sağlamakla/sağlatmakla,

f) Geri dönüşüm/geri kazanımı mümkün olmayan atıkların nihai bertaraf işlemlerinde düzenli depolama yöntemini son seçenek olarak değerlendirmekle,

g) Sıfır atık yönetim sisteminin tasarım aşamasından başlayarak uygulamaların izlenmesi faaliyetlerini de içeren tüm süreci kent konseyi gündemine dahil etmekle,

ğ) Sıfır atık yönetim sistemine geçiş süreci de dahil olmak üzere, mevcut atık yönetim hizmetlerinin sıfır atık yönetim sistemine entegre edilmesine yönelik program ve politikalarını belirleyerek bu hususları stratejik planlarına ve bütçelerine yansıtacakla,

h) Yetkisi dahilinde sıfır atık yönetim sisteminin kurulması ve uygulanmasında EK-1 listede tanımlanan uygulama takvimine uyarak mevcut atık yönetim hizmetlerini bu sisteme entegre etmekle,

ı) Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması, işletilmesi ve izlenmesine yönelik olarak Bakanlıkça hazırlanan kılavuz doğrultusunda gerekli iş ve işlemleri gerçekleştirmekle, sisteme ilişkin tam maliyet esaslı tarifeleri belirlemekle ve uygulamakla,

i) Kurulan sıfır atık yönetim sistemini konutlara ilanen duyurmakla, atıkların oluşturulan sistem doğrultusunda biriktirilmesini sağlamakla,

j) Sıfır atık yönetim sisteminin yaygınlaştırılması ve bu konudaki farkındalığın artırılmasına yönelik bilinçlendirme ve eğitim faaliyetleri yapmakla, bu kapsamda düzenlenen faaliyetlere katkı ve katılım sağlamakla,

k) Belediyelerin mevcut atık yönetim hizmetleri ile belediye sınırlarında herhangi bir işletmeye bağlı olmaksızın atık toplayan kişilerin faaliyetlerini kent konseyi gündeminde değerlendirerek sosyal ve ekonomik koşullar göz önünde bulundurulmak sureti ile yerel ölçekli yapılabilecek uygulamalar için belediye meclislerine önerilerde bulunulmasını sağlamakla,

l) Sıfır Atık Bilgi Sistemine kayıt olmak ve bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerine ilişkin olarak istenen bilgi ve belgeleri sisteme kaydetmekle,

m) Toplanan tüm atıklara ilişkin veriler ile bu atıkların teslim edildiği yerlere ilişkin bilgileri Ocak ve Temmuz ayları olmak üzere yılda iki kez sıfır atık bilgi sistemi üzerinden bildirmekle,

(3) Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması ve sistemin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla EK-1 listede tanımlanan uygulama takviminde belirtilen, sisteme geçişlerin tamamlanması için verilen son tarihten önce;

- a) 1. Grupta tanımlanan mahalli idarelerde çevre yönetim birimi kurulur.
- b) 2. Grupta tanımlanan mahalli idarelerde en az 1 çevre görevlisi bulundurulur.
- c) 3. Grupta tanımlanan mahalli idarelerde çevre görevlisi bulundurulur ve/veya çevre danışmanlık hizmeti alınır.

(4) Atık yönetimi amacıyla oluşturulan birliklere üye olunması veya diğer mahalli idarelerin hizmetlerinden faydalanılması halinde, bu Yönetmelik ile getirilen yükümlülükler birlik tüzüğü kapsamında üye olunan birlik veya hizmet alınan mahalli idare tarafından yerine getirilir.

Sıfır atık yönetim sistemi kuran bina ve yerleşkelerin yükümlülükleri

MADDE 10 – (1) Sıfır atık yönetim sistemini kuran bina ve yerleşkeler;

- a) Tüm faaliyetlerinde bu Yönetmelikte belirtilen genel esaslara uymakla,
- b) Sorumluluk alanları dahilindeki tüm kişi ve kuruluşları, atıklarını türlerine göre ayırmaya ve ayrı biriktirmeye teşvik etmekle,
- c) İsrafi önlemeye yönelik çalışmalarda bulunarak atık oluşumunun önlenmesini/azaltılmasını sağlamakla,
- ç) Kaynağında ayrı biriktirilen atıkların birbirleriyle karıştırılmadan ayrı olarak toplanmasına ve geçici depolanmasına yönelik altyapıyı oluşturmakla,
- d) Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması ve uygulanmasında EK-1 listede tanımlanan uygulama takvimine uymakla,
- e) Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması, işletilmesi ve izlenmesine yönelik olarak Bakanlıkça hazırlanan kılavuz doğrultusunda gerekli iş ve işlemleri gerçekleştirmekle ve mevcut atık yönetim hizmetlerini bu sisteme entegre etmekle,
- f) Sıfır atık yönetim sistemine geçiş süreci de dahil olmak üzere mevcut atık yönetim hizmetlerinin sıfır atık yönetim sistemine entegre edilmesine yönelik program ve politikaları belirleyerek ilgili talimatlarına yansıtılmakla,
- g) Sıfır atık yönetim sisteminin tasarım aşamasından başlayarak uygulamaların izlenmesi faaliyetlerini de içeren tüm sürecin, sorumluluk alanı içerisindeki tüm kişi ve kuruluşların katılımı ile bütünlük ve uyum içinde yürütülmesini sağlamakla,
- ğ) Kurulan sıfır atık yönetim sistemini sorumluluk alanındaki tüm kişi ve kuruluşlara ilan eden duyurmakla, atıkların oluşturulan sistem doğrultusunda biriktirilmesini sağlamakla,
- h) Sıfır atık yönetim sisteminin yaygınlaştırılması ve bu konudaki farkındalığın artırılmasına yönelik bilinçlendirme ve eğitim faaliyetleri yapmakla, bu kapsamda düzenlenen faaliyetlere katkı ve katılım sağlamakla,
- ı) Sıfır Atık Bilgi Sistemine kayıt olmak ve bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerine ilişkin olarak istenen bilgi ve belgeleri sisteme kaydetmekle,
- i) Oluşan ve ayrı biriktirilen tüm atıklara ilişkin veriler ile bu atıkların teslim edildiği yerlere ilişkin bilgileri Ocak ve Temmuz ayları olmak üzere yılda iki kez sıfır atık bilgi sistemi üzerinden bildirmekle,
yükümlüdür.

(2) Sıfır atık yönetim sistemini kurmakla yükümlü olanlar ile sistemi gönüllü olarak kurmak isteyenler, sıfır atık yönetim sisteminin kurulması ve geliştirilmesinin sağlanması için danışmanlık hizmeti alabilirler. EK-4 doğrultusunda Bakanlıkça belirlenen puanlama kriterleri kapsamında platin belge almak isteyenlerin danışmanlık hizmetini almaları zorunludur. Sıfır atık yönetim sistemi kapsamında danışmanlık hizmeti verilmesine ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(3) Atıkların toplanması, taşınması ve işlenmesine yönelik hizmet alımlarında ilgili idarelerin tam maliyet esaslı tarifelerine uyulur.

(4) Sıfır atık yönetim sistemi kapsamında biriktirilen atıklar, mahalli idarelerin sıfır atık belgesi bulunması ve atıkları ayrı toplaması halinde mahalli idare tarafından kurulan toplama sistemine; mahalli idarenin sıfır atık belgesi bulunmaması halinde sıfır atık yönetim sistemi kapsamında biriktirilen atıklar Bakanlık ve/veya il müdürlüğünden gerekli izin ve/veya çevre lisansı almış atık işleme tesislerine verilebilir.

(5) Platin sıfır atık belgesine sahip yerler, sıfır atık yönetim sistemi kapsamında gerçekleştirdikleri faaliyetleri, uygulamaları, sistem ile getirilen yenilikleri, sağlamış oldukları kazançları ve ileriye yönelik hedefleri de içeren sıfır atık yönetim sistemi sürdürülebilirlik raporlarını, platin belgenin alınmasını takip eden ikinci yılın sonuna kadar sıfır atık belgesini veren yetkili idareye sunar. Bu raporlar gelişmeler doğrultusunda iki yılda bir güncellenir.

Organize sanayi bölgeleri ve havalimanlarının yükümlülükleri

MADDE 11 – (1) Organize sanayi bölgesi yönetimleri ve havalimanı/terminal işletmecileri 10 uncu maddede verilen yükümlülüklere ilave olarak;

a) Sınırları içerisinde sıfır atık yönetim sisteminin planlanması, kurulması, uygulanması ve izlenmesine yönelik gerekli koordinasyon ve işbirliğini sağlamakla,

b) Sıfır atık yönetim sistemine geçiş süreci de dahil olmak üzere, mevcut atık yönetim hizmetlerinin sıfır atık yönetim sistemine entegre edilmesine yönelik planlama yapmakla, sınırları içerisindeki tüm kurum, kuruluş ve işletmelerin bu plana uymasını sağlamakla, yükümlüdür.

(2) Organize sanayi bölgeleri ve havalimanları tarafından sorumluluk alanlarına göre atık toplama ve taşıma sistemleri oluşturulurken Bakanlıkça hazırlanan kılavuzlar esas alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sıfır Atık Yönetim Sisteminin Kurulması ve Toplama Sistemine İlişkin Esaslar

Sıfır atık yönetim sistemini kurma yükümlülüğü

MADDE 12 – (1) EK-1 listede yer alan bina ve yerleşkelerin uygulama takvimi doğrultusunda, sıfır atık yönetim sistemini kurarak uygulamaya geçmeleri zorunludur. Belirtilen tarihten sonra faaliyete geçen söz konusu yerler ise faaliyet başlangıç tarihinden itibaren bir yıl içerisinde sıfır atık yönetim sistemine geçerler.

(2) Mahalli idareler ise EK-1 listede belirtilen uygulama takvimi doğrultusunda sıfır atık yönetim sistemine geçerler.

(3) Sıfır atık yönetim sistemini kurma yükümlülüğü bulunanlar istemeleri halinde, EK-1 listedeki uygulama takviminde belirtilen tarihlerden önce sıfır atık yönetim sistemi kriterlerini sağlayarak uygulamaya geçebilirler.

(4) Ortak bir yönetimi olan alışveriş merkezleri, iş merkezleri, terminaller gibi yerlerde tüm bina ve yerleşkeyi kapsayacak şekilde sıfır atık yönetim sistemine geçiş planlaması yapılır. Yapılan planlama doğrultusunda alan içerisindeki tüm kurum, kuruluş ve işletmeleri kapsayacak şekilde yönetimin koordinasyonunda sıfır atık yönetim sistemi kurularak eş zamanlı uygulamaya geçilir. Tüm kurum, kuruluş ve işletmeler bu plana dahil olmak zorundadır.

(5) Ortak bir yönetimi olmayan, ancak aynı bina veya yerleşke içerisinde bulunan kurum, kuruluş, işletmeler sıfır atık yönetim sisteminin kurulması konusunda ortak hareket edebilirler.

Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması

MADDE 13 – (1) Sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasında mahalli idareler tarafından EK-3/A'da, bina ve yerleşkeler tarafından ise EK-3/B'de verilen kriterler sağlanır.

(2) Sistemin kurulumu için izlenecek yol haritası aşağıda belirtilmiştir:

a) Çalışma Ekibinin Belirlenmesi: Sıfır atık yönetim sisteminin kurulumundan uygulanmasına ve izlenmesine kadar olan süreci takip edecek sorumlu kişi veya kişiler ile çalışma ekipleri oluşturulur.

b) Planlama Yapılması: Uygulanacak sıfır atık yönetim sisteminin en etkin şekilde yapılandırılması için, uygulamaya geçmeden önce yapılacaklara ilişkin planlama yapılır. Bu kapsamda;

1) Mevcut Durum Tespiti: Tüm atıkların kaynağı, türü, miktarı, atık biriktirme, toplama ve taşıma yöntemleri, geçici depolama alanları, atıkların teslim edildiği yerlere ilişkin mevcut durum tespiti yapılır.

2) İhtiyaç Analizi: Ayrı biriktirilecek atıklar için biriktirme ekipmanları ve geçici depolama alanı ihtiyaçları belirlenir.

c) Eğitim/Bilinçlendirme Faaliyetleri ve Uygulamaya Geçilmesi: Farkındalığı arttırmak için eğitim/bilinçlendirme faaliyetleri yapılır ve sistem uygulanmaya başlanır.

ç) İzleme, Kayıt Tutulması ve İyileştirme Faaliyetleri: Düzenli aralıklarla uygulamanın gerçekleştirilmesine ilişkin izleme çalışmaları yürütülür. Aksayan hususlar için önlemler alınır, gerekmesi halinde güncelleme yapılır. Ayrı biriktirilen atık miktarları, elde edilen kazanımlar gibi uygulamaya ilişkin çıktılar kayıt altında tutulur.

Atıkların biriktirilmesi, toplanması ve biriktirme ekipmanlarının özellikleri

MADDE 14 – (1) Sıfır atık yönetim sistemi kapsamında; evlerden ya da içerik veya yapısal olarak benzer olan ticari, endüstriyel işletmeler ile kurumlardan kaynaklanan tehlikesiz nitelikteki geri kazanılabilir kağıt, cam, metal, plastik atıklar diğer atıklardan farklı biriktirme ekipmanında biriktirilir ve ayrı olarak toplanır. Kağıt, cam, metal ve plastik atıklar tek bir ekipman içerisinde biriktirilebileceği gibi malzeme cinslerine göre ayrı biriktirme de yapılabilir.

(2) Atık pil, bitkisel atık yağ, atık elektrikli ve elektronik eşya ile diğer geri kazanılabilir atıklar, atık ilaçlar ve büyük hacimli atıklar mahalli idarelerin toplama planına uygun olarak biriktirilerek yetkili idareye teslim edilir veya bu atıklar için oluşturulmuş toplama noktalarına, atık getirme merkezlerine ve/veya atık işleme tesislerine teslim edilir.

(3) Kullanılacak biriktirme ekipmanlarında, ekipmanın rengi veya ekipman üzerindeki etiketlerde;

a) Kağıt, cam, metal, plastik atıkların birlikte biriktirilmesi durumunda mavi, diğer atıklar için koyu gri renk kullanılır.

b) Malzeme türlerine göre ayrı biriktirme yapılması durumunda kağıt atıklar için mavi, plastik atıklar için sarı, cam atıklar için yeşil, metal atıklar için açık gri renk kullanılır.

c) Biyo-bozunur atıkların yoğun oluşum gösterdiği çay ocakları, kafeterya, yemek hazırlama veya yemek servisinin yapıldığı ve benzeri yerlerde, bu atıkların ayrı biriktirilmesi halinde kahverengi renk kullanılır.

ç) Atık ilaçların toplanması için kullanılacak biriktirme ekipmanları; paslanmaz metal veya yüksek yoğunluklu plastik malzemeden yapılmış, kapaklı, kapakları kilitlenir, yükleme-boşaltma esnasında torbaların hasar görmesine veya delinmesine yol açabilecek keskin kenarları olmayan, yüklenmesi kolay, içerisine atık atıldıktan sonra tekrar alınmasına imkân vermeyecek şekilde teşkil edilir ve üzerinde "Atık İlaç" ibaresi bulunur.

(4) Mahalli idareler tarafından konutlar ve kamuya açık alanlarda aşağıda yer alan hususlar çerçevesinde toplama gerçekleştirilir:

a) Konutlardan toplama yapılırken kullanılacak biriktirme ekipmanlarında geri kazanılabilir atıklar için mavi, diğer atıklar için koyu gri renk kullanılır.

b) Cadde, sokak ve kamuya açık alanlara en az ikili set halinde ekipmanlar yerleştirilir, bu ekipmanlarda mavi ve koyu gri renk kullanılır. İhtiyaca göre cam atıklar için yerleştirilecek ekipmanlarda yeşil renk kullanılır.

c) Ekipmanların üzerinde hangi atıkların atılabileceği yazı ve/veya şekillerle belirtilir.

(5) Atıkların biriktirilmesi ve toplanmasında EK-5'te verilen açıklamalara uygun olarak hareket edilir.

(6) Bu maddede bahsi geçmeyen tehlikeli/tehlikesiz özellikteki diğer atıklar ile tıbbi atıkların yönetimi ilgili mevzuatı kapsamında sağlanarak sıfır atık yönetim sistemine dahil edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sıfır Atık Belgesine İlişkin Esaslar

Sıfır atık belgesi nitelikleri

MADDE 15 – (1) Sıfır atık belgesi, temel, gümüş, altın ve platin olmak üzere dört seviyede düzenlenir.

(2) Temel seviyede sıfır atık belgesi için kriterler EK -3'te yer alır. Gümüş, altın ve platin sıfır atık belgeleri için puanlama kriterleri ise EK-4 doğrultusunda Bakanlıkça belirlenir.

Sıfır atık belgesi alma yükümlülüğü

MADDE 16 – (1) Sıfır atık yönetim sistemini kurmakla yükümlü EK-1 listedeki yerler, 17 nci maddede tanımlanan süreç doğrultusunda temel seviyede sıfır atık belgesi almak zorundadır. Diğer yerler ise talep etmeleri halinde temel seviyede belge almak için müracaatta bulunabilir.

(2) Temel seviyede sıfır atık belgesine sahip yerlerden; il belediyeleri ve nüfusu elli binin üzerindeki ilçe belediyeleri, organize sanayi bölgeleri, alışveriş merkezleri, havalimanları, tren ve otobüs terminalleri, limanlar ile 50 oda ve üstü konaklama kapasiteli işletmeler gümüş, altın veya platin sıfır atık belgesini almakla yükümlüdür. Yükümlülüğü bulunan söz konusu yerler, temel seviyedeki sıfır atık belgesinin alınmasını takip eden on iki aylık süre sonunda gümüş, altın veya platin sıfır atık belgesi için müracaat ederler. Temel seviyede sıfır atık belgesine sahip diğer yerler ise talep etmeleri halinde gümüş, altın ve platin sıfır atık belgesi için başvuruda bulunabilirler.

(3) 300 ve üzeri konuta sahip siteler hariç diğer konutlar belediyelerin sıfır atık yönetim sistemi içerisinde değerlendirilir; ayrıca sıfır atık belgesi düzenlenmez.

(4) İçerisinde birden fazla kurum, kuruluş ve işletme barındıran ve ortak bir yönetimi olan bina ve yerleşkelere, içerisindeki tüm kurum, kuruluş ve işletmeleri kapsayacak şekilde seviyesine uygun tek bir sıfır atık belgesi düzenlenir. Ancak, organize sanayi bölgeleri ile havalimanları içerisindeki kurum, kuruluş ve işletmeler talep etmeleri halinde ayrıca münferit belge müracaatında bulunabilirler.

(5) Ortak bir yönetimi olmayan, ancak sıfır atık yönetim sistemini birlikte kuran ve işleten, aynı bina veya yerleşke içerisinde bulunan kurum, kuruluş ve işletmeler münferit belge müracaatında bulunabileceği gibi seviyesine uygun tek bir sıfır atık belgesi için de müracaat edebilirler.

Sıfır atık belgesine başvuru ve başvurunun değerlendirilmesi**MADDE 17 – (1) Temel seviyedeki sıfır atık belgesi için;**

a) Belge başvurusu, EK-3'te yer alan kriterler doğrultusunda sıfır atık yönetim sistemini kuran bina ve yerleşkeler ile mahalli idareler için yapılır.

b) Başvurular sıfır atık bilgi sistemi üzerinden yapılır. Başvuru esnasında, kurulan sisteme ilişkin sıfır atık bilgi sistemi üzerinden talep edilen bilgi ve belgelerin sunulması zorunludur. Bu bilgi ve belgelere yönelik talep edilen yazılı ve görsel her türlü doküman başvuru sahibi tarafından sıfır atık bilgi sistemine yüklenir. Gerekli görülmesi halinde ek bilgi ve belge talep edilebilir.

c) Yapılan başvurular il müdürlüğü tarafından sıfır atık bilgi sistemi üzerinden otuz takvim günü içerisinde değerlendirilir. Gerekli görülmesi halinde yerinde incelemelerde bulunulur.

ç) Söz konusu başvuruda herhangi bir eksiklik görülmesi halinde il müdürlüğü tarafından eksiklikler başvuru sahibine bildirilir. Bildirim tarihinden itibaren eksikliklerin otuz takvim günü içerisinde tamamlanarak sıfır atık bilgi sistemi üzerinden sunulması zorunludur. Eksiklikleri tamamlanan başvuru il müdürlüğü tarafından otuz takvim günü içerisinde değerlendirilir. Başvurunun uygun bulunmaması veya belirtilen süre içerisinde eksikliklerin tamamlanarak sıfır atık bilgi sistemi üzerinden sunulmaması halinde sıfır atık belge başvurusu reddedilir.

d) Yapılan başvurunun il müdürlüğü tarafından değerlendirilmesi sonucunda EK-3'te yer alan kriterleri sağladığı ve herhangi bir bilgi/belge eksikliği bulunmadığı tespit edilen yerlere temel seviyede sıfır atık belgesi düzenlenir.

(2) Gümüş, altın, platin seviyelerindeki sıfır atık belgesi için;

a) 16 ncı maddenin ikinci fıkrasında yükümlülüğü bulunan yerler, temel seviyedeki sıfır atık belgesinin alınmasını takip eden on iki aylık sürenin tamamlanmasına müteakip otuz takvim günü içerisinde, bir yıllık çalışmaya istinaden EK-4 doğrultusunda belirlenen puanlama kriterlerine esas bilgi ve belgeleri sıfır atık bilgi sistemine yükleyerek müracaat etmek zorundadırlar. Diğer yerler ise talep etmeleri halinde bu belgeler için başvuruda bulunabilirler.

b) Yapılan başvuruların değerlendirilmesi için en az üç il müdürlüğü personelinin oluştuğu bir komisyon oluşturulur. Komisyon tarafından puanlamaya esas kriterlere ilişkin sıfır atık bilgi sistemi üzerinden sunulan bilgi ve belgeler otuz takvim günü içerisinde incelenerek başvurunun uygunluğu değerlendirilir.

c) Uygun bulunmayan başvurular sıfır atık bilgi sistemi üzerinden iade edilir.

ç) Başvurunun uygun bulunması halinde başvuru sahibi bilgilendirilerek otuz takvim günü içerisinde komisyon tarafından belirlenen tarihte yerinde inceleme yapılır. Yerinde inceleme esnasında komisyon üyelerine puanlama kriterlerine esas yapılan çalışmalara ilişkin bir sunum yapılır.

d) Komisyon üyelerince yapılan yerinde inceleme sonucunda puanlama yapılır. Gümüş, altın veya platin sıfır atık belgesi seviyelerinden herhangi biri için gerekli puanın sağlanmadığının tespiti halinde başvuru sahibine iyileştirme yapılması gerektiği bildirilir.

e) Bildirimin yapıldığı tarihten itibaren otuz takvim günü içerisinde başvuru sahibi tarafından, yapılan iyileştirmelerin sıfır atık bilgi sistemi üzerinden sunulması zorunludur. Sunulan iyileştirmeler komisyon tarafından sıfır atık bilgi sistemi üzerinden otuz takvim günü içerisinde değerlendirilir. Gerekli görülmesi halinde yerinde incelemelerde bulunulur. Yapılan değerlendirme sonucunda üç seviyeden herhangi biri için gerekli puanın sağlanmadığının tespiti halinde başvuru iade edilir.

f) Komisyon tarafından yapılan puanlamanın belge almak için yeterli olması halinde elde edilen puana göre gümüş, altın veya platin sıfır atık belgesi düzenlenir.

g) Belge seviyesinin arttırılmasının talep edilmesi halinde, talep sahibi tarafından puanlamaya esas gerekli bilgi ve belgeler sıfır atık bilgi sistemine aktarılarak yeni kayıt oluşturulur ve bu fıkrada tanımlanan belge süreci yeniden başlar. Yapılacak değerlendirme sonucunda uygun bulunması durumunda belgenin seviyesi yükseltılarak, yeni seviyeye uygun sıfır atık belgesi düzenlenir.

(3) Sıfır atık belgelerinin geçerliliği beş yıldır. Belge alma yükümlülüğü bulunan yerler, belgenin geçerlilik süresi dolmadan üç ay önce belgenin yenilenmesi için başvuruda bulunurlar ve belge süreci yeniden başlar.

(4) Sıfır atık belgesi verilmesi, seviyesinin arttırılması, yenilenmesi ve güncellenmesi için ödenecek bedel her yıl Bakanlık tarafından belirlenir.

Sıfır atık belge esaslarına aykırılık, adres ve diğer değişiklik durumları ve belgenin iptali

MADDE 18 – (1) Sıfır atık bilgi sistemi üzerinden yapılması gereken beyanları yapmayanlar ile denetimler sırasında sıfır atık yönetim sistemini uygulamadığı ve verilen belgenin sürekliliğini sağlamadığı tespit edilen yerlere, idari yaptırım öngörülen fiillerin tespiti halinde idari yaptırım uygulanmasını müteakip doksan takvim günü iyileştirme süresi verilir. Verilen süre sonunda;

a) Gerekli iyileştirmenin mevcut belge seviyesinin sürekliliğini sağlayacak düzeyde olduğu tespit edilen yerlerin sıfır atık belgesi geçerliliğini sürdürür.

b) Gerekli iyileştirmenin mevcut belge seviyesinin sürekliliğini sağlayacak düzeyde olmadığı tespit edilen yerlerin sıfır atık belgesi iptal edilir.

(2) Sıfır atık belgesinin alınmasına esas teşkil eden ve sıfır atık bilgi sistemi üzerinden sunulan bilgi ve belgelerde değişiklik olması halinde değişikliği takip eden otuz takvim günü içerisinde sıfır atık bilgi sistemi üzerinden gerekli bildirimde bulunulur ve belge geçerliliğini korur. Verilen süre içerisinde değişiklik durumlarının bildirilmemesinin tespiti halinde, sıfır atık belgesi iptal edilir.

(3) Uygulamada değişiklik olması halinde söz konusu değişiklikler mevcut uygulamayı aksatmayacak şekilde sıfır atık yönetim sistemine entegre edilerek, değişikliği takip eden otuz takvim günü içerisinde sıfır atık bilgi sistemi üzerinden gerekli bildirimde bulunulur ve belge geçerliliğini korur. Verilen süre içerisinde değişiklik durumlarının bildirilmemesinin tespiti halinde, sıfır atık belgesi iptal edilir.

(4) Sıfır atık yönetim sistemi uygulanan bina ve yerleşkelerden taşınması durumunda, değişikliği takip eden otuz takvim günü içerisinde gerekli bildirimde bulunulur ve sıfır atık belgesi iptal edilir.

(5) Belge alma yükümlülüğü bulunan yerlerden belgesi iptal edilenlerin;

a) Farklı bina ve yerleşkelere taşınması durumunda taşınma tarihini takip eden yüz seksen takvim günü içerisinde,

b) Diğer belge iptal durumlarında ise belge iptal tarihini takip eden otuz takvim günü içerisinde,

yeniden belge başvurusunda bulunmaları zorunludur.

Sıfır atık belgesine sahip yerlerin denetimi ve izlenmesi

MADDE 19 – (1) Sıfır atık belgesine sahip yerler il müdürlükleri tarafından belge geçerlilik süresi içerisinde asgari bir defa denetlenir.

(2) Yapılan denetimlerde, belge sahibi yerlerin bu Yönetmelikte belirlenmiş belge esaslarına ve kriterlerine uygun olarak faaliyetlerini sürdürüp sürdürmediği kontrol edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

Sıfır atık koordinasyon kurulu

MADDE 20 – (1) Sıfır atık koordinasyon kurulu;

a) Bakanlık tarafından belirlenen kamu kurum/kuruluşları ve ilgili sektör temsilcilerinden oluşur.

b) Yılda en az bir kere Bakanlığın belirleyeceği gündemle Bakanlık temsilcisinin başkanlığında toplanır. Kurulun sekretarya hizmetleri, Bakanlık tarafından yürütülür. Toplantı yer ve zamanı ile gündemine ilişkin hususlar, toplantı tarihinden en az on beş gün önce Bakanlık tarafından ilgili temsilcilere bildirilir.

c) Bu Yönetmelik doğrultusunda yürütülen çalışmaları ve uygulamaları değerlendirerek tavsiye kararları alır.

ç) Bakanlıkça belirlenen çalışma usul ve esaslarına göre çalışmalarını yürütür.

İdari yaptırım

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında yürütülen iş ve işlemlerde 2872 sayılı Kanunda, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununda, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununda ve ilgili diğer mevzuatta idari yaptırım öngörülen fiillerin tespiti halinde yetkili mercilerce idari yaptırım uygulanır.

İl sıfır atık yönetim sistemi planının hazırlanması

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) İl mahalli çevre kurulları 8 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planını bu Yönetmeliğin yayımı tarihini takip eden altı ay içerisinde hazırlanmasını sağlayarak karara bağlamakla yükümlüdür.

Yürürlük

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 15 inci, 16 ncı, 17 nci, 18 inci ve 19 uncu maddeleri yayımı tarihinden altı ay sonra,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.

Ekleri için tıklayınız:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/07/20190712-9.htm>